TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 33 (293) TORONTO, Ontario, 1955 m. rugpiūčio (August) mėn. 18 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Broliai - Sesės!

"Pasigailėkite!",—šaukia iš už Atlanto tūkstančiai mūsų tautiečių, alkanų senelių, ligonių, vaikučių ir motinų. Jie netinka darbui nei emigracijai ir negali čia atvykti prie mūsų kiekvieno durų paprašyti išmaldos. Todėl KLB Šalpos Fondas, kaip ir iki šiol šiuo metu pradeda pas Kanados lietuvius piniginę rinkliavą, kad kiekvienas lietuvis galėtų atlikti savo krikščionišką pareigą, atiduoti metinę duoklę jų sušelpimui.

Jei normaliais laikais visose valstybėse būna vargšų, kuriuos tenka šelpti, tai mums ta šalpa dar labiau neišvengiama, kai tūkstančiai bolševikų siaubo vejamų atsidūrė be jokio turto ir dažnas be sveikatos svetimoj valstybėj. Mes, išvengę likimo savo brolių ir sesių, likusių Lietuvoje ir Vokietijoje, palyginti su jais gerai gyvenną, turime ypatingą pareigą savo geru pasidalinti bent su Vokietijoj vargstančiais tautiečiais.

Už surinktus šalpai pinigus norime pasiųsti į Vokietiją taukų, taip pat paremti Vokietijoj esamas vargo mokyklas.

Aukokime kiek galima daugiau, kad Vokietijoje šelpiamas gautų nors porą svarų taukų. Tai suteiktų jiems didžiulį džiaugsmą ir būtų didelis jų išsekusio organizmo pastiprinimas. Praeitais metais išėjo maždaug po 1 svarą.

Kadangi Šalpos Fondui tenka pareiga remti ir Vasario 16 d. gimnaziją, t.y. padėti išpirkti jai nuosavus rūmus ir šelpti pačius mokinius, o Kanados lietuviai iki šiol, išskyrus keletą kolonijų, prie to visai dar neprisidėjo, prašome malonius tautiečius-tes, aukojant šalpai, ta pačia proga aukų rinkėjui įteikti savo auką ir Vasario 16 d. gimnazijai. Apie jos reikšmę lietuvybei ir bendrai mūsų tautai bei būsimai nepr. Lietuvai, manome, netenka aiškinti.

Aukos bus naudojamos pagal aukotojų nurodytą intenciją.

Tikimės, kad šiemet neliks nei vienos kolonijos, kur šalpos komiteto ar bendr. apyl. valdybos ta rinkliava nebūtų pravesta. Visi sukruskime, kad vajus kuo geriausiai pasisektų, parodykim, kad ir Kanados lietuviai moka aukas rinkti ir aukoti, kad "aukso veršiui" dar neparsidavė.

Parapijų klebonus ir kapelionus prašome iš bažnyčių paskatinti aukoti ir kitais būdais paremti šį vajų.

Visas lietuviškas organizacijas prašome iš kasos paskirti šalpai ar gimnazijos reikalams.

Vietovėse, ku raukų rinkėjai Tamstų nepasieks, prašome savo aukas atsiųsti tiesiog Šalpos Fondo C. Komitetui adresu: 202 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.

Pasitikame su viltimi ir iš anksto dėkodami visų šelpiamųjų vardu.

Šalpos Fondo C. Komitetas.

ATOSLŪGIS

POŽENEVINĖ NUOTAIKOS SILPNINA VAKARIEČIUS. SOVIETAI "MAŽINA" KARIUOMENĘ.

Keturių didžiųjų šypsenos Ženevoj sušvelnino įtemptą tarptautinę nuotaiką. Tai pripažįsta beveik visi, tačiau toli gražu nevisi tuo džiaugiasi. Kariniai V. Europos vadai jau pastebėjo, kad naujos politinės nuotaikos neigiamai veikia vakariečių karinį pasiruošimą. Jau esą matyti ženklų, kad Š. Atlanto Sąjungos nariai yra linkę mažinti karinius biudžetus, trumpinti karo tarnybos laiką, siaurinti ar net panaikinti jų žemėse įrengetas karines bazes. Pvz. JAV aviacijos viršininkai nusiskundžia, kad V. Europos vyriausybės nebenori daugiau nusavinti žemes naujoms bazėms, nors JAV aviacijai Europoje tai yra būtina— esą, ji negalinti būti sutelkta tik keliuose punktuose.

JAV turi užjūry 1.000.000 kariuomenės išdėstytos 900 vietovėse. Apie pusę jos yra Š. Atlanto Sąj. srityse. Šešios JAV divizijos ir 10 aviacijos dalinių budi V. Vokietijoj; 30.000 aviacijos karių ir 20.000 pagalbinių dalinių stovi Prancūzijoj; 50.000 laivyno karių yra išdėstyti Viduržemio jūros srity — laivuose ir pakrančių bazėse. Kariniai vadai, jausdami naujas poženevines nuotaikas, yra susirūpinę šių karinių pajėgų ateitimi. Esą Maskvos mesta taikos ofensyva silpninanti Šiaurės Atlanto Sąjungos pajėgumą.

Visdėlto siūlo bazes sovietams!..

Nežiūrint Š. Atlanto Sąjungos karinių vadų susirūpinimo, JAV aviacijos gen. štabo viršininkas N. T.Twining vienoj savo viešų kalbų pasiūlė rusams naudotis amerikiečių bazėmis, iš kurių jie galėtų žvalgyti JAV karinius įrengimus! Tai esą būtų prez. Eisenhowerio pasiūlymo praplėtimas, kuris prisidėtų prie taikos sutvirtinimo.

Iš to matyti, kad Ženevos konferencija pradeda daugeliui sumaišyti orientaciją. Net amerikiečių kaikurie kariniai vadai, žymūs daugiau savo plepumu nei karingumu, atrodo, nebesusigaudo — kairė nežino ką daro dešinė.

Sovietai demobilizuoja?

Ženevos nuotaikų įtakoj sovietai paskelbė sumažiną savo karines pajėgas nuo gruodžio 15 d. 640.000 karių, kurie būsią paskirti į fabrikus, kolūkius ir sovchozus savo gimimo vietovėse. Netenka abejoti, kad vakariečiai šį mostą palaikys nuoširdumo įrodymu. Jie vargiai prisimins, kad rusai yra sudarę apie 1000 sutarčių ir tiek pat sulaužę... Be to, ši "demobilizacija" yra tokia menka, kad nuo to sovietų karinės pajėgos nė kiek nesusilpnės. Pagal Š. Atlanto S. duomenis, Sov. Sąjunga š.m. pradžioj, drauge su savo satelitais, turėjusi per 6 mil. kariuomenės. Be to, ji galinti per 30 d. sumobilizuoti dar 400 divizijų. Ką tad reiškia pusės milijono karių paleidimas atsargon?! Sovietai nuo to nesusilpnės, o vakariečiai patikės.

Flirtuojanti propaganda

Ženevos konferencijos nuotaikos jau spėjo paveikti ir propagandą. "Amerikos Balsas", kuris anksčiau gana aiškiai pasisakydavo prieš sovietus, pakeitė toną ir dabar kalba apie sovietus kaip taikos žmonnes. Taip pavergtieji anapus "geležinės uždangos" staiga pajuto įvykusį pasikeitimą sovietų ir vergijos naudai. Jei tokia flirto nuotaika užtruks, galimas daiktas, "Amerikos Balsas" bus likviduotas.

Sušvelnėjo ir Maskvos radijo bei spaudos tonas. Amerikiečių jie nebevadina karo kurstytojais ir duoda daugiau informacijų apie JAV, netgi prez. Eisenhowerio ir Dulles pareiškimus.

Taip Maskva, nieko neprarasdama, laimėjo sau palankų atoslūgį, kurio siekė. Jo metu tyliai pasirengs savo uždaviniams.

SAARAS RUOŠIASI BALSAVIMUI

Pagal V. Vokietijos - Prancūzijos susitarimą 1954 m. spalio 23 d., Saaro krašte, kuris dabar ūkine prasme prijungtas prie Prancūzijos, turi būti suorganizuotas plebiscitas. Juo gyventojai turį pasisakyti dėl sutarto "sueuropinimo", t.y. specialaus statuto, pagal kurį kraštas bus valdomas iki galutinės taikos konferencijos.

Jau pradėta ruoštis plebiscitui, nes beliko tik trys mėnesiai. Įsisteigė dvi naujos partijos — socialdemokratai ir laisvieji demokratai. Pastarieji savo steigiamajame susirinkime pasisakė prieš numatytą tarpt. statutą, pareikšdami, kad jis išreiškiąs nugalėtojų valią ir Saarą laikąs kolonija. Socialdemokratai reikalavo, kad galutinėj taikos sutarty Saaras grįžtų Vokietijai. Jų nuomone, Saaras turėtų ūkiškai bendradarbiauti ne vien su Prancūzija, o visi krašto įstatymai turį būti leidžiami laisvai rinkto parlamento. Susirinkime įvyko susikirtimas su policija, kuri pareikalavo nuimti Vokietijos vėliavą, iškeltą atvykusių svečių garbei iš Vak. Vokietijos. Pirmininkas Kurt Konrad betgi atsisakė, pareikšdamas, esą netoli jau diena, kai kita vėliava — t.y. prancūzų — būsianti nuimta ir niekad nebūsianti iškelta.

Saaro Krikščionių Demokratų Unija pradėjo leisti laikraštį "Die Neuesten Nachrichten". Savo atsišaukime ji reiškia viltį, kad paruošiamoji plebiscito veikla išsklaidysianti neaiškumus ir paruošianti dirvą europinei taikai. Laikraštis taip pat pareiškė pasitikėjimą europinei kontrolės komisijai, paskirtai Vakarų Europos Unijos ministerių tarybos. Kitos partijos, vietoj pasitikėjimo pareiškimo, pasiuntė jai bendrą skundą prieš Saarbrueckeno radiją, kuris esą pažeidęs Prancūzijos - V. Vokietijos susitarimą dėl plebiscito.

BELGIJOS DARBININKAI LAIMĖJO

Krikšč. profesinių sąjungų dėka Belgijos darbininkams pavyko išsikovoti kaikuriuos pagerinimus. Susitarta su vyriausybe, kad darbdaviai mokės mažiausia 40 fr. už darbo valandą, kad bus įvesta 5 dienų darbo savaitė ir kad motinoms, kurios pasilieka su vaikais namie, užuot uždarbiavusios, bus mokami atitinkami vaikų priedai. Šie priedai buvo mokami anksčiau, bet 1954 m. buvo panaikinti. Vyriausybė pažadėjo pateikti parlamentui atitinkamą įstatymo projektą lapkričio 1 d. Šie priedai pagelbės 263.000 šeimų.

Pagerinimai buvo iškovoti streikais. Anglių kasyklų srityse jie truko ilgėlesnį laiką, kitose pramonės šakose jie buvo organizuojami vieną dieną į savaitę. Socialistinės profsąjungos tai akcijai buvo priešingos ir joje nedalyvavo, nes vyriausybę sudaro socialistai ir liberalai.

Nauji ginklai R. Vokietijai

V. Vokietijoj gautomis žiniomis, sovietų kariuomenė R. Vokietijoj apginkluojama naujais ginklais. Manoma, kad ji gavusi ir atominių ginklų. Esą nuo 1955 m. rudens ji gavusii 1000 naujų T-54 tipo tankų, kurie pakeitę II D. Kare vartotus 7-34S tankus; 1500 naujų patrankų, 600 šarvuotų, puolamųjų autovežimių, 150 amfibiniių automobilių ir 100 traktorių sunkiosioms patrankoms.

Tai didžiausios karinės siuntos nuo 1945 m. Manoma, kad jos susijusios su sovietų įgulų modernesniu apginklavimu, kuris buvęs pramatytas anksčiau. Tas pats esą vyksta ir Vakaruose, kur Š. Atlanto Sąjungos kariuomenė gavusi naujų ginklų. Pvz. 7-ji amerikiečių divizija gavusi raketinius ir atominius pabūklus, o britų divizija bandanti naują tanką ir naują taktiką atominiame kare.

— **Berlynas.** — R. Vokietijos darbo ministerio potvarkiu, nuo rugsėjo 1 d. amatų mokyklose bus įvestas naujas antireliginės propagandas vadovėlis. Potvarkis reikalauja, kad visi mokiniai priklausytų antireliginiams būreliams.

NUBAUDĖ ARGENTINOS SUKILIMO VADUS

Karinis Argentinos teismas nagrinėjo 50 karininkų bylą, kurie dalyvavo birželio 16 d. sukilime prieš diktatorių Peroną. Sukilimo vadais buvo laikomi admirolas Samuel Toranzo Calderon, viceadmirolas B. Gargiulio ir laivyno min. admirolas Olivieri. Kaltintojai reikalavo mirties bausmės adm. Toranzo, bet teismas nubaudė jį kalėjimu iki gyvos galvos. Laivyno ministeris Olivieri nuteistas 18 mėn. kalėjimo, o adm. Gargiulio nuosžudė tuojau po nepavykusio sukilimo. 29 karininkai nubausti iki 3 m. kalėjimo, 19 jų išteisinti. Visi nuteistieji laikomi kalėjimuose. Pabėgusieji Urugvajun neminimi. Bausmes patvirtinti turi Peronas. Galimas daiktas, jis jas dar sušvelnins, nes tai prisidėtų prie jo siekiamos taikos atstatymo. Kol kas būklė Argentinoje nėra nurimusi: demonstracijos, suėmimai, šaudymai tebesikartoja.

Komunistai mažiausioj respublikoj

Italijos kalnuose yra mažiausia pasaulyje valstybė — San Marino. Ji turi 38 kv. mylias ploto ir 13.500 gyventojų. Per 1951 m. rinkimus komunistų partija laimėjo daugiausia balsų ir tuo būdu tapo krašto valdytojais. Drauge su socialistais ir kairiąja tautininkų grupe jie gavo 130 balsų daugiau už krikščionis demokratus.

Artinantis naujiems rinkimams sukruto dešinieji ir talkon pasikvietė net išeivius, kurie tebėra San Marino piliečiai. Iš JAV atskrido apie 70 asmenų balsuoti. Jie yra emigrantai, bet dar netapę JAV piliečiais. Atidavę balsus, jie grįžo atgal.

Nežiūrint dešiniųjų pastangų, rinkimus laimėjo komunistai drauge su kairiąja socialistų grupe. Mat, jie atsigabeno savo šalininkus piliečius iš Italijos, Prancūzijos ir Belgijos. Tuo būdu raudonieji iš 60 atstovų turės 37. Praėjusiam seimely jie turėjo 31 atstovą.

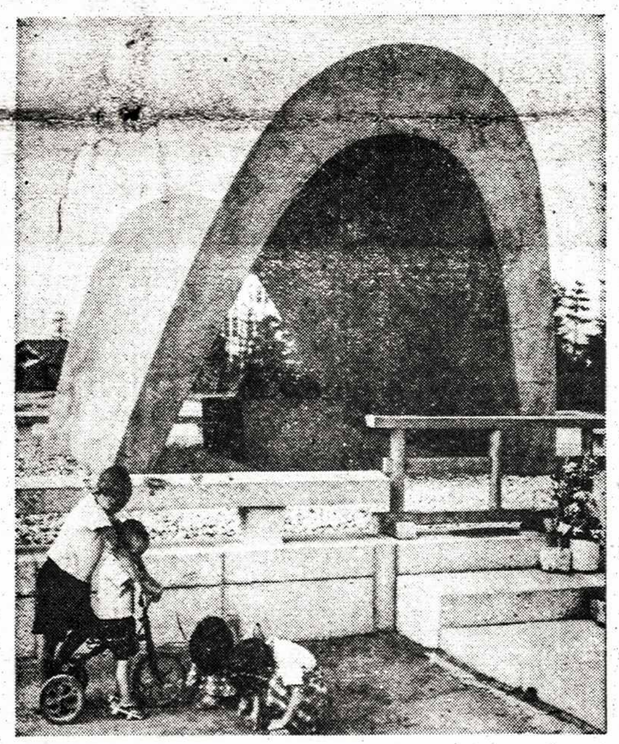

Paminklas pirmosioms atominės bombos aukoms Hirošimoj, Japonijoj, kur 1946 m. rugpiūčio 6 d. žuvo 59.105 asmenys. Jų pavardės surašytos ant paminklo. Be to, įrašyti šie žodžiai: "Ilsėkitės ramybėje, nes ši klaida niekad nebus pakartota".

ATOMINĖS BOMBOS DEŠIMTMETIS

Prieš dešimtį metų buvo numestos pirmosios atominės bombos Japonijoj ant Hirošimos ir Nagasaki miestų. Juose žuvo dešimtys tūkstančių civilinių gyventojų. Vien Nagasakio mieste, miesto valdybos apskaičiavimu, žuvo 75.000. Žymią dalį gyventojų išgelbėjo ta aplinkybė, kad bomba krito slėnin, kuris skiria dvi miesto dalis.

Dešimtmečio porga Hirošima ir Nagasaki gyvi likę gyventojai prisimine savo mirusius. Pagal budistų apeigas, tūkstančiai žiburių pleveno ant plaustų jūroje žuvusiųjų garbei. Prie paruošto specialaus aukuro bombos kritimo vietoje buvo atlikt os pamaldos. Ta proga buvo atidengtas paminklas — milžiniška bronzos statula, vaizduojanti vyrą, kuris dešinę ranką pakėlęs į dangų skundo ženklan, o kairę — tiesia horizontaliai kviesdamas taikai; akys užmerktos — maldai už žuvusius. Paminklo autorius — skulptorius Seibo Kitamura iš Nagasaki. Paminklas atsiėjo apie $90.000. Ši suma buvo suaukota daugiausia pradžios mokyklų ir gimnazijos moksleivių ir Japonijos išeivių.

Prie statulos pastatytas didžiulis muziejus, kur sudėti visi daiktai, susiję su atom. bombos sprogimu Nagasaki mieste.

MIRĖ T. MANN – NOBELIO LAUREATAS

Zuericho priemiestyje rugpiūčio 12 d. tromboze mirė plačiai pagarsėjęs vokiečių rašytojas Thomas Mann, pr. pavasarį atšventęs 80 m. sukaktį.

Jis gimė Luebecke javų pirklio šeimoje. Mokykloje gabumais nepasižymėjo, augštesniojo mokslo nebaigė, o iš kariuomenės buvo atleistas po trijų mėn. kaip netinkamas. Bandė dirbti įvairiose įstaigose, bet irgi nesėkmingai. Gyvendamas Miunchene lankė un-tą ir bandė rašinėti. Pirmas veikalas, iškėlęs T. Mann vardą, buvo "Boddenbroocks", vaizduojąs išsigimstančios buržuazinės šeimos gyvenimą. Vėliau sekę veikalai, kaip "Magiškasis kalnas", "Dr. Faustas" ir kt. parodę stiprų jo talentą ir šiandieną jisai yra lyginamas su Goethe.

T. Mann, žydiškos kilmės, Hitleriui atėjus valdžion pasirinko tremtį. Pradžioje apsigyveno Prancūzijoj, paskui Šveicarijoj, Čekoslovakijoj — buvo gavęs net jos pilietybę — ir JA V-se. Čia išgyveno ilgiausia, tapo piliečiu, bet po II D. karo grįžo Europon ir, paviešėjęs Vokietijoj, apsigyveno Šveicarijoj. Grįžo Europon todėl, kad visą laiką jautėsi esąs europietis ir su amerikonizmu nesutapo: "Gyvenu vakaruose kaip ištikimas jų kultūros sūnus dėlto, kad jie man patinka".

Savaitės įvykiai

Atominė konferencija Ženevoj pranašauja naują erą pasauliui. Susirinkę 72 kraštų atominės energijos žinovai ramiai studijuoja atomines problemas. Tai nėra politinio pobūdžio konferencija, tačiau su pasauline politika labai glaudžiai susijusi. Pagrindinis jos rūpestis — atominės energijos panaudojimas civiliams tikslams. Tai pabrėžė ir Šveicarijos prezidentas M. Petitpierre savo sveikinamojoj kalboj: "Jūs turite atverti naujus kelius atominei energijai panaudoti ir paversti ją geradarybe bei turtu, kurie atitolintų badą, vargą, ligas ir padėtų atsilikusiams tautoms pasiekti gerbūvio". Jungt. Tautų gen. sekret. Hammarskjold pareiškė, kad ši konferencija reiškianti naujos eros pradžią, kuri išvaduosianti žmoniją iš sumišimo, baimės ir įgalinsianti visus džiaugtis dvasiniais laimėjimais. Prez. Eisenhoweris savo telegramoje pabrėžė JAV nusistatymą neuždaryti atominės energijos viename krašte.

JAV delegacija įteikė konferencijos pirm. indiečiui dr. Bhabha 8 tomus dokumentų, kurie iki šiol buvo laikomi slaptais. Juose surašyti visi techniniai duomenys liečią atominę gamybą, be to, informacijos apie atominius reaktorius, apsisaugojimą nuo radioaktyvumo, laboratorijų įrengimaus ir net hidrogeninę energiją. Konferencijos dalyviams tai buvo staigmena, nes nebuvo tikėtasi tokios gausios ir toli einančios informacijos. Kanados delegacijai tas nebuvo naujiena. Ji pateikė irgi panašios apimties duomenis apie Chalk River laboratorijose gaminamas atomines piliules ypač medicinos reikalui. Sovietų delegacija jokios staigmenos nepadarė. Ji kalbėjo apie atominės energijos panaudojimą žemės ūkiui, uranijaus atradimo būdus ir pan. Britai pasirodė daugiausia pažengę atom. energijos panaudojime pramonės srity. Iš viso ar ši konferencija pasitarnaus daugiau pasaulio gerovei, ar sovietams tenka tik spėlioti.

Sovietinės taikos ofensyva

Pasišovęs Kremlius laimėti laurus taikiom priemonėm nesnaudžia. Po keturių didžiųjų konferencijos jau yra sutarta keturių did. užsienio r. ministerių konferencija Ženevoje spalio 27 d. Į Maskvą pakviesta visa eilė vadovaujančių asmenų— Kanados užs. r. min. L. B. Pearson, Prancūzijos min. pirm. E. Faure, V. Vokietijos kancleris Adenauer, Egipto min. pirm. Nasser. Kancleris Adenaueris vyksta rugsėjo mėn. pradžioj, prieš keturių did. užsienio r. ministerių konferenciją. Galima spėti, kad jo vizitas V. Vokietijos likimo sprendime gali būti reikšmingas.

Azija priešinasi komnuistams

Kai Europoj ir Š. Amerikoj ima dvelkti komunistams palankus oras, kaikurie Azijos kraštų vadai tebesipriešina komunistams. Vienas tokių — Syngman Rhee, P. Korėjos prezidentas. Praėjusią savaitę jis pasiuntė ultimatumą Jungt. Tautų paliaubų komisijos nairams— čekams ir lenkams palikti kraštą. Esą jie šnipai, ir kraštui pavojingi asmenys. Šimtai ir tūkstančiai korėjiečių buvę apgulę rūmus Inchon saloje, kur yra įsikūrusi paliaubų komisija. Amerkiečių kariuomenės daliniai, saugoją rūmus, turėjo nekartą susiremti su minia. Dulles apeliavo į korėjiečius, kviesdamas turėti kantrybės, o britų vyriausybė tokį korėjiečių elgesį pasmerkė. Paliaubų komisijos nariai ultimatumo nepaklausė, o prez. S. Rhee, dvi val. prieš terminą, ultimatumą atšaukė.

Tvirtai priešinasi ikomunistams ir P. Vietnamo min. pirm. Diem. Pagal Ženevos susitarimą 1956 m. Š. ir P. Vietname turėtų būti pravesti rinkimai ir tuo būdu liktų suvienytas kraštas. Š. Vietnamas, valdomas komunistų, spaudžia Diem pradėti pasitarimus dėl būsimų rinkimų. Pastarasis betgi atsakė niekad Ženevos pasitarimų nepasirašęs ir kol Š. Vietnamą valdysią komunistai rinkimai būsią neįmanomi.

RENGIASI PRIPAŽINTI KINIJĄ?

Yra ženklų, rodančių, kad Kanados vyriausybė rengiasi pripažinti Raud. Kiniją. Užsienio r. ministeris L. B. Pearson rudenį vyks Maskvon lankyti Kremliaus valdovų, kuriems, be kitko, rūpi naująja draugystės politika įvesdinti Raud. Kiniją į tarptautinį gyvenimą ir Jungt. Tautas. Jau seniau min. pirm. St. Laurent, grįžęs iš Tol. Rytų, palankiai pasisakė dėl Raudon. Kinijos pripažinimo. Galimas daiktas, užsienio r. ministerio kelionė Maskvon šį reikalą pastūmės priekin, juoba, kad D. Britanija jau seniai pripažįsta Peipingo vyriausybę. Be to, fed. vyriausybės švejybos ministeris James Sinclair netrukus renggiasi apsilankyti Peipinge. Manoma, kad tai pirmas žingsnis į kom. vyriausybės pripažinimą. Sakoma, į Peipingą buvęs kviestas užsienio r. ministeris L. B. Pearson, kad jis iš Maskvos Kanadon grįžtų per Kiniją. Kadangi užsienio r. ministeris negali lankytis šalyje, kurios vyriausybės nepripažįsta, matyt, liko deleguotas švejybos ministeris, turįs mažiau politinės reikšmės. Bet ir tai jau yra neįprastas mostas, ir todėl, manoma, kad Kanados vyriausybė yra linkusi netrukus užmegzti diplomatinius ryšius su Peipingu.

Atominiai povandeniniai laivai

JAV jau yra pastatydinusios du atominius povandeninius laivus: "Nautilus" ir "Seawolf". Pirmasis yra 2.900 tonų, antrasis 3.200 tonų. "Seawolf" yra naujausio tipo ir perduotas laivynui tik prieš keturias savaites.

Atominės energijos komisija pranešė užsakiusi dar vieną atominį povandeninį laivą, kuris būsiąs žymiai mažesnis nei du pirmieji, nes to pageidavo gynybos ministerija.

Kongresas yra leidęs pastatydinti 8 atominius povand. laivus.

Palengvino vizas Rusijon

Sovietų Sąjunga atspausdino naujus klausimų lapus norintiems ją aplankyti. Juose nebėra 11 gana keblių klausimų, kurių senuosiuose klausimų lapuose buvo 21. Iš praleistųjų klausimų pažymėtini: "Ar kariavai prieš Sov. Sąjungą "; "Kuriame fronte "; "Kuriam daliny?", "Buvai mobolizuotas ar savanoris?". Taip pat nebėra ir šių klausimų: "Buvai ar esi politinės partijos narys? Kurios? Kaip ilgai? Jeigu išstojai iš partijos, kada ir kodėl?" Nebėra ir sekančių klausimų, kurie anksčiau buvo taikomi rusų emigrantams: "Kada ir kuriomis aplinkybėmis išvykai? Su kokiais dokumentais ir per kurią sieną?"

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams $4.00, pusmečiui $2.50
Kitur: metams $4.50, pusmečiui $2.50
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

Apmąstymus taiso

Liepos pradžioje perdavėme stambaus lietuviško biznieriaus Niujorke apmąstymą, kur prapuolė lietuviškieji prekybiniai laivai, kuriems jis norėtų darbo duoti. Petras Petruitis dėlto šitaip atrašė: "...Sakyčiau, kad rūpestis per vėlai. "Kaunas" ir "Utena" jau seniai tapo "povandeniniais". "Kaunas" buvo vokiečių torpeduotas 1939 metų rudenį. "Uteną" nuskandino vokiečių lėktuvai Baltijos jūroje 1944 m. liepos mėnesį. "Utena" buvo tapusi sovietų tarnsportu, kuriuo į Kronštatą buvo gabenami suimti pabaltiečiai. Iš mūsų lietuviškojo laivyno, neskaitant 1944 m. Rygos sausame doke stovėjusio ir tikriausiai dabar bolševikams tarnaujančio "Šiauliai" yra likęs vienintelis "Deny", kuris dar 1953 m. smarkiai aprūdijęs riogsojo Bostono uoste. Šis laivas buvo Lietuvai nupirktas 1939 m. ir pasiųstas į New Orleaną, kur ir pasiliko karui prasidėjus ir vėliau sovietams Lietuvą užgrobus. Kiek teko girdėti, pastarojo karo metu "Deny" garbingai takinkavo Lietuvos laivyno vardu JAV karo laivynui Pacifiko vandenyne..."

Širdingai dėkodami p. Petruičiui už informacijas, rūpinamės tad Lietuvos laivu "Deny" Bostono uoste. Ar jis dar pataisomas?

Apmąstymai pataisė?

LA vasario mėnesyje rūpinomės, kad Amerikos Laisvės Statulos papėdėje kuriamas Amerikiečių Ateivių Muziejus, kurio steigėjų tarpe nebuvo minimi Amerikos lietuviai. Miela, kad padėtis buvo LAIC (ALT įstaigos Niujorke) pastangomis vykusiai atitaisyta.

Kariai susimąstė

Liepos pradžioje persispausdinome iš "Naujienų" publicisto "a" pasiteiravimą ar lietuviams nereikėtų susiprasti su Paryžiuje išeinančia "Revue Internationale D'Histoire Militaire" ir paprašyti, kad ir mums, kaip ir lenkams, leistų minėtam žurnale apžvelgti Lietuvos karinę istoriją. Su džiaugsmu dabar vėl skaitėme "Naujienose" jog Čikagos "Ramovė" iš tiesų ėmėsi iniciatyvos parengti nors paskutinių laikų Lietuvos karo istoriją. Tai jau tikrai pozityvus žingsnis ir džiaugiamės iniciatoriais, kurie parodė, kad "Romuvoje" toli gražu nėra ssuibūrę piliečiai temoką prie stikliuko sutartinai kartoti: "Geri buvo laikai".

"Latvija - Amerika" apie Verikaitį

Toronto ir Niujorko latvių dvisavaitinis "Latvija - Amerika" plačiai aprašė Vaclovo Verikaičio TV koncertą ir įsidėjo jo nuotrauką. Latviai labai retai tedaro tokias išimtis.

Korsakaitė mūsų ar jų?

"Vienybė" prisiekinėja, kad dainininkė Florencija Korsakaitė iš Kalifornijos yra lietuvaitė, gi Amerikos lenkų spauda rašo, kad lenkė. Kažin ar pasidalinsime ją, ar vadinsime ją amerikiete? Folrencija dainavo pirmaeilę Toscos partiją neesniai Holivude pastatytoje Puccini operoje. Ją pastatė Kalifornijos Moterų Klubas.

Ar gruobuonys bus priversti atsilyginti Lietuvai?

Amerikos lenkų spauda praneša, kad kongresmenas John Dingell, demokratas iš Detroito, laiške Amerikos Lenkų Kongreso Michigano valstijos tarybai, vėliau išspausdintam Kongreso žiniose", pareiškė, kad Vokietija ir TSRS privalo atlyginti Lenkijai už visą žalą, padarytą praėjusio karo metu. Toliau kongresmenas šitaip rašo: "Lenkijos rytinės sienos turi būti ne tik paliktos, kokios buvo 1939 m., bet Jūsų organizacija turi kovoti, kad Lenkijai pasiliktų ir jos vakarinės sienos". Tikintis, kad Vilnius Lietuvos Gyvenime" anglų kalba atrems antrąjį Dingell postringavimą, norėtųsi pamąstyti, kas ir kada grąžins Lietuvai padarytas materialines skriaudas. Argi lietuviai pajėgs kada nors taip susiorganizuoti, jog priverstų, kaip Amerikos žydai, vokiečius milijonais atsilyginti Izraeliui už nacių tironų žydams padarytą skriaudą? Jei "taikingas sugyvenimas" įgalintų Amerikos ir Rusijos draugystę ilgesniam laikui, Lietuva taptų iš tikro daugiausiai nukentėjusi pasaulio tauta. Vokiečiai ateityje Lietuvai prisikėlus gali užgiedoti kad jie sumokėjo reparacijas Lietuvai TSRS sąskaita. O kas jiems galvoj, kad Lietuva nieko iš tos sumos negavo, bet dar energingiau buvo maskvinių eksploatuojama. Tik karo atveju nugalėtojai, lietuviams esant tinkamai susiorganizavus, priverstų rusus grąžinti nors dalį išplėštų vertybių ir tremtinius. Baisu pagalvoti, kas būtų, jei bolševikų klasta po "draugingumo" skraiste ilgiau užsitęstų.

Niekšingi plėšikai

Iš Lietuvos užplūdusiuose laiškuose vis šio ar to prašoma. Patirta, kad buvusių Rusijos piliečių rankose esančios "TSRS licenzijuotos bendrovės" dirba pilnu tempu. Stebėtina, kaip JAV ir Kanados įstaigos toleruoja jau ir taip nukankintų žmonių per akis apiplėšimą. Ar kas nors neatkreiptų jų dėmesio nors dabar užviešpatavus "tautų draugystei"? Štai pavyzdys. Siunčiama senukams Lietuvoje labiausiai reikalingi vaistai keturių dolerių vertės. Išlaidos: TSRS 10% mokestis — $0.40; TSRS muitas — $1.10; TSRS inspekcija — $1.00; TSRS pakvitavimas — $0.60; TSRS papildomas mokestis — $0.70; Pakietuką siunčiančios "licenzijuotos bendrovės mokestis už patarnavimą" — $7.00; oro paštu — mažiau nei vienas svaras — $3.55; garantijos mokestis — $1.00. Viso — apie 19 dolerių. O gyvename dvidešimtam amžiuje. **al.**

KAIP OKUPANTAI MINĖJO LIETUVOS PAVERGIMO 15 METŲ SUKAKTĮ

Liepos 19 d. per Vilniaus radiją buvo perskaitytas straipsnis, įrodinėjąs, kad "tarybinių tautų draugystė — visų lietuvių tautos laimėjimų pagrindas". Lietuvių tautos vardu okupantai skelbė, kad, girdi, "lietuvių tauta niekad neužmirš brolišku TS tautų nuopelnų vaduojant mūsų kraštą iš fašistinės okupacijos". Naujieji Lietuvos okupantai, nacių sandarbininkai, visados įrodinėjo ir dabar teigia, kad Lietuva, turinti vilkti rusų priespaudą, nūnai esanti "lygi tarp lygių" ir "pasiekusi neregėtą socialinį suklestėjimą...", kur vien tik pramonės lyginamasis svoris liaudies ūkyje jau pasiekęs 65,3%... Ir darbo valstiečiai esą išvesti "į platų ir laimingą kolūkinio gyvenimo kelią"... Tas laimingas "sužydėjusios Lietuvos tarybinių tautų šeimoje kelias" esąs atžymėtas taip pat filmomis "Tarybų Lietuva", "Aušra virš Nemuno", "Marytė", "Lietuvių literatūros ir meno dekada Maskvoje" ir kt. Zarasuose "didvyrei Melnikaitei atidengtas paminklas, liepos 20 d. Vilniuje, Gedimino kalne, buvo uždegtas "pionierių laužas".

Minėjimo aktas

Valstybinės filharmonijos salėje liepos 20 d. buvo sušaukta "LTSR Augščiausios Tarybos iškilminga sesija, skirta TL 15 metinėms pažymėti". Raudonamę fone — Lenino ir Stalino portretai, daugybė gėlių, didžiuliai skaitmens "1940-1955", o pačiame centre — bolševikinis šūkis "Tegyvuoja T. Lietuvos 15 metinės". Į posėdį buvo sukviesti "AT deputatai", fabrikų ir mokslo bei meno pirmūnai, sovietinės armijos atstovai. Prezidiume 19 val. pasirodė jo pirmininkas su kitais nariais ir "ministeriai". Pirmininkaujančiam Vl. Niunkai paskelbus "LT SR AT iškilmingą sesiją atidaryta", įprastiniu trafaretu "didinigai suskambėjo TS ir TL valstybiniai himnai". "Deputatui" Gaškai pasiūlius į spec. sesijos "garbės prezidiuimą" buvo "išrinktas" Sov. Sąjungos kp ck prezidiumas. Po Gedvilos pranešimo buvo "priimtas" sveikinimas "visiems LTSR darbo žmonėms". "Iškilminga sesija" buvo baigta "dideliu šventiniu koncertu".

"LTSR Ministerių Tarybos pirm." M. Gedvilas savo agitacinėje kalboje visokiais būdais stengėsi išgarbinti okupantą ir įrodinėti, kad garsusis "liaudies seimas" 1940 m. liepos 21 d. "išreiškęs vieningą Lietuvos laisvos darbo liaudies valią", priėmęs "deklaraciją apie Lietuvos įstojimą į TSRS sudėtį" ir tuo būdu "Lietuva visiems laikams atsikratė dvigubo jungo: vietinės buržuazijos ir užsienio imperialistų, užtikrintai stojo po socializmo vėliava ir įgijo tikrąjį valstybinį suverenumą ir nacionalinį nepriklausomumą". To limesnėje kalboje betgi ir pats Gedvilas pripažino, kad tik 1940 m. birželio mėn. "Tarybų Sąjungai suteikus pagalbą" buvo "nuversta fašistinė diktatūra". Ištikrųjų tą operaciją tariamai Lietuvos darbo žmonių vardu atliko sovietų tankai ir raudonarmiečių durtuvai. Toliau Gedvila savo kalboje taip pat klastojo istorinius faktus, skelbdamas, kad, esą, 1918-19 m. Lietuvos "¾ teritorijos buvo sukurtos tarybos ir revoliuciniai komitetai" ir kad tik "Amerikos - Anglijos imperialistų" bei "kaizerinių militaristų" pastangomis buvusi "pasmaugta pirma Lietuvos tarybų valdžia ir atiduota valdžia į buržuazijos rankas". Toliau Gedvilas gyrėsi, kad "jau pernai pramonė davusi bendrosios produkcijos daugiau kaip keturis kartus negu prieškariniais 1940 m.", kartojo dažnai bolševikinėje spaudoje ir per Vilniaus radiją kiekvieną proga skelbiamus tariamuosius "pasiekimus" ir kt. Paskum pareiškė tikįs, kad "naujame penkmetyje bus pastatyta Kauno hidroelektrinė, kurios statymas užsitęsė, bus vykdomi Klaipėdos žvejų uosto rekonstrukcijos darbai (vadinasi, uostas dar nesutvarkytas. Red.), Vilniuje pastatyta eilė stambių gamybų, įvairiuose respublikos rajonuose statomos sieninių blokų įmonės, kurios jau 1958 m. turės duoti ž. ū. statyboms papildomai 300 mil. plytų... gazifikuotas Vilniaus miestas, į kurį dujų vamzdžiais brolškoji Ukraina teiks mūsų respublikos sostinei naturalines dujas" etc. Gedvilo teigimu, Vilnius "nepaprastai pagražėjęs". "Pasikeitęs vaizdas" taip pat tokių rajonų centrų, kaip Kelmės, Veisiejų, Pagėgių, Šalčininkų, Šilalės, Simno. "Pirmą kartą gavo elektros šviesą" Troškūnai, Kovarskas, Širvintos, Ignalina, Salantų ir kiti rajonai. "Šiuo metu respublikoje veikia 135 MTS, yra 70 taryb. ūkių ir 1.800 kolūkių (Vilniaus radijas 1955. VII. 22. pranešime mini 1.795 kolūkius. Red.), kuriuosna įsijungė 367.000 valstiečių ūkių"; galėdami pasirodyti Maskvos ž. ū. parodoje, tuo būdu "aukščiausią egzaminą išlaikė 47 kolūkiai, 36 taryb. ūkiai, daug gyvulininkystės ūkių, 353 kolūkiečiai ir 675 taryb. ūkių darbuotojai", šiemet kukurūzų pasėta daugiau kaip 150.000 ha plote. Gedvilo pareiškimu, veikia Mokslo Akademija su 13 mokslo tyrimo institutų, "įvedamas privalomas vidurinis mokslas miestuose", veikiančios 341 vid. mokykla ir 960 septynmečių mokyklų, "antiliaudinė nacionalizmo ideologija buvo iš esmės sutriuškinta", vis daugiau "atprantama nuo prietarų ir įsisavinama materialistinė pasaulėžiūra", jau "susiformavo nauja socialistinė lietuvių nacija", o "mes tūkstantąjį kartą įsitikinome, kad tik taryb. tautų šeimoje galime sėkmingai vystyti savo kultūrą"...

Taip kalba visi okupantų pakalikai, taip kalbėjo ir Gedvilas, vis dėlto turėjęs galų gale net ir savo "šventinėje kalboje" prisipažinti apie įvairias negeroves. Neįvykdžiusios skirtųjų uždavinių ir gamybinių planų tokios įmonės, kaip mechaninė liedinių gamykla "Neris", gamykla "Kaitra", plataus vartojimo elektros technikos gaminių gamykla ir kt. Kitos vėl neįvykdo planinių arba asortimentinių uždavinių. "Vis dar pasitaiko nedovanotinų žemos kokybės dirbinių bei stačiai broko išleidimo faktų. Ypač nepatenkinama padėtimi išleidžiamos produkcijos atžvilgiu vietinės ir kuro pramonės sistemoje. Teko uždrausti perduoti į prekybos tinklą visos eilės įmonių kai kurią produkciją, kaip baldų kombinato "Beržas", fabriko "Švarstis", fabriko "Miškas", Šilutės, Kretingos, buv. Vilijampolės rajono (jis dabar pavadintas Kauno rajonu. Red.), pramonės kombinato ir Klaipėdos miesto pramonės kombinato produkciją. Tai yra didelė gėda". Gedvila, sakėsi esąs priverstas tokiais pareiškimais "nemaloniai gadinti šventiškas nuotaikas" ir įspėjo "draugus", kad daugiau "tokios gėdos nepadarytų". Yra ir "daug tokių MTS, kurios neatlieka joms skirtų uždavinių... kur traktoriai dažnai genda, daug dienų prastovi, kur bloga atliekamų darbų kokybė..." Ir pats Gedvilas pripažino, kad, nepaisant visų pasigyrimų apie visokiariopą pažangą, "miestuose labai trūksta butų, ir piliečiai dėl to daug skundžiasi", kad "gausiai trūkumų" esama taip pat ir prekyboje, ir pramonėje, ir žemės ūkyj, ir kultūriniame fronte. Neabejotinai tų trūkumų iš tikro yra kur kas daugiau ir žymiai didesnių, negu apie juos viešai buvo priverstas išsitarti Gedvilas.

Bolševikinė dainų šventė

Norėdami pavaizduoti, kaip lietuvių liaudis tariamai džiaugiasi okupantų jai primesta svetima sistema ir dėkoja partijai bei vyriausybei už pavergimą bei gyvenimo nusmukimą, bolševikiniai kvislingai su įprastine komunistine pompa suruošė dainų šventę, į kurią paskelbė suvažiavus apie 30.000 dainininkų bei meno "saviveiklininkų". Tautiniais drabužiais papuoštiems "saviveiklininkams" buvo įsakyta dėkoti pavergėjui ir dainomis bei žaidimais reikšti savo džiaugsmą per jėgą.

Dainų šventė vyko Vilniuje liepos 21 d. Spartako stadijone. Liepos 22 d. ten buvo suruoštą "respublikinė liaudies šokių šventė". Bolševikai abi šias šventes taip suorganizavo, kad nežinantiems paties reikalo iš esmės atrodytų, jog lietuviai, iš seno pagarsėję savo dainomis ir jų pamėgimu, iš tikro būtų reiškę savo džiaugsmą dėl jų pavergimo ir išnaudojimo.

Stadijonas buvo šventiškai išpuoštas pagal bolševikinius reikalavimus: papuoštas raudono šilko vėliavomis, šūkiais, gėlėmis. Šiaurinės tribūnos bokšte, viršum Sov. Lietuvos herbo, buvo iškeltas auksinis skaitmuo "15", o iš abiejų pusių — žodžiai: "Laisvoji respublikų sąjunga amžiams tvirčiausiai didžiosios Rusijos suburta! Tarybinė Sąjunga visad gyvuoti, vieninga, stiprios tautų valios sukurta!" Visa milžiniška dainininkų estrada buvo papuošta dainos emblema - lyra. Rytinėje tribūnoje tarp baltų kolonų buvo išstatyti visų sovietinių respublikų herbai ir vėliavos. Centre — užrioglinti Lenino ir Stalino portretai. Garbės tribūnoje pasirodė Lietuvos kp ir bolševikinės vyriausybės vadovai — Sniečkus, Gedvilas, Paleckis, Šumauskas, Niunka, Afonin ir kt. Šventę atidarė Min. Tarybos pirm. pavad. K. Preikšas, kuris buvo paskirtas šiai šventei suruošti ir pravesti sudaryto spec. komiteto pirmininku. Panašiai, kaip ir Gedvilas, įprastiniais trafaretais nupasakojo tikruosius ar tariamuosius per 15 metų pasiektus "darbo rezultatus". Preikšas įtaigojo, kad, esą, "ši dainų šventė yra džiaugsminga lietuviškos tarybinės kultūros... demonstracija... Tai Nemuno krašto dainomis reiškiamas džiaugsmas apie laisvę ir taikaus tarybinio gyvenimo laimę. Tešlovina Jūsų dainos didžiąją kp, tarybinę tėvynę, nesugriaunamą TS draugystę — mūsų daugianacionalinės valstybės pagrindų pagrindą... Šlovė kom. partijai — visų mūsų pergalių ir organizatorių įkvėpėjai"...

Panašiai įvairūs deklamatoriai bei pranešėjai per Vilniaus radiją taip pat mėgino įtikinėti, kad, esą, pati lietuvių tauta prašėsi priimama į sovietinių tautų šeimą", o prieš 15 metų dainos žodžiais ir eiliuotais posmais "lietuvių tautos dukra Kremliaus rūmų salėje reiškė pačius nuoširdžiausius savo krašto darbo žmonių jausmus bei lūkesčius"... Panašiai pagamino ir transliacijoms iš dainų šventės Vilniuje tekstus rusas Anatolijus Bierozovas. Po himnų dainų šventės programa buvo pradėta daina "partija mūsų vaininkas", kurią atliko jungtinis, mišrus ir vaikų chorai, palydėti jungtinio pučiamųjų orkestro. Dirigavo J. Švedas. Toliau ėjo "sveikinimas, pirmoji daina "tau, mylimoji kp".

Atskirai dainavo jungt. vaikų choras, vyrų ir moterų chorai, jungt. mišrus choras; pasirodė liaudies instrumentų orkestras ir kt. Programoje, be sovietinių dainų, buvo lietuvių kompozitorių ir liaudies dainų, taip pat "brolškųjų tautų kūrinių".

Per varžybas mišriųjų chorų pirmasis prizas buvo pripažintas Vilniaus un-to, Ukmergės pedagoginės mokyklos, Kauno aklųjų kombinato, Skaudvilės rajono "Gegužės 1-sios" kolūkio ir Klaipėdos m. vykd. komiteto vokalinėms kolektyvams. Vyrų, moterų ir vaikų chorų tarpe paskelbta geriausiai pasirodžius Švenčionėlių rajono Saldutiškio vid. mokyklos vaikų, Veterinarijos Akademijos studentų, Panevėžio pedagoginės mokyklos

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvių mišrios vedybos

MIŠRIOS VEDYBOS NAIKINA LIETUVIUS — LIETUVIŠKOSIOS BŪDO SAVYBĖS TAM NEPALANKIOS — LIETUVAITĖ CARŲ SOSTE

St. BIJŪNAS

(Pabaiga)

Jogailos - Jadvygos vestuvėms

nors politinėms (ne iš meilės), bet vis dėlto psichologiškai imant mažne kraštutinėms, 14 metų karalaitę, lepiai išaugintą, išleidžiant už, neva, mažai civilizuoto Jogailos, apie 36 metų senbernio, būtų daug daugiau sunkumų iškilę, jeigu prieš tai pirmus ledus nebūtų pralaužusi lenkų psichologijoje jo teta — Aldona Gediminaitė, ištekėjusi už lenkų karalaičio, vėliau karaliaus, Kazimiero Didžiojo, nors po 14 metų ši mirė, palikdama dvi dukreles — našlaites, vėliau apvesdintas su lenkų didikais.

Kur kas laimingesnė buvo daug vėliau jos dukterėčia, Jogailos jauniausioji sesuo Aleksandra, apvesdinta su žymiu Lenkijos kunigaikščiu, net Jogailos varžovu į sostą, neva, atlyginant tuo jam ir, aišku, palenkiant savo pusę, su jo galingais giminaičiais. Šiai, atrodo, teko rolė antrosios Lenkijos damos didikų salionuose, labai opiai lenkų augštuomenei lankstantis dėl jos "augštos kilmės". Laimingai išaugino 5 dukreles, kurias, turint dėdę Lenkijos karalių, aišku, nesunku buvo išleisti į geriausias to laiko šeimas ir 4 sūnus — kunigaikščius, vieną iš jų tapusį arkivyskupu ir, Jogailos pastangom, pakeltą net į kardinolus.

Bendrai, lenkų aristokratija, dalinai ir inteligentija, ligi pačių paskutinių dienų mėgo duoti ir tai labausiai nusisekusiems savo vaikams lietuviškus vardus — Olgierd, Witold, Danuta, laikant tai labai kilminga, poniška, ryškiau juos atskiriančia nuo pilkosios masės ir paprastumo, kurio juk lenkai aistringai nemėgsta.

Danutė buvo Vytauto sesuo, ištekėjusi už vieno lenkų kunigaikščio ir visiškai nieku nepasižymėjusio (nebent pagal brolį), gi Vytautui (lenk. Witold) prisiminti, po nusisekusio Grūnwaldo mūšio, kur lenkams teko būti liudininkais jo didelių sugebėjimų vadovauti, sakoma, Lenkijoje, per tris kartas, kuone pusė visos bajorijos gimusių sūnų buvę ambicingai bandoma krikštyti tik Witoldo vardu. (Tai tik 19-20 amž. romantizmo reiškinys. Ne 15 amž. Red.). Algirdo vardas taip pat labai "poniškas" irgi sutinkamas, nors daug rečiau, ir kitų slavų augštuomenėje, lenkams gi tai reiškė tėvą Jogailaičių dinastijos, kurios 200 metų erą lenkų istorikai ir po šiai dienai vienbalsiai vadina "aukso gadyne" Lenkijai. Anot kunigaikščio Kuropotkino, entuziastingai aprašiusio tai Britų Enciklopedijos XIV laidoje, iš 9 tos dinastijos karalių net 7 buvę kieti, neprilygstamai geri administratoriai, moką apskaičiuoti pirmyn ir paskui tai, lietuvišku užsispyrimu, įgyvendinti, visiškai susilaikant aistrų, visada charakteringų lenkams (kurios vėliau ir pražudę jų tėvynę). Išmirus Jogailaičiams ir Lenkija pradėjusi nesulaikomai smukti žemyn. Pažymėtina betgi, kad ta garsioji Jogailaičių dinastija buvo perdėm lietuviškos kilmės, ką žino visi lenkai, nes Jogailos sūnūs buvo gimę iš ketvirtosios žmonos lietuvaitės, Alšėnų kunigaikštytės Sofijos, Vytauto jam išpirštos.

Baigiant, kad neprasilenkus su realybe, reikėtų padaryti išvadą, kad mirštanti - nykstanti, nors ne biologiškai, bet per spartų, kuone savanorišką nutautėjimą, lietuvių tauta ir praeity yra ištirpusi ne Grūnwaldo ar kit. mūšiuose, bet mišrių vedybų lovose, pavirsdama lenkais, ukrainiečiais, vokiečiais, anglais ir t.t. ir kad tai vyksta dar ir šiandien, neprilygstamai, lenktyniuojant su rusiško genodido reiškiniais anapus Gelež. uždangos. Tolesnei ir dėl kultūrinių varžytinių, atrodo, laipsniškai sunkėjančiai lietuvių egzistencijai Europos šeimoje be galo svarbu laiku pašalinti savo ydas, atitink. auklėjimu — tuojau imtis bešališkai nagrinėti ir analizuoti lietuvio būdą, paieškant silpnų vietų, kai kurių padilusių spiruoklių, vidut. lietuvio psichologiniam aparate, nebijant surasti ir iškelti ydas ne tik istorinio, bet ir šių dienų lietuvio. Reikėtų propaguoti tam darbui plačią talką, kuri lietuvių tautos ateičiai galėtų būti labai svarbi. Rašančio šias eilutes manymu, raktu į lietuvio sielos gelmes, bene geriausiai ir galėtų patarnauti — mišrių vedybų analizė, suimanti šių dienų, kaip ir istorinio lietuvio pagrindines ydas, kurios, deja, neiškildavo kituose tyrinėjimuose, be jokios realios bazės ir, dėl to, neprieinant nuomonių vienodumo: vieniems tvirtinant "taip", kitiems rėkiant "ne". Šio straipsnio tikslas buvo bent keliom istorinėm iliustracijom iškelti mūsų visuomenės susidomėjimą tuo reikalu.

ADAMONIS & BUDRIŪNAS
"DISTRICT ESTATE BROKERS"
Namai pardavimui — įvairiose Montrealio dalyse;
Paskolos — naujiems namams ir statybos eigoje — 5½%.
Žemė pardavimui — pavieniai lotai ir dideli plotai;
Ūkiai pardavimui — Montrealio apylinkėje;
Draudimas — pastatams ir kitiems objektams nuo nelaimingų atsitikimų.
Pirmosios Montrealy lietuvių Real Estate tikslas — Jums padėti!
Agentai:
D. N. BALTRUKONIS, tel. VI. 7634. J. SKUČAS tel. RA. 2-6152
A. MARKEVIČIUS, tel. OR. 1-9816. J. ZIENKA, tel. TU. 2712
A. GRAŽYS, tel. RA. 1-3148.
Įstaiga: 177 SHERBROOKE ST. W., Telef. PL. 8501
Darbo laikas: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
Res.: P. ADAMONIS PO. 6-4781. A. BUDRIŪNAS RA. 7-2690

MOKINKITĖS MASAŽO
NEOKANADIEČIAI, jūs galite padėti patys sau šiame naujajame krašte tapdami naujai kylančios PROFESIJOS nariai.
Galimybės neribotos. Mokymo programa labai įdomi. Leiskite JUMS padėti.
VERTA MOKINTIS:
- Įdomi pelninga PROFESIJA,
- Pakankamai darbo,
- Išmokti nereikės nė vienų metų,
- Puiki proga neokanadiečiams.

ŽIEMOS KLASĖMS REGISTRUOJAMA DABAR.
Skambinkite arba rašykite, instrukcijas pasiųsime veltui.
CANADIAN INSTITUTE OF PHYSIOTHERAPY
and Canadian College of Massage & Hydrotherapy
18 FARNHAM AVE., TORONTO 7, ONT. Telefonas WA. 2-7847.

SVEIKATA VIRŠ VISKO!

Kodėl vilkinti skilvio, kepenų, skilvio rūgščių, inkstų ir kitokius negalavimus? Laiku neatkreipus dėmesio, galbūt ir medicinos mokslas jau nebegalės pagelbėti. Jeigu kenčiate nuo skilvio, skilvio rūgščių, kepenų, vidurių užkietėjimo, nevirškinimo, nereguliarių ėjimų laukan, skilvio dujų skausmų, skausmų skilvio dešinėje ar kairėje pusėje, skausmų po šonkauliais, degimo gerklėje, apetito praradimo, nervuotumo, galvos skausmų bei nualpimų, reumatinių ar artritinių skausmų,
NELAUKITE IKI RYTOJAUS
— nes gali būti per vėlu. ŠIANDIEN, tuojau paimk arbatinį šaukštelį RUSCI TREATMENT STOMACH REMEDY.
Imti prieš kiekvieną valgį. Tūkstančiai kasdien vartoja šiuos vaistus su pilnu pasitikėjimu. Nėra kito panašaus vaisto. Rezultatai nuo pirmo buteliuko. Kaina tik $6 buteliukas. Gaunama vaistinėse, arba rašant sekančiu adresu:
LUSCOE PRODUCTS LTD., L.W.
559 BATHURST ST., TORONTO 4, ONT.

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas KE. 3884
PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS . . .
★ Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.
★ Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.
★ Mes turime gintaro irkitokių išdirbinių dovanoms.
Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.
LOTUS

VIETA VASAROJIMUI
RAINBOWS END,
LAKE SHORE BEACH, Lake Simcoe, pusė mylios nuo Keswick, Ont.
Puiki vieta maudymuisi ir žvejojimui. Išnuomojami kambariai su virtuve.
Informacijoms kreiptis:
J. LENARTAS
376 Crawford St., Toronto.
Telefonas LL. 5990.

RED D VANDENS ŠILDYTUVAI $120.00.
Remontuoju ir įrengiu pagal pasirinkimą visų firmų alyvos ar gazo krosnis (burner) pradedant nuo $290. Išsimokėjimas 3 metams iš 5%. Kurie norėtų užsisakyti alyvos, duodu $5 nuolaidą. Taip pat įrengiu ir taisau įvairias vandens ir oro apšildymo sistemas senuose ar naujuose namuose.

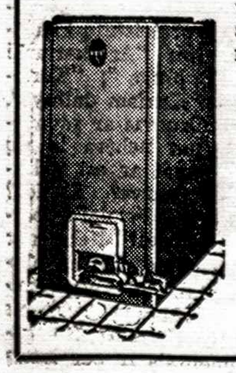
Darbas garantuotas.
Krosnių valymas $6.00
A. Laguns
204 OAKWOOD AVENUE
TORONTO
Telefonas ME. 6583.

Margis Vaistinė
408 RONCESVALLES AVE.
(kampas Howard Park Ave.)
Nuomoju vaikų svarstykles — $1.00 mėnesiui.
Metamorfoza kremas šlakams — $1.35 už 4 uncijas.
Trejos devynerios — $1.50 dėžutė.
KOSMETIKA: Tussy — Du Barry — Chanel — Yardley.
Skubiai paimame receptus iš namų ir pristatome vaistus veltui.
Skubiam pristatymui į namus
Telefonas LL. 1944
Jonas V. Margis, Phm. B.

Pigiausioji prekė

Visiškai nesvarbu ar Tamsta, skaitytojau, laikai rankose kanadinį, amerikinį ar ir lietuvišką laikraštį, vienu gali būti tikras — rankose turi pačią pigiausiąją, kokią tik yra rinkoje, prekę. Ir, kad tai nėra tušti ir niekuo nepagrįsti išvedžiojimai, teliudija atitinkami autoritetai.

Rugsėjo mėn. knygų rinkoje pasirodys leidinys, kuriame visiškai išsamiai ir smulkmeniškai be kitų spaudos reikalų, bus svarstomas laikraščių pigumas. Knyga, kurios vardas "Newspaper Organization and Management", yra parašyta dr. Herbert Lee Williamso, Michigano Valstyb. Un-to East Lansing, Mich., žurnalistikos ir ekonomijos profesoriaus.

Juk visi žino, kad jau senokai baigėsi laikai, kai už penkius centus galima buvo per visą miestą važiuoti autobusu ar tramvajumi, senokai 5¢ cigaro kaina pakelta iki 6 ar 7¢, už kavos puoduką jau mokame 10 ar 15¢, už saldumynų plytelę taipogi turime mokėti virš 6¢. Gi tuo pat metu laikraščiai ir toliau išlaiko savo senąsias kainas, nuo 5-7¢ už numerį. Jei turėti minty šios dienos laikraščio vertę, jo dydį, yra visiškai aišku, kad mokami 5, 7 ar 10¢ už lietuviškuosius savaitraščius, tik jau yra visiškai nebrangu, jei jau garsiai nešaukti, kad tai esama pasakiškai pigios kainos. Pagaliau, jei imti didžiąja spaudą, vien laikraštinio popieriaus vienoje laidoje yra daugiau nei už 7 centus. Yra žinoma, jog tik vienas tuščias laikraščio formato lapas kainuoja maždaug vieną dešimtąją cento dalį, tad, jei mes gauname 56 psl. dienraščio laidą, vien popieris yra vertas beveik 7 centus, o ką jau bekalbėti apie vertę viso laikraščio turinio. Juk kaip į dalyką bežvelgsi, bet yra aišku, jog leidėjai pirkėjui parduoda ne popierį, bet tik tai, kas jame yra surašyta, išspausdinta — žinios ir visų kitų rūšių informacija. Taipgi, yra gerai žinoma, kad tiek Kanadoje, tiek ir JAV, laikraščiai, teisingiau, jų popieris, yra labai plačiai naudojamas dalykas kasdieninėje namų aplinkoje. Laikraščiais išklojamos grindys, į juos viniojama, jais pasitiesiama ir t.t.

Didžiųjų miestų laikraščiai, paprastai išeina nuo 4 iki 10 kartų per parą. Net jei imsime tik vienui vieną laidą, ir jei visą skaitomąją medžiagą norėtume perkelti į knygos formatą, gautųsi ne taip jau plona 300 psl. knyga. Gi už knygą, net jei mokėtume už ją, kad ir 15¢, tikriausiai, kiekvienas tartų, jog tai yra nepaprastai pigu. Ir tuo pat metu, kai visos kitos pramonės šakos nemažais tempais kėlė ir tebekelia savųjų gaminių kainas, spauda stovi maždaug vietoje. Neretai, net ir padidėjusios spaudos išlaidos, dalinai bandomos apsorbuoti pačių leidėjų. Todėl nereikia ir stebėtis, jog laikraščių leidėjų pelnas yra žymiai nukritęs, sumažėjęs.

Beje, knygoje rašoma, jog rinkoje tėra tik vienas produktas, kuris, kaip ir laikraščiai nėra pakėlęs kainų, tai... kramtomoji guma. Jos pakelį dar vis tebegalima gauti už 5¢. Bet, neužmirškime, kad kramt. guma nėra mūsų kasdieninio gyvenimo būtinybė.

Visiškai panaši padėtis yra ir su lietuviškąja spauda. Tiek mūsų redaktoriai, tiek leidėjai, lygiai, kaip ir bendradarbiai, iš mūsų spaudos tikrai nepralobsta. Galima drąsiai teigti, jog šios trys kategorijos yra pakankamai neapmokamos, negaunančios net ir minimumo ir vien tik dėl to, jog laikraščių kainos yra tokios žemos. Deja, retai apie tai sielojasi mūsų skaitytojas, kuris iš redakcijų ir bendradarbių neretais atvejais net ir perdaug tikisi ir reikalauja. Pereitą savaitę, vienas bičiulis žurnalistas tarp kita ko, vienai redakcijai laiške pastebėjo:..."lietuvis gydytojas ar radiotechnikas nė nemirktelėjęs už 15 min. vizitą paima 4-6 dolerius. Aš plukdamasis per kaitrą, savo laisvu laiku, kokias 5 ar 6 val. turiu pasitenkinti centais... vien tik didelė meilė lietuviškajam laikraščiui dar tebeverčia skriausti ir save ir šeimą, visą savo energiją ir laisvą laiką atiduodant spaudai. Įvertins kas? Tas ne tiek svarbu, graudu tik, jog už nei kiek nelengvesnį darbą ir pastangas, už kokio amatininko ar profesionalo patarnavimus, niekas nenori pripažinti vertu bent šiokio tokio atlyginimo. Paprastai juk sakoma: — O. jis tik rašo. Juk kiekvienas gali rašyti!...

Bet panašiomis temomis pasisakė šiame laikraštyje kitas autorius "Lietuviškuose apmąstymuose". Sakyk, malonus skaitytojau, ar jo mintys jau taip netikslios buvo, ar sunku būtų joms pritarti? O jis, visas savo išvadas sutraukė į vieną sakinį: "Tegyvuoja lietuviai, pasaulyje pigiausių laikraščių skaitytojai". Ar tai išpūstą ir perdėta?

Al Gimantas.

PRADEDAMAS KANADOJE ŠALPOS FONDO PINIGINIS VAJUS.
ATIDUOKIME SAVO DUOKLĘ ŠALPAI!

Kas gero KLB Krašto Valdyboj

Mūsų korespondentas kreipėsi su visa eile klausimų į KLB Krašto Valdybos pirmininką J. Matulionį, kurio atsakymus čia ir pateikiame.

1. Kaip suprasti, kad šiais metais nieko negirdėti bent mūsų laikraščiuose apie Krašto Valdybą? Ar nieko nedaroma, ar tik neskelbiama? Mūsų skaitančiai visuomenei būtų įdomu tai išgirsti.

— Malonu, kad Jūsų skaitytojai įdomaujasi Bendruomenės reikalais. Negalima pasakyti, kad nieko nedaroma. Posėdžiaujama, tariamasi, planuojama, rašomi raštai, gyvenimas eina. Tiek tiesa, kad šiemet neturime korespondento, kuris nuolat darytų parnešimus spaudai.

2. Teko girdėti kad kažkas vyksta, kažkas planuojama dėl Pasaulinio Lietuvių Seimo? Ar negalima būtų išgirsti kiek plačiau?

— VLIKo Vykdomosios Tarybos Išlaikymo Tarnyba projektuoja šaukti tokį Seimą dar šių metų rudenį. Jei tik atskirų kraštų bendruomenės suspės visus reikalingus formalumus atlikti.

Pasaulio Lietuvių Seimas pagal Pasaulio Lietuvių B-nės statutą yra augščiausias Bendruomenės organas. Jojo reikšmė mūsų gyvenime būtų labai didelė. Jis išrinktų PLB vyriausius organus — Vyr. Valdybą ir kitus. Ir tuo pačiu mūsų organizacija būtų vieną sykį užbaigta.

Ligi šiol tokio Seimo sušaukimui kliudė JAV lietuvių nesusiorganizavimas. Baigus ir ten laikiną tarpą ir turint reikalingus organus tų kliūčių nebeliko ir yra laisvas kelias Seimui rinktis.

Jį manoma šaukti tose pačiose JAV-se. Jei ne šių metų pabaigoj tai kitų metų pradžioj tikrai. Iš Kanados, manoma, bus galima pasiųsti 6 atstovus, kuriuos turės išrinkti Krašto Taryba.

Mes laukiame šio didžio mūsų gyvenime įvykio, nes bus išspręsta daug reikalų, kurie dabar kiekvienąme krašte vis sprendžiami kitaip. Pagaliau yra ir daug bendrų reikalų, kurie turės būti tvarkomi vieno pasaulinio centro, pvz. Kultūros Fondo reikalas. Mes kanadiečiai lietuviai turime jau jį įsikūrę, bet bus daug tiksliau, kada tie visi reikalai bus tvarkomi visoje lietuviškoje platumoje.

3. Kaip šiemet vyksta Lietuvių Dienos reikalai?

— Šiemet, kaip žinote, Lietuvių Diena vyks Montrealy. Ten yra sudarytas specialus didelis komitetas su įvairiomis tarnybomis. Darbas verda. Atrodo, kad organizaciniu atžvilgiu Montrealis geriausiai bus pasiruošęs, nes dirbama viskas iš anksto. Ir dirbama sutartinai. Buvo baimės, kad tik dalis lietuvių prisidės prie šios lietuviškos šventės ruošimo. Bet didelis reikalas išjudino visus ir subūrė juos į vieną centrą. Programa numatoma ir didelė ir įdomi. Vietiniai augšti garbingi asmens sutiko dalyvauti Lietuvių Dienos svečiais, kaip pvz. vietos kardinolas, miesto majoras ir kiti. Tas garantuoja L. Dienos didelį pasisekimą ir svetimtaučių susidomavimą.

Viskas priklausys ir nuo kitų mūsų bendruomenės apylinkių parėmos.

Pats laikas jau tartis dėl ekskursijų. Pvz. Toronto apylinkės valdyba ir "Varpo" choras jau tokias ekskursijas numato. Hamiltonas taip pat skaitlingai pajudės. Iš kitur ateina žinios, kad ir ten jau tariamasi. Tik reikalinga, kad kiekviena apylinkė iš anksto ir susitartų ir organizuotai vyktų. Dar būtų geriau, kad šios visos vakarų - pietų apylinkės sudarytų vieną planą kartu vykti į Lietuvių Diena. Tai irgi būtų savotiška lietuviška demonstracija per 350 mylių.

Tenka palinkėti šių Dienų organizatoriams geros sekmės. O jų pasisekimas bus ir mūsų visų pasisekimas.

4. Kokie solidarumo mokesčio reikalai?

— Blogi reikalai. Jei iš solidarumo mokesčio mokėjimo reikėtų spręsti apie Bendruomenės reikalingumą, ar jai pritarimą ar pan., tai Bendruomenę reiktų likviduoti. Apsileidimas nieku nepateisinamas. Jei tokiam Toronte per tris metų ketvirtis surinkta vos iš poros šimtų asmenų, tai kokia kalba gali būti apie mūsų susipratimą?

Bet yra ir kiti momentai, kurie rodo, kad Bendruomenė yra ir reikalinga, ir jai pritariama, ir į jos balsą atsiliepiama.

Pav., tuose pačiuose rinkimuose dalyvauja daug daugiau. B-menės parengimuose, minėjimuose dalyvauja labai skaitlingai, nekalbant apie tokias šventes, kaip Lietuvių Diena, kada tūkstantinės minios susieina bendron lietuviškon demonstracijon. Šalpos Fondui, Tautos Fondui aukojama nemažai. Tai reiškia, kad yra ir reikalo turėti Bendruomenę, ir jai rodomas didelis pritarimas.

Ir čia aš norėčiau manyti, kad kaltė yra kur kitur. Mokėtojai patys savo iniciatyva nemoka. Tai faktas. Bet kada pas juos ateina su priminimu ir paraginimu, tai nors ir su pašnekėjimais ir pasiteisinimais, betgi sumokama. Reiškia, iš šito reikia pasidaryti išvadą, kad B-nei, konkrečiai kalbant bendruomenių valdyboms, reikia techniškai atitinkamai susitvarkyti, kad "mokesčių inspektoriai" ateitų pas mokėtoją į namus ir tai ne vieną karta i metus.

Krašto Valdyba ligi šiol kitų pajamų šaltinių neieškojo, vis manydama, kad apylinkės baigs tvarkytis ir prasidės reguliarus solidarumo mokesčio rinkimas ir mokėjimas. Dabar gi susidaro tokia padėtis, kad reikalų yra tiek ir šitiek, o pinigų nėra. Dėl pinigu stokos reikia stabdyti daugelį užsimojimų. Todėl yra nutarta paieškoti ir kitų šaltinių. Ir šiemet bus vykdoma kaip ir loterija, tiek kiek krašto įstatymai leidžia. Tikimasi, kad visuomenė supras šitą visą reikalą ir parems. Šitą loteriją vykdo Finansų Komisija, kuriai priklauso mūsų nariai esantieji Hamiltone.

5. Kaip bendrai atrodo lietuvių sugyvenimas Kanadoj?

— Apie nesugyvenimą nieko negirdėti. Reiškia, sugyvenama. Bendruomenėse, kur, yra mažai kitų organizacijų arba jų iš viso nėra, tai apie nesugyvenimą mažai gali būti ir kalbos. Ten gali būti tik atskirų asmenų sąskaitos.

Kitaip reikalai stovi didelėse mūsų bendruomenėse. Bet atrodo, kad viskas išsilygino, arba bent apsiprato. Juk iš esmės kalbant dėl ko gali būti to nesugyvenimo? Mūsų didžiausias priešas yra ne nesugyvenimas, bet bendra apatija. Apatija lietuviškam darbui.

Daug buvo kalbėta apie nesutarimus politinių grupių, kurios yra ir kurioms priklauso nemažas skaičius asmenų. Bet pvz. rengiant minėjimus St. Seimo, prie kurio kaip tik buvo prisidėję ir politinės grupės, teko patirti, kad kaip tik buvo gražiai bendradarbiaujama.

Mūsų sunkumai kyla iš visai kitos plokštumos. Tai negalios bendrai charakteringos visai emigracijai, kokia ji bebūtų. Jaučiamas bendras nusivylimas didžiąja politika. Pvz. ir 4 didžiųjų konferencija daug ką nuvylė. Nuvylė tuos, kurie daugiau iš jos tikėjosi. Žmonės nemato, kada gi prasidės spaudimas, dėl kurio bolševikai pradėtų trauktis atgal. To nematyti, žmonės pameta visas viltis kada nors pamatyti savo gimtąjį kraštą, reiškia, reikia leisti šaknis ten, kur sėdi, ir tūnoti. Nusivilia žmonės ne savo lietuviška veikla, bet nusivilia objektyviomis sąlygomis, kurių mes nepajėgūs esame pakeisti. Žmonės pavargsta bekovojant. Ir pavargę traukiasi iš mūšio lauko. Prapuola bet koks interesas ir gyventi. Tai pastebima pas daugelį kadaise buvusių veiklių žmonių.

Kaip sužadinti norą gyventi, kaip atgauti prarandamas viltis ar jau ir prarastas, tai čia ir gludi mūsų viso lietuviško gyvenimo pasisekimas.

Žmogus dirbdamas viliasi matyti ir savo darbo rezultatą. Kada jis to nemato, tai jis nustoja i rdirbti.

Iš "Tiesos" puslapių

Liūdnos spaudos liūdna sukaktis

Komunistai dabar mėgsta visokias sukaktis — gal būt tuo tikėdamiesi savo nerimtam žonglieriavimui suteikti istorinį atspalvį. Praėjusį kartą rašėme apie radijo dieną, o dabar tenka suminėti "tarybinės spaudos dieną". Visos šios sukaktuvinės dienos prasideda dėmesio neverta data. 1912 m. gegužės 5 d., pavyzdžiui, pasirodė pirmasis "Pravdos" numeris. Žinoma, dabar labai sunku pasakyti ar jau ir tada "Pravdoje" nebuvo pravdos, kaip kad dabar "Tiesoje" nebėra tiesos. Tačiau faktas lieka faktu — gegužės 5 d. visi komunistai pagal įsakymą iš Maskvos iškilmingai apvaikščioja komunistinės spaudos dieną.

Tuščios panegyrikos spaudos dienos proga

Gegužės mėn. 5 d. "Tiesos" numeris pašvęstas komunistinės spaudos keturiasdešimt trejų metų sukakčiai. "Tiesa" džiūgauja: "Šiais metais lietuvių tauta pažymės penkioliktąsias Tarybų valdžios atkūrimo respublikoje metines. Per šį laikotarpį Tarybų Lietuvos spauda išaugo, sustiprėjo. Šiuo metu išeina 18 respublikinių laikraščių ir žurnalų, 97 rajoniniai, miestų ir daugiatiražiniai laikraščiai"... Pagal "Tiesos" išvedžiojimus dabar Lietuvoje yra 115 laikraščių ir žurnalų.

Tremtyje atsikūrusi Lietuvių Žurnalistų Sąjunga nepersęniausiai anglų kalba išleido informacinio pobūdžio knygutę— "Are You for Freedom?" Šioje knygutėje, kuri yra skirta svetimtaučiams, smulkiai nušviestas lietuviškos spaudos kelias. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo užregistruoti 157 periodiniai leidiniai. Iš šio skaičiaus mes turėjome 19 dienraščių ir 36 savaitraščius. Taigi, kaip matome, "Tiesos" džiaugsmas neturi pagrindo. Su aštuoniuolika respublikinių laikraščių ir žurnalų labai džiaugtis negali. Komunistų rajoninė spauda neverta dėmesio, nes ji paprasčiausiai minta kitų laikraščių medžiaga ir per radiją padiktuotomis žiniomis.

Sovietų "pagalba" lietuviškai spaudai

Argi iš tikrųjų sovietų okupuotoje Lietuvoje galėjo sustiprėti ir išaugti lietuviška spauda? Kada 1940 m. birželio 15 d. raudonoji armija okupavo Lietuvą, per dvi dienas komunistų partija perėmė į savo kontrolę visus lietuviškus laikraščius. Po dviejų savaičių lietuviškieji laikraščiai buvo uždaryti. Vietoje jų pasirodė keletas labai silpnų komunistinių laikraščių — "Tiesa", "Tarybų Lietuva", "Komjaunimo Tiesa", "Karių Tiesa" ir kt. Kalba jie buvo lietuviški, bet savo turiniu mums priminė sovietinę spaudą. Istorija kartojasi — savo laiku caras prievarta bruko lietuviui į rankas rusišką graždanką, o komunistai, palikę lietuvišką raidyną, dabar pradėjo grūsti Maskvoje padiktuotą propagandą.

Lietuviškoji spauda nepriklausomo gyvenimo metais buvo padariusi didelę pažangą savo stiliumi, forma ir turiniu prisivydama geriausius Vakarų pasaulio leidinius. Lietuvių Žurnalistų Sąjunga tada turėjo 180 aktyvių narių, kurie savo ruožtu priklausė Tarptautinei Žurnalistų Sąjungai. Pirmais sovietinės okupacijos metais 20 lietuvių žurnalistų sovietai uždarė į kalėjimus ir 1941 m. birželio 14 d. ištrėmė į Sibirą 40 Žurnalistų Sąjungos narių. Vadinasi, vienas trečdalis visų lietuvių žurnalistų buvo sulikviduotas. Štai kokią "pagalbą" lietuviškai spaudai atnešė sovietai ir prievarta peršamas komunizmas.

Nemokšų nemokšiška ranka

Patyrusių žurnalistų gretas komunistinėje spaudoje pakeitė nemokšos, neturintieji jokio supratimo apie žurnalistiką ir laikraščių leidimą. Pirmoje vietoje čia statomas atsidavimas komunizmui. Gabumai ir patyrimas nesvarbu. Štai kodėl šiandien "Tiesa" yra skandalingai tuščia, nuolatos besikartojanti kaip išgrota patefono plokštelė. Vertinant vakarų pasaulio laikraščių mąstu, ji tinka tiktai silkėms vynioti, o Lietuvoje į ją, žinoma, dar galima ir machorką susisukti. Pasekime tiktai jos antraštes: "Vykdyti sėjos darbus dieną ir naktį", "Grūdinės kultūros sėjamos viršum plano", "Prasidėjo linų sėja", "Ryžtingai kovoti už aukštą derlių kalvotose ir akmenuotose dirvose", "Sustiprinti partinį vadovavimą sėjos darbams", "Visas jėgas sėjai užbaigti", "Apsirūpinkime pievinių - ganyklinių žolių sėkla", "Kukurūzų pasėliams — rūpestingą priežiūrą", "Už aukštą kukurūzų sėjos agrotechniką", "Pasėkime kukurūzus per artimiausias 3-5 dienas", "Organizuotai vykdykime pavasario sėjos darbus" ir t.t.ir t.t. Taip šiandien atrodo geriausias dienraštis Lietuvoje... Pažanga aiškiai padaryta atvirkščia kryptimi. Tačiau argi tokiu atveju dar komunistams apsimoka švęsti spaudos dieną? Juk žymiai geriau būtų surengti, pavyzdžiui, tokią melų dieną, kur komunistinėje santvarkoje tikrai padaryta nepaprasta pažanga.

Juokinga, bet šiandien mes tremtyje turime geresnę, augštesnio lygio lietuviškąją spaudą, negu komunistai Lietuvoj. Laisvajame pasaulyje dabar išeina 32 lietuviški periodiniai leidiniai — jų tarpe du lietuviški dienraščiai. Lietuvių Žurnalistų Sąjunga turi 162 narius, kurių kiekvienas be ypatingų pastangų gali surašyti į ožio ragą geriausius "Tiesos" propagandistus...

Vyt. Kastytis.

DĖMESIO!
Lietuvio IGNO ASTRAUSKO
batų krautuvė
Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir platous EE—EEE dydžio.
1414 Dundas St. West. Toronto
Tel. KE. 3881

Sektinas Toronto lietuvių gydytojų pavyzdys

"Tėv. Žiburiuose" esame skaitę žinutę, kad torontiečiai lietuviai gydytojai: Dr. A. Valadka, Dr. A. Pacevičius ir Dr. J. Yčas yra pasižadėję už pusę honoraro gydyti LK Kūrėjų - Savanorių S-gos Toronto skyriaus narius, o vaistininkas V. J. Margis, yra pažadėjęs skyriaus nariams už vaistus padaryti ketvirtadalį nuolaidos.

Tai yra labai gražus lietuvių gydytojų pavyzdys. Toronte ir visoj Kanadoj — lietuvių gydytojų kabinetų yra labai nedaug. Juos beveik ant pirštų būtų galima suskaityti. Tačiau JAV-se, kaip matome iš "Draugo" bei "Naujienų" skelbimų, jų daugybė. Taigi, atrodytų, jog galėtų pasekti torontiečių lietuvių gydytojų pavyzdžiu ir Amerikoj gyveną jų kolegos, nes ir tame krašte yra apsigyvenusių kūrėjų - savanorių. Savaime aišku, to krašto LK Kūrėjų Savanorių Organizacijos vadovybė turėtų imtis iniciatyvos ir kreiptis su prašymu į lietuvius gydytojus bei vaistininkus.

Būtų gana gražus mostas iš lietuvių gydytojų bei vaistininkų pusės, jeigu būtų pritaikintos panašios lengvatos ir lietuviams buv. politiniams kaliniams — Lietuvos Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjungos nariams, kurios Centras randasi JAV-bėse (Sąjungos pirm. Vyt. Pikturna), o skyriai — įvairiuose pasaulio kraštuose, taip pat ir Toronte.

Visi gerai žinome, kad kūrėjų - savanorių krauju ir jų gyvybių aukomis buvo atkovota Tėvynės laisvė ir įprasmintas 1918 metų Vasario 16 d. paskelbtasis Lietuvos Nepriklausomybės Aktas. Taigi jie yra verti neeilinės mūsų visų pagarbos, užjautimo ir, reikalui esant, visiškos paramos. Tie, kurie sudėjo savo gyvybes ant Tėvynės laisvės aukuro, reikalingi pagarbaus atminimo, o nedidelė saujelė tų, kurie dar tebėra gyvi ir kurių nedidelė dalis pasiekė laisvuosius Vakarus, reikalingi ne tik paramos, bet ir paramos, nes tai yra daugiausia pagyvenę žmonės, silpnos sveikatos ir nebegalį imponuoti jokio darbdavio nei savo jaunatve, nei raumenų jėga...

Reikėtų pasakyti, jog, kalbant ir apie lietuvius, buv. politinius kalinius, tektų naudoti panašius motyvus. Tai žmonės, kurie taipogi daug kančių ir vargo turėję, daug pergyvenę. O tas viskas jiems priešų buvo pritaikinta todėl, kad jie ypatingai myléio Lietuvą, dirbo ir aukojosi dėl jos laisvės. **P. Alšėnas.**

— **Varšuva.** — Čia įkurta speciali radijo stotis, kurios paskirtis raginti išeivius grįžti į Lenkiją.

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
"Tėvynės Prisiminimai"
kiekvieną šeštadienį nuo 3.30 val. iki 4.45 po pietų iš
iš galingos TORONTO stoties CHUM BANGA 1050.
Programos vedėjas
J. R. SIMANAVIČIUS
77 Salem Ave., Toronto. Telefonas OL. 1274.

AR GALITE PARDAVINĖTI SUNKVEŽIMIUS?
Mums nesvarbu, ką jūs dabar veikiate ir ar esate patyrę, bet, jei jūs galite pardavinėti sunkvežimius, mes norėtume su jumis pasikalbėti.
Kaikurie mūsų sėkmingi pardavėjai pradėjo darbą be jokio patyrimo. Mūsų pardavimo skyriuje yra vienas anksčiau buvęs jūreivis, kitas sunkvežimio šoferis.
Jeigu jūs esate veržlus, gerai atrodot, esate 25-40 metų amžiaus, jei esate pasiryžęs dirbti sunkiai, kad užtikrinus sau ateitį, atvykite pas mus. Mūsų darbu būsite patenkinti, pas mus jūsų ateitis bus užtikrinta ir rasite čia malonius bendradarbius. Gausite algą ir komisą.
Jeigu jūs tikite, kad galite pardavinėti sunkvežimius, ir jei jūs tai galite įrodyti — kviečiame pas mus. Šį skelbimą yra matę visi mūsų pardavėjai.
Dėl susitarimo skambinkite
MISS MUELLER, TEL. EM. 8-1831.

"UGNIS!"

"Ugnis" yra skaitoma geru TARNU, bet kartu ir baisiu PONU!

Tai galima įsitikinti perskaičius dabar esamų miškų gaisrų Kanadoj sąrašą. Daugelis jų prasidėjo numetus žemėn neužgesintą cigaretės nuorūką arba neužgesinus stovyklos laužo, maisto kepimo ar kitokios ugnies lauke.

Namuose dažna gaisro priežastis: užmigus rūkant cigaretę, katrais paliekant degtukus, vaikams pasiekiamoje vietoje arba žiemos metu perdaug perkūrenant krosnį.

Dabar yra pats laikas patikrinti savo įpročius, blogus pakeisti gerais, kad nepraradus gero tarno ir neatsidūrus įsiutusio baisiojo pono — UGNIES valdžioj!

Vietą šiam straipsniui aukoja

Labatt's BREWERS SINCE 1828

JOHN LABATT LIMITED

KAIP OKUPANTAI MINĖJO...

(Atkelta iš 2 psl.)

ir respublikinės ligoninės moterų chorus. Pirmasis vietas iškovoję Kauno Politechnikos instituto ir Kauno medicinos darbuotojų profsąjunginės organizacijos dainų bei šokių liaudies ansambliai. Geriausiai pasirodę Šiaulių kultūros namų ir Telšių "Masčio" fabriko kanklininkai. Skudutininkų ansamblių tarpe pirmoji vieta pripažinta Panevėžio pedagoginės mokyklos, o pučiamųjų orkestro tarpe — Kauno Politechnikos instituto, Panevėžio mėsos kombinato ir Alytaus kultūros namų muzikiniams kolektyvams.

Per "liaudies šokių šventę", kurios pasižiūrėti žmonės plaukė daug mieliau, negu klausytis komunistinių agitacinių kalbų ar dainų, nors ir čia buvo taip pat varoma bolševikinė propaganda, verčianti garbinti okupantus, buvo viešai paskelbta, kad, esą, tik "tarybų valdžia, tik kp rūpestingai saugoja viską, kas brangu liaudžiai". Esą, "nacionaliniai buržujai" buvo visai užmiršę net ir liaudies meną. Gi dabar esanti sukurta "visa eilė naujų tarybinių šokių". Šokėjų pasirodė, bent oficialiai buvo paskelbta, 211 kolektyvų. Repertuare buvo apie 20 šokių, parengtų taip, kad, propagandininkų žodžiais tariant, "pavaizduotų tą puikų gyvenimą, kuris kartu su tarybine santvarka atėjo į Nemūno šalį"... Liaudies šokius atliko liaudies šokių kolektyvų rateliai, vyr. vadovas — J. Lingys, jo pavaduotojai — V. Girvickas, K. Pečkaitis, K. Motuzas, J. Gudavičius. Buvo ne tik sukomponuota daina apie "kolūkį milijonierių", bet ir vieno tokio raudonojo milijonieriaus, būtent —Šiaulių rajono "Raudonosios vėliavos" kolūkio pirm. A. Gerdaitis su ansambliu pašoko "lietuvių liaudies žaidimu" pavadintą trypinėjimą, kuriam buvo duotas bolševikinis "Kolūkio pirmininko" vardas. Plačiau aptarti buvo žemaičių liaudies šokis "Gyvataras", žirgo garbei sukurtas liaudies šokis "Gyvūnas", "Šeinis", liaudies žaidimai "Aguonėlė", "Linelis", "Dobilėlis" ir kiti. Teko demonstruoti taip pat iš Kalinino srities atkeliavusį rusų "liaudies ratelį", ukrainiečių liaudies šokį "Visnianka", estų liaudies šokį "Tuliak", latvių liaudes šokį "Laužas" ir kt.

Jungtiniam kanklių ansambliui dirigavo E. Pilipaitis. Dainas paruošė Švedas. Dalyvavo apie 300 kanklininkų. Neužmiršta pasigirti, kad vietoj 5-stygių atsirado jau net 22 stygomis kanklės, be to, sukonstruotos chromatinės kanklės. Vaikų šokius demonstravo, paleisti į aikštę su raud. pionierių kaklaraiščiais, 54 vaikų šokėjų kolektyvai. Anksčiau dainų šventėje buvo paskelbta giedojus 2.000 vaikų chorą. Skudutininkų buvę parodyta per 1.000.

Panašios iškilmės buvo suruoštos taip pat didesniuose okup. Lietuvos miestuose ir kitose vietovėse — vis stengiantis pagal bolševikinės agitacijos reikalavimus pavaizduoti, kaip tariamai lietuvių liaudis dėkoja partijai ir okupantams už "parodytąjį tikrąjį kelią į laimę ir gerovę". Panašus "beribis džiaugsmas" buvo taip pat retransliuotas iš Rygos ir Talino.

Spaudoje įprastiniais terminais įrodinėjo, kad, esą, Pabaltijo valstybės ištisus šimtus metų ūkiškai ir kultūriškai priklausę prie Rusijos, tik užsienio interventai, išnaudodami jaunos sovietinės respublikos silpnumą, įgėja Lietuvą, Latviją ir Estiją atplėšę nuo Rusijos, sukurdami jose reakcinį režimą. Tačiau prieš 15 metų sukilusi liaudis nušlavusi senąjį režimą — ir nuo tos dienos visoms trims tautoms prasidėjusi nauja era. "Izvestijos" dar pridūrė, kad dėl sovietinimo valdymo Pabaltijo valstybės iš atsilikusių žemės ūkio kraštų buvusios paverstos žydinčiomis socialistinėmis respublikomis... Betgi anksčiau skelbto 160 metų jubiliejaus nuo Lietuvos pavergimo Ekaterinos laikais bolševikai nedrįso švęsti. Tai nebuvo nė prisiminta.

HAMILTON Ont.

Maldininkų kelionė į Midlandą. Rugpiūčio 21 d., sekmadienį, 8 val. ryto, Hamiltono lietuviai vyks į Midlandą — kankinių vietą pasimelsti už mūsų tautos kankinius. Kurie turite lengvas mašinas, prašomi priimti tuos, kurie neturi.

Nuo liepos 1 dienos vyksta piniginis vajus lietuvių bažnyčios skoloms padengti. Aukas renka pats parapijos klebonas. Reikia pasidžiaugti lietuvių duosnumu. Visi pagal išgales gausiai aukoja. Didžiausia auka duota seno lietuvio imigranto p. Bubelio — $300. Jam didelė padėka.

Šiemet baigiasi Hamiltono vyskupo duota garantija bankui, todėl lietuviai hamiltoniečiai gausiai aukoja, kad skolą kuo greičiausiai išmokėti. Aukų rinkimas ir toliau tęsiamas kun. klebono.

Spalio 15 dieną įvyks grandiozinis parapijos ruošiamas koncertas Westdale College, kuriame programą atliks "Varpo" choras. Choras "Varpas" turi paruošęs didelį repertuarą iš liaudies dainų ir iš įvairių operų ištraukas. Todėl turėsime progos išgirsti tikrą operą...

Bilietai gaunami kiekvieną sekmadienį po pamaldų ir pas komiteto pirmininką J. Martinkų — 215 Robinson St., pas K. Mikšį, 18 Barton St. W. ir pas kitus komiteto narius.

Vargonams įsigyti iniciatorių grupė — J. Sakalauskas, M. Lazdutis ir A. Petkevičius — sekmingai renka aukas. Vajus geria sekasi. Tikime, kad greitu laiku turėsime naujus moderniškus vargonus. **P.J.**

"The Hamilton Spectator" š. mėn. 8 d. laidoje išspausdino K. Barono laišką redakcijai, kuriame dėkojama už liepos 29 d. išspausdintus R. Kreismanis ir A. Jurs laiškus apie padėtį Pabaltijo kraštuose. Priminęs Pabaltijo pavergimą, p. K. Baronas pasidžiaugia, kad JAV inkorporacijos nepripažįsta, bet apgailestauja, kad pastarojoje Genevos konferencijoje Pabaltio valstybių atstatymo klausimas visai nepaliestas.

Aukojo parapijai

Hamiltono Vilniaus Aušros Vartų parapijai per rinkliavas vokais aukojo:

Po $25 — P. Misevičius, V. Kežinaitis; **$20** — Kežinaičiai; **$13** — E. Palčiauskienė; **$12** — B. Daveinis; **$10** — L. Borusas.

Po $8 — J. Žukauskas, A. Steigvilas; **$7** — Petrušaičiai; **$6** — J. Bilevičius; **po $5** — V. Kybartas, J. Lesčius, V. Levinskas, P. Grajauskienė, P. Babin, A. Žemaitis, A. Mikalauskas.

Po $4 — A. Kaušpėdas, J. Eidukevičius, P. Vaitonis, A. Ščiuka, K. Mikšys, V. Kazlauskas, A. Šukaitis, M. Apanavičius, A. Keliačius; **po $3** — J. Svilas, K. Meškauskas, E. Apanavičius, K. Žukauskas, J. Eidukaitis, T. Apanavičius, M. Verbickienė, A. Skripkutė, J. Paškevičius; **po $2** — J. Pleinys, K. Trumpickas, A. Žulys, B. Bartkus, V. Motiejūnas, A. Petkūnas, J. Domeika, G. Ambraziejus, O. K. Celiauskai, J. Grigaitis, Gutauskienė, A. Keršys, J. Martinkus, J. Karickas, A. J. Asmenavičiai, M. Jonikas, J. Kežinaitis, J. Šileikis, P. Stankus, J. Pilkauskas, V. Bagdonas, J. Kažemėkas, J. Mikšys, O. Mikšytė, Ann Plausini, Bartninkas; **po $1.50** — S. Aelksa, J. Žemaitis, A. Gurgždys, V. Juozokas, A. O. Bugailiškiai, P. K. Stankevičiai, Z. Gedminas; **po $1** — J. L. Vitai, O. J. Petrūnai, V. Mikalonis, J. Inkratas, Šiūliai, J. Mačys, P. Stankevičius, O. Apanavičienė, B. Orvidas, A. Patamsis, P. Jakubauskas, P. Lubas, J. Bubnys, J. Deksnys, J. Kaneva, J. Čelkus, J. Škema, Matulaitienė, J. Macys, L. Klevas, L. Skripkūtė, A. Kerutyte, M. A. Petkūnas, P. Rimkus, A. Pilipavičius, G. Skripkūtė, J. Raguckas, Lukavičius, V. Stankevičius, V. A. Pauliukai, P. Sakalas, L. Vindašius, J. Petrauskienė, M. Kežinaitytė, S. Masilionytė, V. Plausini, J. Petkūnas, P. Kanopa, P. Brasas, J. Tolys, D. Slavinskas, K. J. Blekaičiai, A. Grajauskaitė, A. Sakalauskas, L. Mačiulaitis, K. Kučinskas; **po $0.50** — J. Sadauskas, B. Panavas, A. Grajauskas, Stankevičius.

Tai yra santrauka davinių 5 rinkliavų vokais, darytų šiais metais.

Visiems aukojusiems parapijos klebonas taria nuoširdų ačiū. **A. M.**

SUDBURY Ont.

Juozas Vaičeliūnas parašė savo atsiminimus iš karininko-lakūno gyvenimo 1932-1941 m. — "Tėvynės sargyboje". Išleido pats autorius. Spausdino spaudos bendrovė "Žiburiai". Viršelis dailininko T. Valiaus. Yra nemaža dokumentinės medžiagos ir nuotraukų. Knyga įdomiai parašyta ir gražiai išleista. Joje atsispindi paskutinieji Lietuvos nepriklausomybės metai ir pirmoji bolševikų okupacija. Knygą galima gauti pas autorių: 195 Drinkwater St., Sudbury, Ont.

Pasirašė sutartį. INCO ir Unija rugpiūčio 4 d. pasirašė sutartį, pagal kurią darbininkams pakeliamas atlyginimas 5%, nuo 8¼ iki 11 centų valandai. Pensiją bus galima gauti nuo 60 m. amžiaus vieton 65 arba po 30 metų tarnybos. Išdirbusieji metus gauna savaitę apmokamų atostogų, išdirbę du metus — dvi savaites, po 15 metų — tris ir po 25 — keturias. Užmokestis, kuriems išpuola dirbti 8 nustatytas šventes, padidintas 2½ karto normalaus atlyginimo. Žemiausias atlyginimas $1.72 1 val. Pagrindinis atlyginimas kasyklų darbininkams $1.96 ¼ valandai. vieton buvusio $1.87. Taip pat padaryta lengvatų medicinos pagalboj.

Vasarvietės pašventinimas. Nuoširdieji mūsų kolonijos gyventojai Irena ir Karolis Balčiūnai už 30 mylių į pietvakarius nuo Sudburio, prie gražiojo Penage ežero, kur turi savo vasarnamius daugelis Sudburio tūzų ir net ministerių, jau pavasarį įsigijo puikią vasarvietę su trimis pastatais ir gana plačiu pušų ir ąžuolų mišku, lyg ir nujausdami, kad ši vasara bus nepaprastai karšta. Iki šiol ten laisvalaikiais su savanorių talka tvarkė parką ir papludimį. Jau ir prieš iškilmingą atidarymą nevieną savaitgalį skambėdavo lietuviškos dainos, maudydavosi gaivinančiose ežero bangose ir pilnais plaučiais traukdavo gryną pušų orą įvairios mūsų tautiečių kompanijos. Tačiau užpraeitas sekmadienis buvo istorinės reikšmės — įvyko iškilmingas vasarnamio ir visos vasarvietės pašventinimas. Diena buvo labai karšta. Termometras pavėsy rodė daugiau kaip 90°. Apie 4 val. p.p. kolonijos kapelionas kun. A. Sabas, atvykęs vasarvietės šventinti, rado paplūdimį pilną gražios publikos, plaukiojančių ir nardančių vandenyje ir linksmai nusiteikusių pavėsiuose. Pašventinime dalyvavo daugiau kaip 50 svečių ne tik iš Sudburio, bet ir iš Niujorko, Bostono, Scrantono, Toronto, Hamiltono, Kingstono, Larder lake ir Glencoe. Niekas neabejos, kad Balčiūnų vasarvietė pati didžiausia ir įdomiausia mūsų kolonijoj ir pirmutinė, kurią kunigas iškilmingai pašventino. Po pašventinimo apeigų didžiojo pastato patalpose, prie turtingai apkrautų stalų įvyko labai jaukios vaišės. Susirinkusieji sugiedojo "Ilgiausių metų" maloniem šeimininkams. Lietuviškos dainos dar ilgai skambėjo uolėtais ežero krantais ir paslaptingais ąžuolynais bei ošiančiais pušynais. Džiugu, kad mūsų kolonija ekonomiškai stiprėja, ir nevienas lietuvis čia ras tikrai jaukų kampelį laisvalaikiui praleisti.

E. ir B. Sprindžiai pakrikštijo šeštąjį sūnų Vito Antano vardais.

J. ir A. Gataučiai pakrikštijo savo antrąjį sūnų Juozo Edmundo vardais. Krikšto tėvai buvo J. Venslovaitis ir I. Račinskienė.

Pas S. S. Rakščius atostogavo ponios Sofijos trys seserys: Genovaitė ir Lucija Skripkutės ir Antanina Asmenavičienė su vyru iš Hamiltono ir B. Tautvaiša iš Bostono.

Aušrai iš Michigano aplankė Remeikius ir Juozaičius.

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

KVIETIMAS

Nekalto Prasidėjimo Vienuolyno, Putnam, Conn., Marijos garbei skirtosios koplyčios statyba baigta.

Pašventinimo iškilmės įvyks sekmadienį, rugpiūčio 21 d. 11 valandą.

Šventins JE vysk. Bernard Flanagan.

Ši lietuvių geradarių pastatytoji šventovė teikia džiaugsmo Vienuolijos seserims ir lietuvių visuomenei.

Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites dalyvauti šventinimo iškilmėse ir kartu padėkoti Dievui už jo malones bei patirti dvasinio džiaugsmo.

Iš galinčių aukoti koplyčios įrengimui, atsiųstoji auka bus didžiai įvertinta.

Jūsų Kristuje,

NP Švč. M. Marijos Seserys

ir

Koplyčios Statybos ko-tas

Stasė Norkiūtė, lietuvaitė, kuri pabėgo nuo sovietų laivo prie Danijos krantų ir ilgokai gydėsi ligoninėje Danijoje, jau sutvarkė savo dokumentus ir netrukus atvyksta į JAV.

Benetai ir Al. Astašaičiams liepos 29 d. gimė Daina Marija. Detroitietis žurnalistas Astašaitis yra vienas iš uoliausių ir žadančių jaunųjų lietuvių laikraštininkų, šiuo metu bendradarbiaująs "Drauge" ir "TŽ". Sveikiname laimingus tėvus!

V. Veselauskas, keliolika metų išgyvenęs Argentinoje, atvyko į JAV. Veselauskas, "TŽ" bendradarbis, pagaliau gavo vizą apsigyventi JAV-se ir norvegų laivu "HAV" atplaukė į Niujorką. Turi vizą į JAV ir jo žmona, tačiau ji atvyks kiek vėliau. Pradžioje V. Veselauskas apsistos pas dr. H. Lukoševičių, 2 Elton St., Brooklyn 8, NY.

V. Veselauskas yra bendradarbiavęs visoj eilėj laikraščių ir aktyviai dirbęs visuomeninėj veikloj. Paskutiniuoju kartu buvo Argentinos Lietuvių B-nės Krašto Valdybos narys.

D. Tadas Mitchell (Mačiulaitis), žinomas Mt. Vernon, N.Y. pramonininkas, American Radio and Hardware Co. prezidentas mirė rugpiūčio 1 d., tesulaukęs 53 m. Jis buvo gimęs jau Amerikoje, studijavo technologiją ir minėtąją firmą išvystė kartu su uošviu Glemža — iš šiojo dirbtuvėlės pavertė ja dideliu fabriku.

Amerikos biznio pasaulyje buvo paskleista žinia, jog Justinas Petkevičius, lietuvis teisininkas, vienos didžiausios JAV apdraudos bendrovės "The New England Mutual Life Insurance Co of Boston" laimėjo "National Quality Award for 1955". B-vės viceprezidentas Mr. Huppeler specialiame pranešime visuomenei nurodo, kad tai yra vienas iš didžiausių pasižymėjimo ženklų Amerikos apdraudos biznio pasaulyje. Premija skiriama apdraudos agentams kurie įrodo savo darbu norą padėti bendrovės draudžiamiems. Petkevičių šeimai, kartu visiems lietuviams tai jau antra maloni žinia — prieš kelis mėnesius pranešta, jog prof. dr. T. Petkevičius grąžintas iš Sibiro tremties į tėvynę. **al.**

A. Liepa-Liepinas, baleto solistas, persikėlė į Clevelandą, kur mokytojaus vienoje baleto mokykloje.

VOKIETIJA

Tėvas Bernatonis išvyko į Romą, numatydamas pakelėje aplankyti JE Metropolitą arkivyskupą dr. J. Skvirecką, Šv. Kazimiero kolegiją ir TT Saleziečių gimnaziją.

Tik ką pasveikęs ir jau energingai įsijungęs į pastoracinį ir visuomeninį darbą kun. V. Šarka džiaugiasi galįs, T. Bernatonio kviečiamas, jį palydėti šioje kelionėje.

Vasario 16 gimnazijos vasaros atostogos yra nuo liepos 9 d. iki rugsėjo 1 d. Visi mokiniai išvažiavo pas tėvus. Gimnazijos namuose tyla ir ramybė. Kai kurie mokinių būreliai išvyko paeikskursuoti ar praleisti atostogų dalį kitur.

Ateitininkų mokinių būrys, vadovaujamas kapeliono kun. dr. Paškevičiaus ir mokyt. Natkevičiaus, išvyko į Prancūziją. Jie aplankys Paryžių, Liurdą, Marselį ir kitus Prancūzijos miestus. Ekskursija užtruks dvi savaites. Joje dalyvauja apie 20 mokinių.

Mokinių evangelikų būrys išvyko į Norvegiją. Jie čia bus išlaikomi evangelikų šalpos organizacijos "Evangelisches Hilfswerk".

Keli skautai — į Olandiją, į skautavimo kursus.

Vietoj "Jaunimo Ratelio" lietuvių evangelikų jaunimas Vokietijoje pradėjo leisti nauju vardu laikraštį — "Svečias".

D. BRITANIJA

Lietuvių sodybą perkant, kaip "Europos Lietuvy" informuoja p. Bajorinas, jau pritruko 257 svarų, įrengimams išleista 788 svarai, o gauta vos 216 sv., tad truko 572 svarų. Be to, dar įrengimai nebaigti, nors vasarotojai jau priimami ir vasaroja apie po 50 lietuvių. Kad įrengimus užbaigtų ir skolas išlygintų, paskelbtas vajus surinkti 2000 sv. — kreipiamasi specialiais laiškais.

OLANDIJA

Karalienė vaišino pabaltiečių vaikus. Olandijos karalienė Juliana pasikvietė pas save 22 pabaltiečių ir jugoslavų vaikus, kuriuos pavaišino ir gausiai apdovanojo. Tai tremtinių vaikai, kurie buvo atvežti iš Austrijos į Olandiją vasaros atostogų. Olandai apmokėjo visą kelionę ir davė vaikams visą išlaikymą. Karalienė pakalbino kiekvieną vaiką, teiravosi apie jų gimtuosius kraštus, domėjosi, kur jiem geriau, svetur ar tėvynėje.

Tam tikras skaičius pabaltiečių, jų tarpe ir lietuvių vaikų, šią vasarą pakviesti praleisti atostogas Šveicarijoje, Danijoje, Švedijoje ir Norvegijoje. Jau šį pavasarį į Vokietiją buvo atvykę švedų organizacijų atstovai, kurie sutarė vasaros atostogoms paimti pabaltiečių vaikų. Susidaro graudus vaizdas, kai vaikai, pakviesti į svetingas šalis praleisti vasaros atostogų, išvykdami klausinėja savo tėvus: "O kada mes važiuosim į Lietuvą?" Vaikai vis negali suprasti, kodėl tėvynė taip ilgai palieka svetimoje okupacijoje.

WINNIPEG Man.

Knygų platinimo vajus Tautos Fondo naudai. Winnipego lietuvių Tautos Fondo atstovas Juozas Vaitekūnas jau baigė išplatinti pirmąją lietuviškų knygų siuntą. Jis savo pasišventimo dėka ir rūpesčiu gavęs iš "Terros" leidyklos pirmąją knygų siuntą baigė išplatinti. Knygų mėgėjai džiaugiasi jo pastangomis, o Tautos Fondui bus kiek daugiau pajamų. Gaila, kad kita knygų leidykla "Gabija", pastatė nepriimtinas platinimui sąlygas ir knygų mėgėjai negalėjo įsigyti "Gabijos" knygų.

Labai prašytume gerb. leidėjų ir knygų leidyklų prisiųsti po 4-5 egz. naujų leidinių platinimui, už kuriuos bus galimai greičiau atsiskaityta. Knygas siųsti Tautos Fondo atstovo vardu: Mr. J. Vaitekūnas, 352 Edmonton St., Winnipeg, Man., Canada.

Po Naujųjų Metų paskelbsime kiek kas pirko knygų ir už kiek buvo jų išplatinta. **St. B.**

Sault Ste. Marie, Ont.

Padėka

Sault Ste Marie, Ont. šimto metų kanalų įkūrimo sukaktuvėse mūsų apylinkę atstovavo Sudburio tautinių šokių grupė. Ta proga tebūna mums leista savo apylinkės lietuvių vardu pareikšti nuoširdžią padėką Sudburiečiams už jų sunkų darbą, vargą bei gerus norus. Dėkojame grupės vadovui p. R. Bagdonui ir akordeonistui p. Kušinskui. Ponioms: R. Bagdoninei, A. Staškevičienei, J. Remeikienei, B. Dženkaitienei, J. Šimkienei, I. Elay. Panelėms: N. Indrulytei ir G. Kasperiūnaitei, p.p. V. Kapočiui, S. Tolvaišai, A. Jankui, J. Gudelevičiui, J. Čebatoriui, V. Deveikiui, J. Bataičiui.

Taip pat dėkojame ir mūsų kolonijos lietuviams, kurie buvo pažadėję šokėjams nakvynes: p.p. Kvosčiauskams, Kaminskams, Svarliams, Duobams, Pareigiams, Gasperams, Girdzevičiams, Okmanams, Vyt. Skaržinskams.

Tik jūsų visų dėka lietuviai šiame mieste pirmą kartą parodė savo tautinį meną. **Apylinkės Valdyba.**

Port Colborne, Ont.

Jau metai kaip čia veikia Žalgirio Vietininkijos Jūrų skautai, vadovaujami B. Simonaičio. Nors ir neskaitlingas bet gana veiklus skautų būrelis per metus nenuilstamai darbavosi. Jų pastangos davė gražių vaisių ir štai po metų, kaip reikalauja jų pačių pasirinktas "jūrų skautų" vardas — jie sugebėjo iškelti koją į vandenis.

Sekmadienis, rugpiūčio 7-oji diena, šios vietininkijos skautų gyvenime buvo atžymėtas istoriniu įvykiu: tą dieną buvo pakrikštytas jų įsigytas gražus motorinis laivas — Baltija. Saulėtą popietę gražus apylinkės lietuvių būrelis, susirinkęs Erie ežero prieplaukoje, P. Colborne užmiesty, nerimavo. Visų dėmesys krypo į eilę didesnių ir mažesnių laivelių, išmetusių savo inkarus ežero pakraštyje.

— Kuris iš jų? — buvo klausimas kiekvieno akyse.

Paslaptį išdavė mūsų trispalvė, gražiai nukarusi per vieno baltai dažyto laivo šoną.

Neilgai trukus pasirodė uniformuoti jūrų skautai su dvasios vadu Tėvu B. Mikalausku ir kūmais. Pirmas tarė žodį skautams vadovaująs B. Simonaitis, suglaustai nupasakojęs laivo įsigijimo istoriją, paminėdamas pavardes lietuvių ir organizacijų, kurie tą įsigijimą materialiai rėmė. Baigdamas paprašė iškilmių dalyvius susikaupti vienai minutei, žuvusių jūrų skautų atminimui pagerbti. Toliau buvo žodis Tėvo B. Mikalausko, o po to sekė ir pačios laivo šventinimo apeigos.

Kūmais buvo p. Januševičienė su J. Radvila ir p. Radvilienė su J. Skaisčiu. Šventinimo apeigos buvo baigtos sudaužius šampano bonką, tai buvo ženklas pakelti trispalvę ir duoti Baltijai teisę leistis į plačiuosius vandenis.

Pirmon savo kelionėn į Erie ežerą Baltija paėmė Tėvą Mikalauską ir kūmus. Ta proga į ežero gelmes buvo nuleistas vainikas paminėti žuvusius vandenyse Lietuvos jūrų skautus. Po to ir visi kiti norintieji galėjo išbandyti, kaip švelniai Baltija supa ant bangų Erie ežero, kuris tą popietę buvo gana audringas. Proga pasinaudojo nemažas būrelis svečių ir skautų.

Po šventinimo iškilmių buvo vaišės pas pp. Radvilus, į kurias atsilankė beveik visi išikilmėse dalyvavusieji. Vaišės praėjo labai jaukioje nuotaikoje.

Tegu Žalgirio Vietininkijos jūrų skautai, grūdinami vandenų bangomis, išauga į gausų ir stiprų vienetą, o mažutė Baltija tegu tampa dideliu galingu laivu, kad išmušus valandai ji galėtų pakelti bures kelionei į tėvynę!

Gegužinių sezono uždarymui Welland ir apylinkių lietuviams bei svečiams iš JAV ruošiama linksma gegužinė prie Ontario ežero, už St. Catherines — Port Weller Garden — City Beach rugsėjo 3 d., šeštadienį. Bus gera muzika, įvairių gėrimų ir užkandžių. Tikimasi skaitlingo svečių atsilankymo iš tolimesnių ir artimesnių Kanados vietovių bei JAV. **Koresp.**

— Maskva. — Sovietų keleivinio lėktuvo katastrofoje prie Voroniežo žuvo dvi norvegės. Gal dėl jų ir paskelbta apie šią katastrofą. Šiaip sovietai tokių dalykų visai neskelbia.

Dėmesio Ponioms ir Panelėms!

Vandos Žukauskienės
MOTERŲ KIRPYKLOJE

Pusmetiniai garantuojami

Šukuosenos pritaikomos kiekvienai individualiai.

ARTISTIC BEAUTY SHOP
Tel. KE. 4731.
219 Roncesvalles Ave,. Toronto

Garantuoti siuntiniai į Sovietų Rusiją ir užimtus kraštus

Mes siunčiame tiesiai iš mūsų sandėlių Kanadoje arba Anglijoje. Nauji ir vartoti dalykai: medicinos dalykai, batai, maistas, saldainiai ir kt. dalykai.

Atvykite asmeniškai į mūsų sandėlį ar prašykite mūsų kainoraščio paštu.

Būsite patenkinti mūsų tarnyba 100%.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST. W., TORONTO
Telefonas EM. 8-9527.

Vienintelė firma, siunčianti siuntinius iš Kanados. Didžiausias prekių pasirinkimas.

Victor ELECTRIC CO.

Lietuviška elektr. bendrovė.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir pigiai:

60 Amps. heavy service—$60,
100 Amps. heavy service—$80.
Nauji namai — $2.30 už tašką.

251 LOUDER AVE., Toronto.

V. JUŠKEVIČIUS,
telefonas LL. 7714
Licenced master electrician.

Pranešu Hamiltono ir apylinkės lietuviams, kad pradėjau dirbti Hamiltono lietuviškoje

Steadman, Kronas ir Valevičius
Real Estate įstaigoje.

Pirkdami bei parduodami įvairų nekilnojamą turtą su pasitikėjimu kreipkitės pas

VLADĄ ANTANAITĮ

adresu:

įstaigos – 761 Main St. E. Tel. LI. 9-2448
namų – 99 Napier St. Tel. JA. 8-5834

Dabar galite lengviau, negu Jūs manote, įsigyti naują

Oldsmobile,

Chevrolet

ar vartotą auto mašiną

Weston Motors

LTD.

Kreiptis J. VAINAUSKAS
Telefonas RO. 2-3008

Šimtai mašinų pasirinkimui

Vasarvietė "Mercury Lodge"
109 Orchard Beach, randasi rytinėj Lake Simcoe pusėj, 1 mylia į šiaurę nuo Keswick, Ont. Autobusai privažiuoja prie vietos.
LAIVELIAI, KABINOS, KAMBARIAI.
Sav. L. P. KRILAVIČIAI.
Telefonas Rochers Point 184-M.

Perkant ar parduodant namus

HAMILTONE

kreipkitės į mūsų atstovą

Žigmą Didžbalį

1294 KING ST. E., HAMILTON
Telefonas LI. 9-3558

R. TESLIA Real Estate

Kuo baigsis flirtas su Maskva?

Tai rūpi kiekvienam, kuris yra rauddnųjų tiesioginiai nuskriaustas arba ir tas, kuris, turėdamas sveiką protą ir blaivią vaizduotę, raudonųjų padarytas skriaudas pasauliui įstengia pats įžiūrėti,

Deja, Vakarų pasaulio didieji politikai ir valstybių vyrai tų skriaudų stengiasi nematyti ir sąmoningai praeiti pro jas patylomis.

Vos tik Kruščiovas su Bulganinu bei Žukovu parodė Vakarų "didiesiems" linksmesnius veidus — matome kas pasidarė. Vakariečiai, tiesiog galvų neteko. Prasidėjo nenutrūkstančios srovės ekskursijų vienų pas kitus, įsisvyravo vėl konferencijų gadynė ir atsidengė tarytum "nauja era"... Anot komentatorės Dorothy Thompson, nors saulė netaip jau plačiai šviečia, bet barometras ir cikloną artėjant neberodo. Be to, niekas nebesikolioja, bent šiuo metu, nebevadina laukiniais fašistais ir kapitalistiniais kanibalais...

Taip. Tas tiesa. Tai dinamiškosios raudonųjų politikos vaisius. Kai jiems yra naudinga — jie ugnį kursto, kai ne — jie moka ir prigesinti. Gaila, kad Vakariečiai taip lengvapėdiškai jų politikos niuansus priima už tikrą pinigą.

Štai, matome, mužikas Kruščiovas su čekistu Bulganinu jau užprašyti į svečius Anglijon, kur, be abejonės, turės progą pietauti su Karaliene. Kažkoks "bevanistas", kairiojo darbiečių sparno atstovas, savo spaudos organe iškėlė net mintį, kad, esą, ir Karalienė su savo vyru turėtų aplankyti Kremlių...

Še, tau, boba, devintinės! Žiūrėkite, kokia tai brolіška meilė galėtų išsivystyti tarp Britų Imperijos monarcho ir galvažudžių landynės Maskvoje...

Kodėl Britų socialistai siekia tokios draugystės?

Į šitokį klausimą galėtų atsakyti rugpiūčio 5 d. dienraštis "The Telegram" vedamasis: "Afraid of Friendship". Jame rašoma, jog D. Britanijos kairieji suradę naują politinės baimės priežastį. Prieš keletą mėnesių, esą, jie labai bijojo kad, ko gero, JAV nepanorės sueiti į artimesnius draugiškumo ryšius su Sovietais, ir tuo sudarys pavojų pasaulinei taikai. Dabar gi — britų darbiečiai jau nuogąstauja, kad Amerika galinti pasidaryti su Sovietais perdaug bičiuliška (chummy) ir palikti britus nuošaly... Taigi, "didžiųjų" susitikimas davė jiems naują galvosūkį. Kad "neatsilikti" nuo draugiškumo su raudonaisiais, gal dėlto jie peršasi ir karalienei vykti į Kremlių...

"The New Statesman and Nation", kairiųjų periodinis organas, netgi cituoja mirusiojo buv. užs. reik. ministerio Ernest Bevino žodžius: "Jeigu abu iš jų (JAV ir Sovietai) kada nors sueis į artimą draugystę, tuomet nieko nebeliks kitiems".

Taigi, varžomasi dėl "gerų partnerių" draugystės...

O kaip žiūrima į JAV draugystę?

Mūsiškis priežodis byloja: "Kas šalis — tai mada, kas galva — tai protas"

Taigi, dėl to "geros vailos" Sovietų atžvilgiu entuziazmo yra visokių nuomonių. Daugumą, tiesa, jau tiesiog galvų netekę, kad tik būtų gražus sugyvenimas, kad būtų taika... Žinoma, tie "entuziastai" nepergalima su juo rasti bent kokią bendrą kalbą.

Aiškiau pasakius, šiuo metu JAV-bėse vyksta labai didelis žmonių demoralizacijos perijodas. Jiems buvo kalama į galvas II Pasaulinio karo metu, jog Sovietai yra geri, jie draugiški, jie mūsų sąjungininkai ir t.t. Gi po karo, pakol amerikiečių galvos buvo atverstos antraip, JAV vyriausybei tas kainavo nemažai pinigų, daug vargo, rūpesčių ir pastangų. Pagaliau, eilinis Amerikos pilietis jau buvo bebaigiąs suprasti, kas yra komunizmas... Deja, štai ir vėl grįžtama į pirmąją stadiją. Ir vėl Sovietai "geri mūsų draugai". Juk taip ir pats prezidentas reikalą supranta, ypač po "didžiųjų konferencijos...

Labai teisingą Amerikai palyginimą nurodo žurnalistė Dorothy Thompson dienraštyje "The G and M". Ji rašo: "...Kartais manoji šalis, Amerika, atrodo man, tarytum didelis šuo, kuris loja ir rodo savo dantis svetimajam, tačiau kai pastarasis jį paglosto — jis tik vizgina uodega ir pasidaro visiškai draugiškas"...

Taigi, kas išeis iš tos Vakarų - Sovietų naujosios draugystės — pamatysime. Tačiau mums, gerai žinantiems, kas yra bolševikai, atrodo, jog toji draugystė nieko gero nežada netik pavergtiesiems, bet ir patiems tos draugystės partneriams, kurie šiandien dar laisvi tebėra. Rytoj — ir jų laisvė gali būti nurašyta į nuostolius. Be abejonės, tuomet tektų mums juoktis sarkastiškomis ašaromis vilgant akis, kada Britų lordai gyvuliniuose vagonuose, o ir JAV nūdieniai didieji, tiesiog pro Beringo Sąsiaurį, keliaus Sibiro link kur mūsų tėvynainiai jau keliolika metų kenčia...

Pr. Alšėnas.

PERMAINOS

Šiuo metu dar sunkiai apčiuopiamos globalinės politinės r techninės permainos verčia atsidėjus svarstyti lietuvių tautos vietą jose. Pranašesni protai jas pramatė jau anksčiau. Vos prieš penkis mėnesius Jūsų bendradarbis visai niekais nuleido šio savaitraščio vyr. redaktoriaus - istoriko perspėjimą: "... O kas bus, po to, kai pavyzdžiui, kurioje konferencijoje ir de jure bus patvirtinta Curzono linija? .... esu jau kėlęs mintį, kad net Lietuvos Respublikos atstovybių turtą — namus, bibliotekas, inventoriaus dalį — reikėtų... apsaugoti nuo jų perdavimo bolševikams". Šio samprotavimo logiškumą ryškino paskutinė žinią iš Romos: Italijos vyriausybė nedavė leidimo ministeriui Lozoraičiui įsisteigti Lietuvos Diplomatijos Šefo įstaigos. Buvusiuose Lietuvos pasiuntinybės rūmuose Romoje tiesiog siaučia bolševikai. Ten vyksta jų "kultūriniai" susibėgimai, tam tikrai publikai demonstruojami kultūriniai filmai... "Žodžiu", perspėjo tada redaktorius, "bijausi, jog anksčiau negu bus prieita prie pasaulinio kataklizmo, dar gali pasikartoti 1933 metai! Didvyrių nėra — yra tik politikai. O mes aiškiai matome, kad amerikoniškoji visuomenė ir valdžia griežtai pasisako už laisvę tautoms pradedant Lenkija, o kas už Curzono linijos tuomi rūpinasi tik pro forma. Pabaltijo padėtis ryškiai skirtinga nuo satelitinių kraštų... Mes turime būti visai tikri, kad Lietuva laisvę atgaus **tik** TSRS subyrėjus. Jei jau būtų prieita prie to, kad TSRS atsirastų taip kritiškoj padėty, **kad JAV reikalaujant**, atitrauktų savo armijas iš Pabaltijo, tai reikštų, kad TSRS dienos jau suskaitytos. Mes privalome būti realistais, o ne doktrinistais..."

Netikėjo, kad VLIKas bus "palaidotas"

"...Aš nemanau, kad VLIKo idėja bus palaidota 1955 metais", pasisakė redaktorius vidaus politikos reikalais. "Jei Vyriausio politinio organo idėja iš tiesų būtų palaidota, tai ir laisvės kovos reikalas bus palaidotas... **Ir mums lietuviams** — perspėjo istorikas — **"bus gėda amžiais, kad kritiškais laikais nieko daugiau nesugebėjome padaryti, kaip tik peštis dėl ambicijų, dėl susėdimų kėdėse ir tt.** (Praėjusią savaitę Niujorke buvo tikima, kad "tautininkų bloko" ryžtingas nusistatymas pasitraukti iš Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, jei jų "pasiūlymai nebus priimti", ir steigti savo atskirą "Laisvinimo Veiksnį Amerikoje", koordinuotai veikiantį su "Lietuvos Diplomatijos Šefu Europoj" galiausiai privers VLIKo vadovus nusileisti". Rudeninė sesija bus rudeniop sušaukta Niujorke "pranešama iš Europos, kuri..." **gal nutars kaip tautininkai su savo lyderiu Rasteniu nori").**

Sidzikauskas netiki "esminėmis permainomis"

Vaclovas Sidzikauskas, LLK pirmininkas ir Pavergtųjų Tautų Seimo Niujorke vadovaujantis politikas, Jūsų bendradarbį per telefoną užtikrino, kad kiek jam pavyko išsiaiškinti, didžiųjų politikoje jokių pasikeitimų iki šiol nebuvo. Pasikeitęs diplomatinis žargonas, formos. Bet tai vis taktikos dalykai. Jis taip gi iki šioliai nepastebėjęs jokių esminių pakitėjimų ir pačioje Tarybų Sąjungoje. Kvietė betgi atydžiai stebėti tolimesnių įvykių raidą, kuri neabejotinai išduos permainų eigą — tai rugsėjo 9 dienos kanclerio Konrado Adenauerio vizitas Maskvoj ir spalio 27 d. užsienių reikalų "didžiųjų" ministerių "darbo" konferencija. Taipgi, netrukus Niujorke bus pradėta organizuoti sekanti Jungt. Pavergtų Tautų Sesija. Min. Sidzikauskas sakėsi padėties "nedramatizuojąs". Būdinga betgi, kad prieš išvykdamas Europon "konferencijoms" Sidzikauskas perspėjo lietuviškąją visuomenę, jog ateinantys trys mėnesiai būsią "lemtingi". Ir jis neklydo!

Defetizmo nuotaikos Europoje ir Lietuvoje

Brooklyno "Darbininkas" vedamajame vylėsi, kad JAV-bių vyriausybių neveiklumas pavergtųjų reikalu palieka Lietuvos padėtį de jure tokia pat kaip buvo. Lietuvos pasiuntinybės su pensininku ministeriu ir jo konsulais tebeveiks kaip veikė. De facto padėtis betgi blogėjo pasibaisėtinai. Turimomis žiniomis lietuvių tauta vis labiau įsisąmonina savosios rezistencijos beprasmiškumą, jaučiasi išduoti. Anot to pačio "Darbininko" "entuziazmas ten virto kartėliu, kai buvo realizuota, jog **"Amerikos Balso" gražius žodžius tegalima priimti kaip "pasakas vaikams".** Taipgi paskutinėmis žiniomis, kartu su sunkėjančia maisto būkle Lietuvos kaime, kurį bankrotan stūmė despotų "ūkiški kukurūzos ir kit. bandymai", gyventojai jaučiasi kažkaip drąsiau ir laisviau. Bet penkiolikos metų laikotarpis lietuvių tėvynėje keitė galvoseną. Jei laisvieji lietuviai pabėgėliai dažnu atveju kalba savos tautos vardu ir ginčijasi katras turi daugiau teisių jos vardu kalbėti, Lietuvoje apie mus išsireiškiama **"Jie"** ir **"Mes"**. "Jie" ir "Mes" taipgi suprantama "komunistai, maskolberniai" ir "lietuviai patriotai". Būdinga, kad į "jie" sąvoką nėra priskaitomi ne-komunistiniai rusai kolonistai, kuriuos lietuviai laiko bendro likimo draugais. Kaikurie stebėtojai net sako, kad iš tiesų tarp lietuvių ir rusų tautų stiprėjas draugiškumo ryšys ir simpatijos. "Mes" (tėvynės lietuviai) — vis daugiau pasikliauja vokiečiais, kaip vieninteliu tikru faktoriumi jų laisvės ir gerbūvio įgyvendinimo troškime. Lietuviai "realistai", kaimo ir radijo politikai, sutaria, kad anglosaksų ir amerikoniškieji demokratai privalą prisiimti "tylos sąmokslininkų" kaltę. Pagal tą priežodį "Wer schweigt— macht sich mitschuldig". Kaltę, kuri lygiai puola ir ant paskutiniosios Lietuvos "buržuazinės" vyriausybės, be kovos pasidavusios Maskvos tironams.

Europoje pripažįstamas laimėjimas Sovietams

Keliaująs po Europą "TŽ" bendradarbis dr. K. Gečys prisiuntė iš Anglijos "The Manchester Guardian" komentatoriaus Salvador de Mariaga "tipišką" straipsnį **"Ženeva yra rusų laimėjimas...** Vakarai vyko į šią konferenciją stumiami neinformuotos ir beveik klaidingai informuotos viešosios opinijos, kuri išvarginta įtampos, principų, priežasčių ir **egzilų politikų gąsdinimų, tenori džiaugtis savaisiais šaldytuvais, automobiliais, alum ir taikos pyragaičiais.** Tai masės, kurios mano mylinčios taiką vien dėlto, kad nori būti paliktos ramybėje. Taičau jų vadai, matyt, turėjo sąžinę atvyko Ženevon su darbotvarkėmis, kuriose skaitėme ne vien tik tokius tuščiažodžiavimus kaip "nusiginklavimas" — ten buvo taip pat reikalavimas savivaldos Rytų Europos tautoms bei Rytų Vokietijai ir sustabdyti Visa-sąjunginę kompartijos pogrindžio veiklą. Sovietų tikslas gi buvo visai kitoks — jie vyko naujuoju būdu laimėti šaltojo karo. Dėlto sovietai jokiu būdu negalėjo sutikti su tautų išlaisvinimu, nes tai būtų rizikę pralaimėjimą šaltajame kare, kas savo ruožtu būtų paveikę viso pasaulio komunistus... Prezidento Eisenhowerio šių problemų iškėlimas nebuvo primygtinas, kad priverstų savo priešininką atsakančiai atsakyti; **ištikrųjų amerikietis tarytum atsiprašančiai aiškino sovietui, kad jis yra priverstas kalbėti apie šias dvi taip biaurias problemas..."**

Kodėl buvo taip nusižeminta dėl dviejų svarbiausių konferencijos punktų? klausia Salvador de Madariaga. "Dėlto, kad Amerikoje trokštama "taikos"— tai yra sovietų "taikos" propaganda jau yra laimėjusi. Išvadoje sovietai lengvai atmetė du darbotvarkės klausimus, kuriais nusileisti jokiu būdu negalėjo..." Sovietai taipgi rūpinosi "saugumo" garantijomis, nes jiems tas žadėjo didelius dividendus: **Rytų Europos rezistencijos išnykimą ir Italijos bei Prancūzijos kompartijos atsigavimą.** Mr. Madariaga labiausiai stebisi, jog Ženevoje Amerikos prezidentas visus užtikrino sovietų "nuoširdumu".

"Nėra malonu prisiminti, jog Mr. Eisenhoweris tai daro jau ne pirmą kartą. Grįžęs po karo namo jis — karo vadas — užtikrino, kad "Tarybų Sąjunga yra tikrai draugiška ir taikos trokštanti valstybė. **"Bet dabar, kada Eisenhowerio balsas skamba su didesniu autoritetu negu bet kieno laisvajame pasaulyje, o "nuoširdumo pažymėjimas"** pavojingiausios konspiracijos, kuri bet kada grasino pasauliui vadams reiškia toli siekiančias išdavas tiek laisvam, nors kvailiojančiam pasauliui, tiek ir pasauliui kuris pamažu miršta tų "nuoširdžių" žmonių prievartoje!"...

Gal "pavergtieji" prisikels kitoki?

Laiškai ir paskutiniosios žinios iš Lietuvos perspėja, jog ten miršta "buržuazinės nuotaikos", bet pati tauta realistiškai egzistuoja. Jei "miršta", tai "miršta" egzilai ir jų veiksniai laisvajame pasaulyje, aklai pasikliovę Amerika ir Vakarais. "Miršta" stumiami agonijon stebėtinai sėkmingos sovietų komūnos taktikos. Sovietams toliau tęsiant šį žaidimą, nėra abejonės politiniai pabėgėliai praras pavergtam krašte betkokį pasitikėjimą. Eliminavęs laisvųjų sąjungininką Nr. 1, Kremlius panaikins aršiausią ligšiolinę opoziciją. Pabėgėliai kad ir negrįš namo, tačiau su pikietais neturės ko veikti. (Kai Čikagoje sovietų "ūkininkus" šeštadienį užpuolė pikietuoti "The American Friends of the Anti-Bolschevist Bloc of Nations", pasak "Pravdos", amerikiečiai stebėtojai "ūkininkus" užstoję: "Look, you can't tell them apart from Americans! They are just like any of us").

Už tat suprantamas augantis susirūpinimas pabėgėlių tarpe, kas bus, jei sovietai prieis ir prie esminių pakeitimų? Kas atsitiks su lietuvių tautos tradiciniu vakarietišku nusistatymu, sakysim, Maskvai paskelbus, jog "Tarybinės Socialistinės Respublikos lietuvoje" užsienių reikalų ministeriu paskirtas žinomas diplomatas, neseniai sugrąžintas iš Sibiro — Petras Klimas? Kas bus, jei LTSR perreformuota užsienių reikalų ministerijos "ELTA" leisis į polemiką su laisvaisiais lietuviais per puikiausiai Toronte ir Niujorke girdimą Vilniaus radiją, kas yra "dragškiausias lietuvių tautai, katra pasaulio valstybė pripažįsta Lietuvai Vilnių, Klaipėdą ir eventualiai grąžins Rytprūsius bei gerovę, jei lietuviai bus išmintingi?" Viena aišku — Lietuvos statusas laisvajame pasaulyje tada netrukus pasikeistų Maskvos naudai ir de ju-

(Nukelta į 10 psl.)

Siūlė panaikinti KZ paminklą

Su Vokietijos okupavimu išaiškėjo visa eilė žiaurių nacionalsocialistinio režimo darbų, kurie buvo paslėpti KZ-tų tvoromis nuo viešumos. Kadangi visa tai atidengė ne tiek patys vokiečiai, kiek okupantai, tai vokiečių tarpe liko labai palanki dirva nuomonei, kad visa tai esą tik Vokietijos okupavimui pateisinti išpūsta propaganda. Liūdna, kad gana daug vokiečių netiki tuo, ką pasakoja kacetuose išlikę tiesioginiai liudininkai, arba iš viso nenori tikėti. Šitokiai nuotaikai stipriai reiškiantis nenuostabu, kad V. Vokietijai savarankėjant ima reikštis žmonės, kurie nebebijo viešai ginti tai, kas nacių buvo daroma ir net įrodinėti jų nekaltybę. Paskutiniu laiku šia kryptimi pasireiškė Bavarijos parlamento (Landtago) atstovas Junker. Jis įteikė Landstagui raštišką reikalavimą, kad būtų uždarytas Dachau KZ krematoriumas. Savo raštą jis remia argumentais, kad krematoriumą aplanką susidaro neteisingą vaizdą ir yra klaidinami. Tenka pasidžiaugti, kad į šitą Junkerio žygį greit ir teisingai reagavo vokiečių buvę politiniai kaliniai, kurie yra susiorganizavę į "Landesrat für Freiheit und Recht e. V." (nepriklauso tik komunistai) ir šitam atvejui išleido atsišaukimą, kuriame rašo:

"LFR su pasipiktinimu priėmė žinią apie atstovo Junkerio raštišką reikalavimą Bavarijos Landtagui uždaryti buvusį KZ krematoriumą Dachau. Reikalavime nurodytos priežastys nėra rimtos. Net ir tuo atveju, jei iš lankytojų pusės kermatoriumo vietovėje būtų buvę neteisingų arba perdėtų tvirtinimų, tai dar nesudaro pagrindo vieną iš nedaugelio likusių KZ atminimo vietovių viešajam lankymui uždrausti. Šitokia priemonė, ypač dėl minėto pagirndimo, duotų tik akstiną neonaciškų šmeižtų propagandai, kuri bando numeluoti Trečiojo Reicho koncentracijos stovyklose viešpatavusį terorą. Ir LFR yra nuomonės, kad nėra reikalo senas žaizdas atplėšti arba nuolat šių stovyklų gazdinimais priminti. Šito rašto priemonės kaip tik vestų prie to, nes tuo pasireiškianti užtušavimo dvasia būtų pasitikta veiksminga, toli siekiančia prieš-propaganda. O tai neturėtų būti interesu nei to rašto autoriaus, nei Dachau miesto bei apskrities".

LRbPK S-gos Įgaliotinis P. Narutis taip pat pareiškė, kad ir lietuviai buvę politiniai kaliniai solidarizuoja šiai vokiečių buvusių kalinių nuomonei. Minėtas atstovo Junkerio raštas Bavarijos krašto parlamente jau buvo svarstytas ir yra atmestas — Dachau KZ krematoriumas nebus panaikintas. **ELI**

AR SUOMIJA ATLAIKYS?

"ABN Korespondenz" Nr. 7 1955 praneša iš Helsinkio, kaip Sovietai stengiasi palaužti suomių atsparumą. Ir dabar tas atsparumas jau nebesąs toks stiprus, koks buvo prieš bolševikus Žiemos karo metu. Nevisada net ir sugautieji bolševikų šnipai iš viso nubaudžiami. Laikraščio teigimu, Švedijoje veikiančios kelios bolševikų šnipų mokyklos, kurios paruošiančios komunistų penktosios kolonos agentus ne tik Skandinavijos kraštams, bet ir Suomijai. Švedai tiki iliuziniu sugyvenimu su Sovietais. Ta mintis taip pat stengiamasi propaguoti ir Suomijoje. Sovietų pasiuntinybės Helsinkyje pavertimas ambasada praktiškai reiškia Sovietų šnipų ir agentų skaičiaus padidinimą. Ambasad. Lebedevas turi ne mažiau praktikos genocidiniuose veiksmuose, kaip jo turėjo savo laiku Pabaltijy siautę Ždanovas, Dekanazovas ir Vyšinskis. Bolševikinė agitacija ir infiltracija stengiasi izoliuoti Suomiją nuo Vakarų ir sukelti jos nepasitikėjimą Švedija. Prof. Vilkūno reveliacijos apie paslaptis iš karo metų Suomijai atnešusios naudos, atskleisdamos tam tikrų sluoksnių negarbingą užsienio politiką. Viešai stengiamasi pavaizduoti, kad Suomių - Sovietų santykiai yra korektiški, net pavyzdingi, ir kad Suomijai savo Rytų kaimyno nėra ko bijoti. Tačiau taip iš tikro nėra. Net ir švedų karo specialistai įspėja Švediją budėti ir nesiduoti užmigdomiems. Jaučiama tam tikro nusivylimo ir Vakarų pažadais.

Atstatyta hierarchija Suomijoj

Šv. Tėvas Pijus XII paskyrė Helsinkio vyskupu Vilh. Cobben, vienuolį, priklausantį Jėzaus Širdies kongregacijai. Anksčiau jis buvo Suomijos apašt. vikaru. Tuo būdu Kat. Bažnyčios hierarchija Suomijoj yra atstatyta. Ji buvo reformacijos laikais panaikinta, nes ir katalikų beveik neliko. 1857 m. Mohilevo kat. arkivyskupas jau galėjo atsiųsti Suomijos karinėms įguloms vieną kunigą. Po trijų metų antras kunigas buvo nusiųstas į Helsinkį. 1917 m. paskelbus respubliką, popiežius įsteigė apašt. vikariatą atskirdamas jo tvarkymą nuo Mohilevo arkivyskupijos.

Suomių 96% yra protestantai, bet valstybės įstatymai teikia lygią globą ir kitoms tikyboms. Helsinky šiuo metu veikia katalikų studijų centras, vedamas Tėvų dominikonų, ir dvi katalikų mokyklos. Suomija turi diplomatinį atstovą prie šv. Sosto.

Atstatyta yra hierarchija ir Danijoj. Norvegijoj ir Švedijoj nuo 1953 m.

Mann & Martel

REALTORS

1199 BLOOR ST. W., TORONTO. TELEF. OL. 8481

1. Siūlome plačiausią namų pasirinkimą visame Toronte.
2. Sudarome labai geromis sąlygomis paskolas iš bankų.

$3.000 įmokėti, Roncesvalles rajone, 8 kambarių mūrinis, geras vidus, 3 virtuvės, alyvos šildymas, garažas, geros išsimokėjimo sąlygos. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$16.200 pilna kaina, 8 kambariai per 3 augštus, 3 virtuves, alyva šildomas, gero mūro namas. Randasi prie Bloor ir Brock. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$5.000 įmokėti, 8 kambarių, atskiras mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, moderni virtuvė, Bloor - Indian Rd. rajone. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$2.500 įmokėti, 8 kambarių, mūrinis namas, 3 virtuvės, garažas. Roncesvalles ir Galley rajone. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$14.900 pilna kaina, 7 kambarių, per du augštus mūrinis atskiras namas. Sklypo dydis 50 pėdų iš 150 pėdų. Privatus įvažiavimas, yra vietos 8 mašinoms pastatyti. Tinka kontraktoriui. Skambinti Ant. Mičiūnui.

$1.200 įmokėti, Dundas - Ossington, arti Lietuvių Namų, 7 k., gerame stovy, alyva šildomas namas.

$4.000 įmokėti, Bloor - Runnymede, mūrinis, 6 kamb., 2 mod. virtuvės, garažas.

$4.500 įmokėti, Bloor - Ossington rajone, mūrinis, atskiras, 9 kamb., 2 virtuvės, modernus šildymas, garažas.

$4.000 įmokėti, labai arti Roncesvalles, mūrinis, 8 k., 2 virtuvės, 10 metų skola, garažas.

$.5000 įmokėti, Geofrey - Indian Rd., mūrinis, atskiras, 11 kamb., 2 virtuvės, 2 vonios, 2 garažai, vandeniu alyva šildomas, 10 metų skola.

$4.000 įmokėti, Parkdale rajone, 10 kamb., 2 šildomi saulės kamb., 2 virtuvės, vand. alyva šildomas, vieta garažui.

Skambinti

KUZMAS.

DĖMESIO NAMŲ SAVININKAMS!
Skubiai reikalingi Roncesvalles - High Park ir Bloor rajonuose 6 - 8 kambarių namai. Dauguma mūsų pirkėjų sutinka duoti gerą kainą su augštu įmokėjimu. Prašome skambinti dar šiandien!

ŠVARA – GYVENIMO PAGRINDAS!!!

Valymas rūbų naujausiais metodais išsaugo jūsų rūbus.

City DYE WORKS Limited

Garantuotas saugojimas. Mokama atsiimant. Garantuojama.

Pasiimame ir pristatome.

Specialybė:
Cheminis valymas įvairių rūšių užuolaidų.

Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viską duokite žinomai firmai:

138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557

30 metų valymo patyrimas

Kur dingo lietuviškieji herojai?

Gegužės 8 d. Vilniuje filharmonijos salėje įvyko bendras civilinių organizacijų ir armijos atstovų posėdis Vokietijos kapituliacijos dešimtmečiui pažymėti. Posėdį sukvietė KP Centro kom., Augšč. Tarybos prezidiumas, Ministrų komitetas, Vilniaus miesto partijos komitetas ir miesto vykdomasis komitetas, atseit pačios viršūnės.

Pranešimą "Fašistinės Vokietijos sutriuškinimo dešimtmetis" padarė Žiburkus .Toliau kalbėjo "TSRS didvyris" Samsonovas, poetas Reimeris, komjaunimo miesto sekr. Burkauskas ir buvuši partizanė, "darbininkų jaunimo vidurinės mokyklos" mokytoja Tąloziukova.

Įdomu, kur dingo anksčiau dar minimos lietuviškos iškamšos kaip gen. Motieka, Urbšas ir pan.? Niekur nebeminimi ir Karvelis su Vitkausku, nuėję lektoriauti.

"VIENYBĖJE — GALYBĖ"!

TAUPYK

savo kredito kooperatyve "PARAMA". Indėliai apdrausti. Augštos palūkanos.

Darbo valandos: **antradieniais ir penktadieniais nuo 7 val. vak. iki 9 vol. v.**

Būstinė: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. Telefonas KE. 3027.

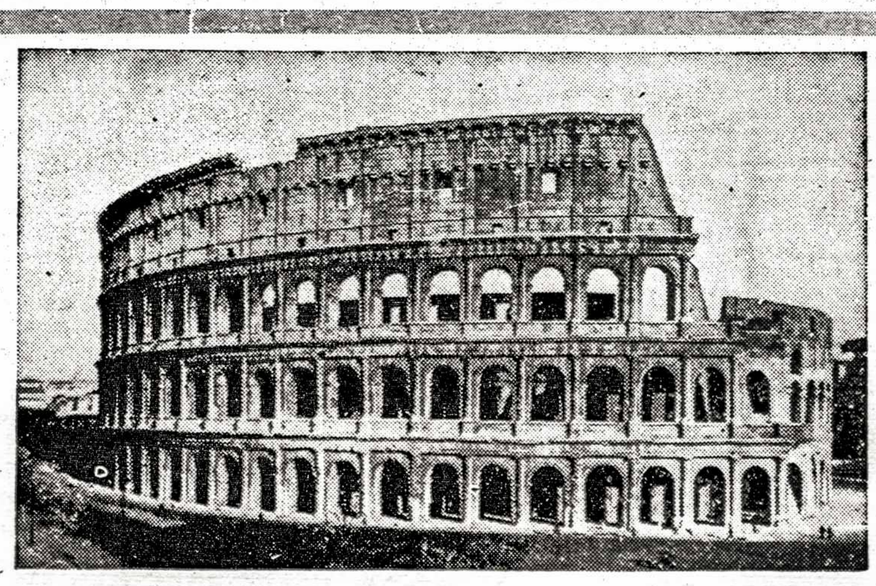

MALONŪS PRISIMINIMAI....

ROMOS KOLIZIEJUS

Didžiausias romėnų pasaulio amfiteatras — Koliziejus yra Romos garbės simbolis. Čia ateidavo imperatoriai iškilmingomis dienomis stebėti gladiatorių kovų... ir išgirsti penkiasdešimties tūkstančių žiūrovų drebinančio rikšmo, Šiandien, nors praeinantieji šimtmečiai iš jo paliko tik sienas, Koliziejus primena didingo miesto didingą praeitį... jis primena anuos laikus... kurie sukelia mums puikius prisiminimus.

JŪSŲ MALONUMUI SPAUSDINA...

BRADING'S

BRADING BREWERIES LIMITED
Ottawa · Windsor · Montreal · Hamilton

Tariama BREDINGS

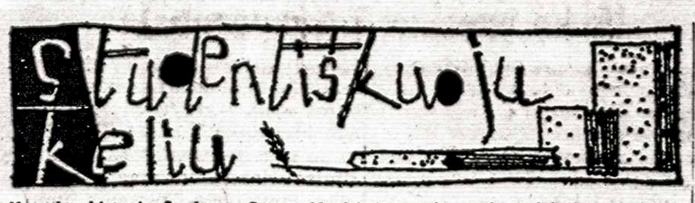

Kanados Lietuvių Studentų Centro Valdybai pavedus veda redakcinis sambūris.
Adresas: B. Vaškelis, 23 Oakmount Road, Toronto, Ont. Telefonas RO. 2965.

Žvilgsnis į studentiškąsias problemas

SKAITYTA KANADOS LIETUVIŲ STUDENTŲ SUVAŽIAVIME

Kanados liet. studentų organizacinis gyvenimas nepasižymėjo ypatingu gyvumu bei tvarkingumu. Iki šiol jautėsi ryšio, susidomėjimo bei entuziazmo stoka. Kas buvo to viso kaltininkas ir kokios kliūtys trukdė, nelengva atsakyti. Todėl dabar yra proga peržvelgti nueitąjį kelią, panagrinėti surastąsias neigiamybes, pašalinti ir bandyti ieškoti kelių bei būdų našesniam darbo išvystymui bei ateities gairių nustatymui.

Iki šiol vieni su kitais tebuvome pažįstami iš laiškų (bet kiek jų buvo rašoma!), iš spaudos puslapių bei kitokių šaltinių. Vefkla pasireiškė vien tik atskirų skyrių bei vienetų judėjimu, kurie tačiau buvo lyg salos vandenyne, vieni kitiems mažai ar visai nežinomi ir dar mažiau parodė noro tai padėčiai pašalinti. Reikia tikėtis, kad šios kelios dienos praleistos drauge stovyklaujant užpildys tą tuštumą.

Gal būt, viena iš svarbiausių mūsų nesklandumų priežasčių yra abuojumas studentiškiems reikalams, gal kiek ir pesimistiška nuotaika. Galbūt, amerikonizmo tuščiavidurė šūkiais ir blizgučiais papuošta aplinka nustelbia lietuviškuosius reikalus ir mes neįučiomis esame nešami tos gaivalingos svetimosios srovės. Anot Dr. Šapokos išsireiškimo, mes neatstovaujame tikrojo studento tipo. Su kartėliu širdyje mes turime dalinai su tuo sutikti. Mūsų pasyvumas, apsiribojimas vien tik savo studijuojama sritimi neišskiria iš pilkosios minios. Kai kas gal būt priekaištaus, sakydami ar pagarsėti ir išsiskirti iš kitų tarpo reikia pradėti daužyti langus, kelti raušes ir pan. Anaiptol ne. Jaunatviška - studentiška energija yra apvaldyta žinojimu ir mokslišku dalykų pažinimu, išliejama naudingam, pozityviam darbui. Laikas diktuoja sąlygas, laikas griauna viską, kas tuno ant kelių į ateitį. Norintieji suspėti su juo turi naudoti naujas priemones ir būdus tinkančius laiko dvasiai. Studentas, kaip atskiras ryškiau išsiskiriąs iš margaspalvės minios tipas, savo psichologija yra arčiausia prie laiko tekmės ir jautrus visiems jo dvelktelėjimams. Studentija jau nuo senų senovės yra žinoma kaip jautriausiai reaguojanti į aplinkos įvykius visuomenės dalis. Čia gauna pradžią beveik visi sąjūdžiai, į dienos šviesą išnešamos idėjos.

Nesileisiu į platesnį psichologinį studentiškojo tipo nagrinėjimą, bet trumpai išsireiškiant — studentas yra energijos, drąsos ir originalumo sintezė. Originalumas, sujungtas su drąsa ir remiamas dinamiškos energijos, yra geriausias derinys ir pajėgiausias kūrybiniam darbui. Todėl studentai ne akla minia, bet sąmoningai galvojančių žmonių grupė, atiduodanti savo jėgas ir žinias už teisybę, gerovę ir tuo pačiu už šviesesnę žmonijos ateiti. Kada šie studentiškieji privalumai pradeda apsamanot, tokie jaunuoliai tampa jaunais seniais, lyg negyvos žuvys, plaukiančios pavandeniui. Studijos ir žinių bagažo praturtinimas specialioje šakoje padaro amatininku, specialistu ir net kartais robotu, o ne pilnutiniu žmogumi.

Stokojimas drąsos dažniausiai yra jaunuolio tragedijos kaltininkas. "Kaip aš išsiskirsiu iš kitų, ką kiti pasakys?"... tokios ar panašaus pobūdžio aimanos supančioja žmogų nors jis būtų genialiausias. Tik i š d r į s i m e išeiti su savo nuomone gludi žmonijos progresas. Beveik visi išradimai, patobulinimai, idėjos, sąjūdžiai yra padaryti bei paskelbti drąsių žmonių, nebijančių pajuokos, kančių ir net mirties. Nė viena naujovė nebuvo teigiamai sutikta, nežiūrint kokia ji bebūtų — ar mažas bereikšmis etiketo pakeitimas ar sugriovimas klaidingo visos žmonijos įsitikinimo, kaip kad pvz. buvusi iki viduramžių saulės sukimasi aplink žemę teorija. Tokie pionieriai tik per atkaklumą ir drąsą atsiekė savo tikslo. Kiekviename žmoguje glūdįs snobiškumo ir stereotipiškai sudarytų nuomonių gerbimo jausmas yra stabdis naujovėmis ir tuo pačiu progresui. Arba nesugebėjimas tinkamai reikalo suprasti dažniausiai priveda prie griežto pasmerkimo. Todėl neigiami atgarsiai ir priešinga reakcija — dar neįrodymas autoriaus klaidingumo.

Einant prie konkretaus studentiškųjų reikalų svarstymo ir mūsų veiklos suaktyvinimo turėtume prisiminti Galilėjų. Tas žmogus savo išradimais apvertė pasaulį augštyn kojomis (jei galima taip išsireikšti), ir kalintas už savo "klaidingąsias idėjas, kartojo — "o visvien ji sukasi"... Ir jeigu studentiškoji veikla šlubuoja, reikia tam priežasčių ieškoti tik pačiuose mumyse, o ne pasiteisinime laiko stoka, mažu skaičiumi ir t.t.

. . .

Studentiškoji veikla daugiausia bazuojasi studentų sąjungos skyriuose, nes skyriai yra celės, iš kurių yra sudaromas kūnas - sąjunga. Nuo tų celių priklauso sąjungos klestėjimas arba merdėjimas, todėl visas dėmesys turi būti nukreiptas į skyrius. Vienas iš svarbiausių dalykų yra skyriaus valdyba, kuri skyriui kaip benzinas mašinai. Renkant jas reikėtų su dideliu kruopštumu parinkti energingiausius ir darbščiausius narius. Skyrių veikimas, beto, priklauso ir nuo narių artimo, draugiško sugyvenimo ir todėl sveikintina, jei kurie skyriai turi tam tikras dar iš Lietuvoj bei Vokietijoje studijavusių studentų tradicijas, kaip initium, finis semestri, metiniai vakarai ir pan. Tie subuvimai daugumoje vyksta studentų susiartinimo bei viens kito pažinimo dvasioje, kas yra viena iš teigiamų susigyvenimo rūšių. Kai yra nuoširdus viens kito pažinimas, sukuriama jauki šeimyniška nuotaika, tada be abejo ir veikimas įgauna visiškai kitą charakteri. Paskaitos ir diskusijos yra būtini skyrių veiklos punktai, nes jųjų metu išvystomos intelektualinės žmogaus jėgos, greita orientacija, sugebėjimas reikšti mintis žodžiu ir pan. Be to, kaip kiekvienas studentas, taip tuo labiau skyriai turi rūpintis pritraukimu kuo daugiau jaunimo į studentiškąsias gretas.

Iki šiol studentų skaičius Kanadoje, palyginus su lietuvių skaičiumi, yra tikrai mažas. Vienas kelias į dolerių paverg tas jaunimo širdis yra spauda, tam tyčia suruoštos paskaitos bei asmeninė - tiesioginė propaganda apie studijų reikšmę ir jų reikalingumą. Šioje srityje ne vien skyrių valdybos, bet ir pavieni asmenys gali aktyviai prisidėti. Juk laikas visiems suprasti, kad materialinės verty-

(Nukelta į 8 psl.)

Kanados Lietuvių Studentų Sąjungos istorija

SKAITYTA KL STUDENTŲ SUVAŽIAVIME

Štai susirinkome šioje gražioje vietoje apsvarstyti mūsų studentijos opiuosius klausimus. Mes visi, čia suvažiavę, tapome sukviesti Kanados Liet. Studentų Sąjungos, organizacijos turinčios vos 2 metų amžių.

Tas vos gimęs kūdikis, pereitais metais iš organizacinės stadijos į daugiau susikristalizavusį vienetą pajėgė taip gražiai atlikti šio suvažiavimo organizacinį darbą. Įdomu pažvelgti į šios organizacijos įsteigimo aplinkybes.

Pirmieji pokariniai tremtiniai pasiekė Kanadą antroje 1947 m. pusėje. Jie daugiausiai buvo įsipareigoję dirbti miškuose arba ligoninėse po vienerius metus. Baigus sutartis atsirado pasiryžėlių, kurie stojo universitetan tęsti savo Lietuvoje arba Vokietijoje pradėtas studijas. 1948-49 akademiniais mokslo metais jų Toronto un-te buvo berods 5. Greičiausia vienas kitas lietuvis bus tuo metu ir kituose universitetuose pradėjęs studijuoti.

1949 m. vasarą Toronte plačiau pradėjo veikti akademinė lietuvių organizacija. Ji berods įsikūrė 1948-49 m. žiemą, vadovaujama kol. A. Bajorino ir kol. J. Juškaičio. Ši organizacija savo apimtimi buvo labai panaši į dabartinį Montrealio Akademinį Sambūrį. Jos nariais buvo studijuojąs ir nestudijuojąs akademinis lietuviškas jaunimas. Paskaitos ir diskusijos vyko Newman Club patalpose. Keletas piknikų ir koncertų buvo sutraukę nemaža skaičių kitataučių studentų. 1949 m., turbūt, buvo šios organizacijos veikliausi metai. Tačiau jau 1950 m. vasaros bėgyje jos veikla susilpnėjo ir ji pamažu nustojo egzistavusi.

Taip pačiais metais rudeniop susirinkę visi studijuoją lietuviai studentai, kurių skaičius buvo padidėjęs iki 12, nutarė įsteigti Toronto Un-to Lietuvių Studentų Klubą. Klubo nariu galėjo tapti tik Toronto un-te studijuojąs studentas arba studentė. Ši klubą buvo manoma su laiku įregistruoti Toronto un-to senate ir tuomi teisiškai atsistoti greta jau ilgus metus egzistuojančių prancūzų, vokiečių, lenkų klubų.

Neminėsiu klubo tolimesnės veiklos, nes tai bus smulkiai kito prelegento pateikta. Norėčiau tačiau pabrėžti, kad esant tik mažam studijuojančiųjų skaičiui ir iš jų daugiausia esant Toronte, visą Kanadą apimančios lieutvių studentų organizacijos klausimas buvo neaktualus. TULSK patenkinamai atliko pirmykščias studentiškos organizacijos funkcijas.

Laikui bėgant, Toronto un-te susibūrus apie 40 lietuvių studentų ir turint duomenų apie lietuvių studentų koncentravimąsi Montrealio ir Londono un-tuose, pribrendo Kanados L. Studentų S-gos įkūrimo klausimas. Pirmieji šios organizacijos steigėjų pasitarimai įvyko 1953 m. pavasarį — Toronte. Vasara praėjo sudarant kontaktus su Montrealiu ir su Londonu, o studijoms prasidėjus, buvo pravedami rinkimai į Centro Valdybą. Pasiskirsčius pareigomis jon buvo išrinkti: G. Šernas — pirmininkas, J. Maurukas — vicepirm., K. Astravas — sekr., Ir. Goceitaitė — inf. reikalų vedėja, D. Slavinskas — iždininkas. Visi Centro Valdybos nariai buvo Toronto un-to studentai. Neegzistuojant dar Sąjungos statutui, ši valdyba jautėsi lyg provizorinė. Vienas iš pirmųjų C. Valdybos rūpesčių buvo statuto sudarymas. Šį darbą žymiai palengvino L. Studentų Sąjungos JAV statutas, pagal kurį Kanados LSS statutas ir tapo paruoštas. Pateiktas statuto projektas buvo 1953 m. gruodžio 19 d. ir su mažais pakeitimais Toronto lietuvių studentų buvo priimtas. Už 10 savaičių Londono un-to lietuviai studentai statutą taipogi aprobavo.

Sąjungos organizacinė stadija tęsėsi iki 1954 m. rudens, kada S-gos C. Valdyba buvo perrinkta, į kurią įėjo J. Gvildys — pirmininkas, D. Slavinskas — sekr. A. Slapšys — ižd., V. Petrulis — ryšių bei inf. reik. vedėjas. Per jų trumpą kadencijos laiką (apie 8 mėn.) jie sugebėjo užmegzti ryšius su JAV, Montrealiu, Kingstonu ir Londonu. Ypač pažymėtinas yra "Studentiškuoju Keliu" skyrelio įvedimas "T. Žiburių" savaitraštyje. Tai vienas iš konkrečiausių būdų apjungti mūsų studentiją, nors ir spaudos pagalba. Iki šiol pasirodė jau 6 numeriai ir jie visi paduoda po žiupsnelį žinių iš studentiško gyvenimo bei diskutuoja kaikuriuos studentijai svarbius klausimus. Tai puikus darbas vedamas redakcinio kolektyvo — Br. Vaškelio, A. Banelio ir J. Gvildžio.

Kaip anksčiau minėjau, Toronto un-to ribose veikia Un-to Lietuvių Studentų Klubas. Dėl esamų sąlygų to klubo nariai automatiškai tapo KLSS Toronto skyriaus nariais. Minint klubą, analogiškai reikia turėti ir skyrių mintyje.

1955-56 akad. mokslo metams Centro valdyba tapo perrinkta. Dabartinis C. V-bos sąstatas: B. Vaškelis pirm., A. Pusarauskas vicepirm., B. Petrulytė sekr., V. Aperavičiūtė ižd., A. Banelis — ryšių vedėjas. Visi nariai, išskyrus A. Pusarauską (Montrealis) yra Toronto un-to studentai. Vienas iš pirmųjų šios valdybos žingsnių — Kanados L. studentų suvažiavimo surengimas.

Taigi, trumpai chronologiškai apžvelgus mūsų sąjungos istoriją, tikiu, kad galima susidaryti šiokį tokį vaizdą apie pačią sąjungą.

G. Šernas.

Tarpvalstybinis l. stud. bendradarbiavimas

Tarpvalstybinis lietuvių studentų bendradarbiavimas studentiškam gyvenime neabejotinai yra reikalingas, ypač dabar, kada esame išsibarstę įvairiausių šalių universitetuose ir, veikiant skirtingoms svetimųjų įtakoms, mokomės ir ruošiamės gyvenimui. Norint išlikti ištikimais lietuviškai dvasiai bei papročiams, labai svarbu, kad būtų palaikomas nuolatinis glaudus ryšys pasidalinant mintimis, idėjomis bei ieškojimu naujų formų lietuvybės bei asmenybės ugdymo reikaluose. Deja, iki šiol tokio bendradarbiavimo beveik nebuvo, neskaitant, kad per metus būdavo prisiunčiamas vienas kitas laiškas iš JAV kolegų bei vienas kitas pavienis kolega ar kolegė iš Kanados atsilankydavo JAV lietuvių studentų ruošiamuose sąskrydžiuose bei stovyklose, kur jie būdavo pasyvūs stebėtojai. O su kitais kraštais, kaip Prancūzija, Vokietija, Australija, Venecuela bei Argentina nebuvo ir nėra užmegztų jokių ryšių. Jau pačios gyvenimo sąlygos tokiam bendradarbiavimui su Amerikos studentija labai palankios. JAV beveik visai nevaržo savo gyventojų laikino išvykimo i kaimyninę Kanadą, tačiau Kanados studentams anksčiau būdavo didelių sunkumų norint gauti įvažiavimo vizą į JAV, bet šiuo metu, daugeliui priėmus Kanados pilietybę, ši problema pasidarė nebeaktuali.

Siekiant sklandesnio šio klausimo išsprendimo, pirmiausia turėtų būti pagyvintas Kanados ir JAV-iu studentų tarpusavio bendradarbiavimas. K a n a d o s studentija yra tik savo organizacinio kūrimosi stadijoje, kai JAV studentai yra toli pažengę tiek organizaciniame veikime, tiek ideologinėje diferiancijacijoje, iš kurių kanadiečiai galėtų daug pasimokyti.

Einant prie konkrečių bendradarbiavimo pasiūlymų, pirmuoju reikėtų laikyti spaudos klausimą. Kanados studentai turi "Tėviškės Žiburiuose" studentišką skyrelį "Studentiškuoju Keliu", o Amerikos studentai turi net šešis panašaus pobūdžio skyrelius. Tų skyrelių gausumas priklauso nuo didelio studentų skaičiaus Amerikoje. Be to, jų ideologinis susiskirstymas duoda visiškai skirtingą skyrelių atspalvį turinio atžvilgiu palyginus su mūsiškuoju, kuris bazuojasi vien tik informacinėmis žiniomis bei studentiškaisiais dienos klausimais.

Nežiūrint į skirtingus skyrelių tikslus, tarpusavio skyrelių redakcijų bendravimas pasikeičiant straipsniais, kronikos žinutėmis, bei kitomis aktualijomis būtų naudingas tiek vieniems tiek kitiems. Siūlyčiau kiekvienoje vietovėje, kur tik yra lietuvių studentų, paskirti vieną asmenį, kuris būtų ryšininkas su skyrelių redakcijomis. Tas asmuo galėtų būti vienas iš redakcinio kolektyvo arba šiaip veiklus studentas, pajėgus tokiems reikalams tvarkyti.

Kitas sekmingas bendradarbiavimo būdas, būtų aktyvus dalyvavimas studentų suvažiavimuose, stovyklose, bei studijų dienose, kur per asmeniską susipažinimą suartėjama, pažįstama kiekvieno specifiniai reikalai ir tuo pačiu prasideda nuoširdus, pozityvus bendradarbiavimas. Tuo keliu einama, Kanados Lietuvių Studentų Centro Valdyba pirmoji ėmėsi panašių žygių ir į šį pirmąjį lietuvių studentų suvažiavimą Honey Harbour jau oficialiai pakvietė per spaudą JAV Studentų Sąjungos Centro organus bei pavienius kolegas visus Amerikos studentus dalyvauti tame suvažiavime. Gaila, kad tolimos distancijos, sutapę suvažiavimai, darbas bei kitos kliūtys, paveikė neigiamai į gausesni jų atsilankymą. Žinoma, ateityje reikia ieškoti priemonių toms kliūtims nugalėti ir, esant noro abiejų kraštų vadovybėse, šį klausimą galima būtų realizuoti tikrovėje.

Šiuo metu taip pat pasigendama glaudesnio Sąjungų Centro organų bendradarbiavimo. Kanados Centro Valdyba turi paskyrus viena savo narį ryšiams su pasaulio lietuviais studentais palaikyti. Būtų sveikintina, kad ir kitų valstybių Centro organai atkreiptų tinkamą dėmesį šiam reikalui. Anksčiau veikusi Pasaulio lietuvių studentų sąjungos vadovybė buvo užmezgusi ryšius su kai kurių kraštų valdybomis ir buvo svarstyta statuto priėmimo klausimas. Bet deja, dėl kažkokių priežasčių darbas buvo nutrauktas. Ar nebūtų jau laikas vėl iš naujo šį klausimą pradėti gvildenti, nes jo svarbumą, aš manau, supranta kiekvienas lietuvis studentas. Mūsų paskirtasis asmuo ryšiams palaikyti automatiškai galėtų įeiti į Pasaulio Lietuvių Studentų S-gos organus.

Šis tarpusavio bendradarbiavimo klausimas turėtų būti visiems svarbus ir kiekvieno studento pareiga tuo lausimu susidomėti. Čia paduotosios mintys toli gražu neapriboja bendradarbiavimo, bet tik įvadas, į kurį, reikia tikėtis, kiekivenas studentas įneš pataisymų, papildymų, bei visiškai naujų minčių.

Birutė Petrulytė.

Kanados lietuvių studentų suvažiavimas

Studentai, palikę universiteto sienas, vasaros metu dažniausiai "atostogauja" kur nors fabrikuose, įstaigose bei kitose darbovietėse. Tačiau fizinis darbas nepavergia lakios ir veržlios siel os. Jie randa laiko aptarimui studentiškųjų reikalų, išnaudodami laisvalaikius bei šventadienius. Vienas, gal būt, didžiausias Kanadas lietuvių studentų istorijoje susibūrimas įvyko liepos 30, 31 ir rugpiūčio 1 d.d. Honey Harbour apylinkėje, vienoje negyvenamoje saloje. Čia didelis akademinio jaunimo būrys iš Toronto, Montrealio, Otavos, Detroito, Philadelphijos ir Bostono, bendrų idėjų vedami, nuošaliai nuo triukšmo stovyklavo ir svarstė studentiškuosius reikalus.

Pirmoji diena, Centro Valdybos nariui A. Baneliui vadovaujant, praeina tvarkymosi ir susipažinimo ženkle. Ypatingai specifinės transporto priemonės — motorvaltės ir ilgokas, tarp tūkstančio salų išsitiesęs, kelias užtęsia įsikūrimą. Vakarop laužavedžiui A. Kuliui subūrus visus prie laužo, dalyviai susimeta į atskiras "parapijas". Vienoje pusėje Torontas, kitoje — Montrealis, kampe — Phialdelphija ir t.t. Laužavedžio ir jo talkininkų R. Mieželio, G. Anysaitės bei dainų ir jumoro dėka "parapijinės sienos" ima nykti. O dr. H. Nagio nuotaikingos apibraižos iš kelionės į suvažiavimą sujungia visus. Dar vėliau R. Lapino rankose pravirkus akordeonui, pamiršusios nuovargį ir parapijinę nuotaiką, sukasi poros, kol nakties ramuma, atlingavusi su gaivia vėsuma, nuveda palapinių link stovyklautojus pavargusius nuo įspūdžių, kelionės, nekasdienybės...

Antrą stovyklos dieną — sekmadienį stovyklos vadovavimą perima atvykęs C. Valdybos pirmininkas B. Vaškelis. Tvarkaraštis byloja jau tikro darbo — pranešimų, diskusijų, paskaitų dieną. Apie 10 val. atskuba Toronto Šv. Jono parapijos klebonas kun. P. Ažubalis. Jaunimo reikalais besisielojančiam klebonui atstumai bei kitos priežastys nėra kliūtys.

Nulenkiamos galvos maldai ir susikaupimui. "Bendras darbas, bendros idėjos suvedė visus — skamba klebono žodžiai — ir tegu čia sukurtasis nuoširdumas neranda kliūčių tolimesniems darbams..."

B. Vaškelis atidaro suvažiavimą, trumpai peržvelgdamas jo tikslus. Sugiedamas Tautos himnas ir pakviečiamas suvažiavimo prezidiumas — J. Gvildys pirmininku, R. Matukaitė sekretore. JAV studentų vardu sveikina C. Valdybos vice-pirmininkas R. Mieželis. S e k a Montrealio (A. Pusarausko) ir Toronto (P. Gvildžio) skyrių pranešimai. G. Šernas peržvelgia nueitąjį Kanados liet. studentijos kelią, o B. Vaškelis meta žvelgsnį į ateities problemas. Toliau seka patiektųjų klausimų svarstymas, diskusijos, pataisymai ir garbės teismo ir revizijos komisijos rinkimai. Į K. LSS garbės teismą išrenkami: dr. H. Nagys, dr. J. Ralys, E. Čiuplinskas; į revizijos komisiją R. Mickeviičūtė - Kūlienė, J. Gvildys ir G. Šernas.

Saulės ir įtempto darbo išvarginti neria į vandenį. Aidi juokas, dainos, sudaromi rateliai, išpildomi tautiniai šokiai... Vėliau būreliai išsiskirstę medžių šešėliuose, poilsiauja bei šnekučiuojasi ateities bei kitais klausimais. Pavakariop vėl visi susirinkimų aikštėje. Dr. H. Nagio žodžio galia nukeliami klausytojai į tėviškės laukus. Prieš akis iškyla praeities kritiški momentai, primindami kiekvienam šiurpią tikrovę ir pareigą kaip žmogaus ir lietuvio. Poezijos kupini žodžiai dabarties akademinėmis problemomis bei beieškančio žmogaus savarankiško kelio į gyvenimą užburia klausytoją. Paskaitos forma ir išsi-

(Nukelta į 8 psl.)

50 milionų kartų per dieną namuose, darbe ar žaidžiant

Nieko nėra geresnio, kaip

Coke

1. PUIKUS PAGEIDAUJAMAS SKONIS... stiprus, malonus, visuomet šviežus.
2. SKUBUS ATSIGAIVINIMAS... trūputis energijos skubiam nuotaikos pataisymui.

GERK Coca-Cola

7¢ įskaitant federalinius mokesčius.

"Coke" yra registruotas ženklas. COCA-COLA LTD.

- APŽVALGA -

— Liepos 9-10 d. KLSSC valdybos nariai B. Vaškelis ir A. Banelis lankėsi Montrealyje, kur dalyvavo vietinio s-gos skyriaus susirinkime, padarydami pranešimus s-gos veiklos bei suvažiavimo klausimais.

— Regina Matukaitė šį pavasarį baigusi Otavos un-tą Bachelor of Arts laipsniu nebuvo su kitais baigusiais paminėta. Vis tai išdava tarpusavio susirašinėjimo bei bendradarbiavimo nebuvimo.

— Liet. Studentų Santaros II stovykla - suvažiavimas įvyks ne rugpiūčio 24-27 d., o rugsėjo 8-11 d.d. p. Bačiūno Tabor farmoje netoli Čikagos. Suvažiavimo reikalais kreiptis Santaros sekretoriatan 1835 So. Canalport, Chicago 16, Ill.

— JAV Studentų S-gos visuotinis suvažiavimas šaukiamas Clevelande lapkričio 25-26 dienomis.

— Kanados liet. studentų suvažiavimo metu įvykusiame studentų skautų pasitarime, dalyvaujant JAV akademikų skautų veikėjams D. Šeputaitei ir R. Mieželiui, nutarta įsteigti Akad. Skautų Sąjūdžio skyrių Toronte. B. Petrulytė, G. Šernas ir A. Banelis įpareigoti artimiausiu laiku paruošti provizorinį veikimo planą ir sušaukti pirmąjį susirinkimą.

Studijas šiais metais baigė: BOSTONAS: Vytautas Janonis, inž., BS; Kęstutis Keblinskas chemiją, BS; Raimundas Mieželis, prekybinę administraciją, M BA; Dalia Skudžinskaitė - Ivaškienė, chemiją, BS; Reda Stelmokaitė, chemiją, BS.

CLEVELANDAS: Mikas Eimontas, BS; Nijolė Kersnauskaitė, kalbas, BA; Algis Muliolis, meną, diplomą; Nijolė Vedegytė - Palubinskienė, meną, diplomą.

MT. ST. JOSEPH: Dalia Bartkutė, socialogiją, BA; Rima Grudzinskaitė, prekybinę administraciją, BBA; Bronė Kulytė, pedagogiką, BA.

WORCESTER: Irena Ancevičiūtė, sekr., AS; Vladas Garsys, inž., AE; Vytautas Vaičekauskas, inž. AE.

Nuotrupos iš medaus salos

Pagal Kanados Centro Valdybos kvietimą į suvažiavimą, pažadant suteikti poilsį bei nusiraminimą studentiškajai nuvargusiai sielai, ir aš, pasiėmęs visus dantų krapštukus ir skutimosi įnagius, išskubėjau Medaus uosto (Heney Harbour) link. Tuojau buvau iškilmingai sutiktas vaišingųjų torontiškių. Šokinėdamas per bangas laivelis tolo, palikdamas civilizaciją ir visas jos negeroves. Nors žavūs krūmai ir didingos uolos teikė majestotišką vaizdą, bet juo tolyn tuo labyn nuotaika suko pesimizmo link. Pradžioje kur - ne - kur tūnojo prisišliejusios prie uolų vasarotojų trobelės, o vėliau, ir toms išnykus, teliko tiktai, pasak C. Valdybos kvietimo, žmogaus rankos nepaliestoji civilizacijos gamta. O laivelis nėrė pirmyn ir pirmyn. Žuvėdros pradėjo jau sukti atgal, bet pažadėtoji sala vis dar nesirodė horizonte. Pagal motorvalties "kapitono" išvedžiojimus patyriau, kad tolimas atstumas parinktas, kad neliktų galimybės stovyklautojams pabėgti.

Motorlaiviui pasiekus taip seniai lauktosios salos krantus, išsilgęs kanadiečių harvardiškis kol. Vytas šoko iš valties ir, Neptūnui supainiojus kojas, nosim ir smakru išjudino uolas. Momentaliai salos prieblandos ramybę sudrumstė Vidos kliksmas: "Kraujas... galva skilo... Dana skubėk!..." Danai suteikus pirmąją pagalbą, nabagėlis visu greičiu buvo nugabentas pas gydytoją. Netiek gydytojo konstatavimas, kad žaizdos gyvybei nepavojingos, kiek raminantys Grąžinos žodiai pagerino kol. Vyto nuotaiką visam laikui.

Pagaliau, atsipeikėjęs po nelaukto įvykio ir susiradęs laisvą kampą didžiulėje palapinėje, nedrąsiai pažvelgiau į aplinką. Kažkur nuolatos beskubančios žmogystos ir plačiai išmėtytos tarp krūmokšnių ir uolų palapinės sudarė vadinamąją stovyklą. Otava, Bostonas, Detroitas, Philadelphia susimaišė su torontiškiais bendrose palapinėse, tik kažkodėl montrealiečiai su savo manta iškeliavo į tolimiausią salos iškišulį. Turbūt, Alfredas su Rimantu pabugo, kad jų "širdukai" nesusižavėtų šaunesniais stovyklautojais.

Stovyklos "gaidys" Pranas su savo garsiaisiais "Penkioliktais Metais" vos saulei iš apylinkių salų iškopus pakėlė stovyklą ant kojų. Ir vėl nauja diena prieš akis.

Bešokinėdamas nuo uolos ant uolos, kaip kalnų ožys, pagaliau pavargęs atradau ramų kampelį. Tik staiga girdžiu kažkokius

(Nukelta į 8 psl.)

Perkame, kur

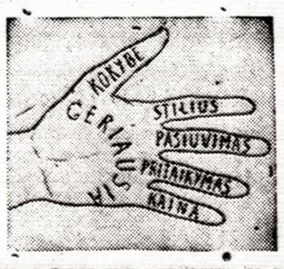

Daugeliui lietuvių žinoma VYRIŠKŲ RŪBŲ KRAUTUVĖ ligi š.m. rugpiūčio 25 d. paltams ir kostiumams pagal užsakymą DUODA LIETUVIAMS SPECIALIĄ NUOLAIDĄ — 15%.

Didelis pasirinkimas geriausių angliškų medžiagų. Gataviems rūbams, skrybėlėms, baltiniams ir kit., kaip iki šiol — 10% NUOLAIDOS.

Sav. C. SALMONAITIS

DERBY MEN'S SHOP

2576 YONGE STREET, TORONTO - - Telef. HU. 9-9624

Tarp kita ko...

Skęstate jūs praeities rūkuose — medžiai — didžiųjų mano atsiminimų vasaros. Basų kojų brydė dar buvo likusi žvangučių lankoje, kur pūkinės miglos ritosi iš slėnio, ir nuėjo pjovėjų būrys tuo metu, kai pailsęs saulės atšvaistas tiško plieno ašmenyse. Žiorgvo pašvaistė už miško, ir negęso ištisą naktį ir baltavo rūmų sienos pro šakas, tartum mėnesienos lopiniai, o toliau — linų žydėjimas ir gubos, gubos virpančiam ore...

Marius Katiliškis,
Prasilenkimo valanda, 5 psl.

Dar viena vasara. Pačiam žaižaravime, pačiam karštyje, bet slenkanti rudenio pusėn, su atvėstančiom naktim ir miglotais rytmečiais. Dar viena vasara ilgo laukimo didelėj geležinkelio stotyje. Mes pradedam iš lėto, skaudžiai — kaip šaka palengva laužiama nuo gyvo kamieno — prarasti viltį. Viltį būti namuos. Ir kiekviena žinia iš namų skamba vis tolimesniu aidu, tarytum kas šauktų iš be galo, be galo toli...

Auga nauja karta jaunų žmonių, kurių akyse teliko vienas kitas Žemės siluetas: medis, anos vasaros, baisios vasaros dulkių apneštais lapais; upės vanduo, anos vasaros saulėleidžio rausvumu nulietas; moteris, skarele šluostanti veidą — anos vasaros šaltą ankstyvos dienos drėgmę; dangus, užtvenktas debesų, dūmų, riksmo, anos vasaros išgąsdintų paukščių.

Auga nauja karta, kuri pradeda galvoti apie namų statybą didžiojoje geležinkelio stoties laukiamojoje salėje.

. . .

Tokios mintys ateina šiandien, kai vasara sustabdė akimirksniui mūsų gyvenimą; mūsų, žmonių, kurie pakelėje bandome išlaikyti gyvą kraujo tekėjimą. Mes girdime jį plakantį dar iš 1944 metų vasaros kelių, vedusių mus iš namų. Mes girdime jį knygos puslapiuos, šeštadieninės mokyklos juodoje lentoje, kai brėžiame ant jos kreida motinos žodį.

Tokios mintys ateina prisiminus liepos mėnesio 30-31 dienom Kanados ežero saloj įvykusį lietuvių studentų suvažiavimą. Jaunų žmonių, kurie kada nors ateis pakeisti pavargusių, kritusių, išdegusių sunkioj ir nelygioj grumtynių maišatyje.

. . .

Uolos. Skurdi žemė. Vėjo ir kaitros nukamuotos kelios kreivos pušys. Tūkstančiai salų. Svetima, graži savo nepaliestu laukiniu gaiviališkumu, Kanados gamta. Savotiška scena lietuvių studentų suvažiavimui, sušauktam konsoliduoti akademikų veiklą, nusibrėžti aiškesnius kelius bendravimui, sušauktam, kad galima būtų pažinti veidus, kad galima būtų išlikti kartu, kai ateis valanda apsispręsti tarp pinigo, kuris nuperka viską, tiktai ne laisvę tavo namams, tarp patogaus gyvenimo, kuris tau siūlo viską, tiktai ne žalią tavo žemės žolę, ant kurios tavo basos kojos vaikščioja lengviau, nei ant brangiausio persiško kilimo, kai ateis valanda pasirinkti tarp svetimo miesto, žadančio tau neribotą laimę ir tarp tavo skurdaus smėlyno tau nieko nežadančio be tylaus dangaus, kuris žiūrės tau į akis gyvam ir mirusiam.

. . .

Ir šitie jauni žmonės žinojo visa tai. Tik tiek norėjosi pasakyti. Daugelis klysta, tardami, kad mūsų jaunoji karta yra toli nuo Lietuvos. Jie turėjo pabūti tas dvi dienas šioj uolėtoj saloj ir jie būtų įsitikinę, kad lietuvio studento graikiškos insignijos ir neonų ir džazo giria neapakino. Gera buvo klausytis tokio grynno mūsų žodžio ir dainos, kaip kadaise mūsų gimnazijos sienose juos girdėjo; gera buvo girdėti pašnekėsių apie visus opiausius mūsų klausimus, kurie buvo keliami su meile ir rūpesčių ir pažinimu, tokiu giliu, kokio dažnai ir labai dažnai pasigendame politikos specialistų ir veteranų pašnekėsiuose; gera buvo girdėti minint savo žemės vardą augščiau už visus partinius reikalus. Tai nebuvo vien tiktai poilsio ir pasilinksminimo išvyka, bet draugystės ir pasitikėjimo vienas kitu manifestacija, tikra to žodžio prasme.

. . .

Tokia karta ateina ir mes galime didžiuotis ja. Ir mes turime nepalikti šitų žmonių vienų. Nepadarykime fatališkos klaidos, manydami, kad gyvensime amžius. Jauni žmonės ateina ir jie labai gerai žino, ko jie nori: iš mūsų vadovaujančių žmonių, iš mūsų organizacijų, iš mūsų politinių vienetų, iš mūsų kultūrinių institucijų. Pro šito krašto deginančią vasarą, jie mato aną vasarą, kurios dulkės krito ant mūsų visų žemės veido kartu su pelenais ir krauju. Jie atsimena savo žemės testamentą. Jų širdys yra švarios ir jose yra daug vietos nuoširdžiam žodžiui. Ju širdys yra tvirtos ir jos gali daug nusistovėjusio kartėlio ir bereikalingų kivirčų paversti tikra ir gilia draugyste.

Auga nauja karta jaunų žmonių, kurių akyse tebegyvas Žemės veidas.

Henrikas Nagys

Vytautas Kašuba **Rūpintojėlis**

Skulptūra, padaryta Toronto Prisikėlimo bažnyčiai. Skulptūros augštis 5 pėdos.

Redakcijai prisiųsta

A. Rinkūnas, Kregždutė, III dalis — Tėvynės pažinimas. Viršelis ir vinjetės dail. T. Valiaus, Bostono Liet. Mokytojų leidinys, 1955, Boston, Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė, 232 psl. ir žemėlapis, kaina nepažymėta (parduodama po $3.).

Saliamonas Antanaitis (matematikos ir fizikos mokslų licenciatas, vyresnysis gimnazijos mokytojas), Archimedas, didysis graikų mokslininkas, su prof. Z. Žemaičio žodžiu skaitytojui, nauja pataisyta laida. Išleido lietuviai Saleziečiai, Castelnuovo don Bosco, Italija, 1955, 184 psl. Kaina nepažymėta.

Vytis, No 7 ir No 8, liepos ir rugpiūčio mėn., po 24 psl.

Lietuva, politikos žurnalas, 1955 m., Nr. 7, 80 psl.

Turinys: J. A. Stikliorius, Prūsijos ir Mažosios Lietuvos suverenumas; Dr. V. Sruogienė, Dėl Mažosios Lietuvos ploto ir sienų; V. Peteraitis, Mažosios Lietuvos vietovardžių kaita; Dr. A. Ramūnas, Baltoskandijos federacijos klausimais. Toliau seka: Apžvalga, Knygos, Dokumentai.

Lituanus, Lithuanian Academic Youth Bulletin, July 1955, Nr. 3-4, 24 psl.

Rašo A. Šalčius, prof. J. Brazaitis, Dr. K. Gečys, prof. St. Kolupaila, S. Šimoliūnas ir A. Sužiedėlis.

The Baltic Review, June 1955, No 5, New York, 60 psl.

Turiny: 15 Years; prof. dr. D. Krivickas, Formalities Preliminary to Aggression Soviet and Nazi Tacticks Against Lithuania and Austria; dr. V. Riismandel, Soviet Law in Occupied Estonia; dr. A. Trimakas, The Russification Drive in Soviet - occupied Countries.

Į Laisvę, 1955 m. Nr. 6 (43).

Rašo: V. Vaitiekūnas, Bendrucmenės keliu; Studijų biuras, valstybė ir valdžia; J. Vidzgiris, Ateina į valdžią technikas; S. Sužiedėlis, Steigiamasis Seimas; Z. Ivinskis, Šešios savaitės; Kariūnas, Lietuva (iš partizanų poezijos) ir t.t.

Laiškai lietuviams, 1955 m. liepa - rugpiūtis, Vol. VI, No. 7, 193-224 psl.

Skautų Aidas, 1955 m. birželio - liepos mėn. Nr. 6-7, 32 psl.

Bulletin Lithuanien No 1 (5), Juillet 1955, Service D'Information et de Documentation, periodique semestriel, 16 psl. Mūsų atstovo Paryžiuje Dr. St. Bačkio leidinys..

Pateikiama nauja Lietuvos byla liečianti medžiaga, imamai su Genevos konferencija.

Studentų Gairės, Nr.21, liepos - rugpiūčio, 1955, 4 psl.

The Lithuanian Situation, Lithuanian Legation. Washington, DC, July - August 1955, Vol. XI, No 4 (136), 33 psl.

Pateikama medžiaga, liečianti birželio 15 įvykius, Steigiamojo Seimo sukakties minėjimą ir Vasario 16 minėjimą.

Freedom for Lithuania, Lithuania's Independence Day in the Congress of the United States Excerpts from Proceedings of The U. States Senate and House of Representatives February, March, April and June 1955, 75 psl.

Muzikos žinios, Vol. XXI, balandis - birželis, Nr. 2 (151), 41 - 72 psl.

Numery paminimas J. Bendorius, "Dainavos" ansamblio dešimtmetis, Dr. J. Balys ir Vl. Jakubėnas pateikia atrinktinių lietuvių liaudies dainų, prof. Z. Ivinskis rašo apie bažnytinį giedojimą 16-17 a. ir t.t.

Priedai: Kun. K. Senkus, Dvi giesmės į Švenč. Panelę; J. Žilevičius, Lietuvių muzikų vardynas, 8 psl.

Knygų lentyna, kovo - balandžio mėn. 1955, Nr. 3-4, VIII metai, 9-16 psl.

Numerio pradžioje išspausdinta prof. V. Biržiškos apžvalginis straipsnis angliškai "Lithuanian Bibliography", pabaigoje apžvalginė N. R-nė santrauka: "Laisvojo pasaulio lietuvių perijodinė spauda".

Dievo ir žmonių tarnyboje

Kai 1944 m. rudenį Maskvos kruvinasis slibinas baigė užimti paskutiniąsias lietuviškos žemės pėdas, į vakarus buvo priverstas pasitraukti ir kun. J. Danielius. Šis pagarbus ir kuklus lietuvis tremtinis š.m. rugpiūčio 22 d. baigia 70 -tąjį savo amžiaus kryželį. Nežiūrint to, jubilijatas dar stiprus ir gyvas, mėgsta gamtą ir iš jaunystės pamėgtas dainas, domisi ir sielojasi visais mus lietuvius liečiančiais reikalais. Štai, sakysime, per Maž. Lietuvos Tarybos pirmininko E. Simonaičio atsilankymą Londone, Ont., pirmasis pasiūlo čia įsteigti Maž. Lietuvos Bičiulių D-jos skyrių, tikėdamas mąža dalimi prisidėsiąs prie mūsų vakarų sienų teigiamo išsprendimo ir pats prisiima to skyriaus pirmininko pareigas.

Gerb. kun. Juozas Danielius gimė 1885 m. rugpiūčio 22 dieną Kauno apskr. Garliavos valsč., Pavytės kaime. 1904 m. baigia Veiverių mokytojų seminariją, o 1909 Kauno kunigų seminariją. Taigi, neužilgo minės auksinį kunigystės jubiliejų. Domėdamasis pedagoginiais klausimais po to dar kurį laiką studijavo Münchene.

Jaunas kunigas vikarauja Simne ir Krosnoje. Vysk. V. Brizgys, prisiminęs tuos laikus vieno apsilankymo Windsore metu pastebėjo, kad tuomet plačioje apylinkėje buvo kalbama apie linksmą, patraukią giesmininką ir smuikininką kunigėlį ir jie, mišių patarnautojai, varžydavęsi, kuriam iš jų atiteks eilė patarnauti prie jo laikomų mišių. Sukaktuvininkas netik mėgo dainas, muziką, bet ir sportą, ypač čiuožimą. Vėliau klebonavo Daukšiuose, Patilčiuose, nuo 1923 m. Zapyškyje ir pagaliau nuo 1936 m. Igliaukoje. Paskutinio karo pabaigoje pasitraukia į Vokietiją ir iš ten į Kanadą. Pradžioje buvo Winsoro lietuvių kolonijos kapelionu, o dabar gyvena ir tokią pat vietą turi Londone, Ont.

Iš suglaustai suminėtos sukaktuvininko biografijos matosi jo įvairiose Lietuvos vietose praleisti net 46 kunigavimo metai, per kuriuos jis daug ir labai daug patarnavo dvasiniams žmonių reikalams. Maža to, labai domėjosi pedagoginiais, katechetiniais ir gamtos mokslų klausimais bei bendradarbiavo spaudoje. Išspausdino "Tikėjimo tiesos pagrindinei katekizacijai" ir "Dorovės pagrindai pradžios katekizacijai". Kaip didelis gamtos mylėtojas dar ir dabar mėgsta stebėti gamtos reiškinius ir sekti gyvūnijos gyvenimą. Šias eilutes rašančiam teko asmeniškai patirti jo nemaža gamtos mokslų teoretinį, o ypač praktinį žinojimą, patyrimą bei orientavimąsi. Todėl mielai laikas nuo laiko tais klausimais susirašinėjama.

Tos ilgos prabėgusios kun. J. Danieliaus metų dešimtys jo reikšmingoje dvasininko tarnyboje sukelia mums šiandien sukaktuvininkui pagarbą ir mes jam peržengiant septyniasdešimt metų slenkstį linkime sveikatos, Dievo palaimos ir sulaukti grįžimo į Lietuvą, kurios žmones ir jos gamtą jis taip karštai mylėjo.

Ilgiausių metų!

Vyt. Barisas.

"RAGAINĖS" STOVYKLA

Šiais metais skautų-čių tuntų suorganizuota stovykla Inglewood, Ont. buvo pavadinta Ragainės vardu. Stovyklavietė, taip Lietuvą primenanti su čiurlenančiu upeliu, javų gubomis kalvose ir galulaukių gluosniais, sutraukė virš dviejų šimtų lietuviško skautiško jaunimo. Gražių didelių medžių šešėliuose jau liepos 23 d. išdygo baltas palapinių miestas, kuriame ėmė klegėti jaunimas, skambėti lietuviškos dainos. Liepos 24 įvyko oficialus stovyklos atidarymas. Po šv. Mišių, kurias atnašavo "skrajojantis kapelionas" Kanadas rajono skautų Dvasios Vadovas ps. Tėvas St. Kulbis, SJ., vėliavų aikštėje pakilo lietuviška trispalvė. Atidarymo iškilmėse kalbas pasakė Brolijos Vyriausias Skautininkas Stp. Kairys ir KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. J. R. Simanavičius.

Labai geram orui esant, prasidėjo smagios stovyklavimo dienos. Viskas vyko pagal nustatytą dienotvarkę: kėlimasis, mankšta, prausimasis, pamaldos, pusryčiai, užsiėmimai, maudymasis, pietūs, poilsis, užsiėmimai, maudymasis, pavakariai, užsiėmimai, vakarienė, laužas.

Stiprėjo jaunimas dvasia ir kūnu, gyveno vienos didžiulės šeimo sgyvenimą, įgijo skautiško patyrimo ir žinių. Viena naktis berniukams buvo paskirta žygiui ir žaidimams ir viena diena Robinzono gyvenimui skiltimis, kada iš pat ryto reikėjo išeiti į miškus, ten susirasti paslėptą maistą ir juo verstis visą dieną, gaminantis valgį patiems, atliekant taip pat skirtus uždavinius. Mergaitės mokėsi lietuviškų dainų, papročių bei žaidimų, kilo savo programų patyrimo laipsniais. Ypač daug naujo įnešė iš Bostono atvykusi prityrusi skaučių vadovė v.s. L. Čepienė. Ji pravedė ir vyresniųjų skaučių įžodį, kurį davė 8 skautės. Jumoristine forma stovyklos gyvnimas buvo kasdien vaizduojamas leidžiamame sieniniame dienraštėlyje "Liepsnelė". Daug giedrios nuotaikos stovyklautojams įnešė ir Tėvas S. Kulbis, SJ, stovyklavęs Ragainėje visą laiką ir apie save pasakęs "...kurs gyveni ir stovyklauji per amžius..."

Nepaprastai greitai prabėgo 10 stovyklavimo dienų. Rugpiūčio 1 d. įvyko iškilmingas stovyklos uždarymas. Be gausių svečių iš Toronto, Hamiltono, Wellando ir kitų vietovių uždarymo iškilmėse dalyvavo ir abu Vyriausieji Skautininkai — Seserijos v.s. O. Zailskienė, atvykusi iš Čikagos, ir v.s. Stp. Kairys, iš Toronto. Uždarymo dieną 11 val. buvo iškilmingos pamaldos. Tėvas St. Kulbis, SJ pamoksle prašė melstis už žuvusius ar mirusius idėjos brolius ir seseris; "...mūsų bažnyčios skliautas yra dangaus skliautas ir jos kolonos, štai, šitie puošnūs Dievo tvariniai medžiai..." — kalbėjo kunigas skautas. Vakare 6 val. vėliavų aikštėje išsirikiavo stovykla uždarymo iškilmėms. Įnešta tautinė vėliava, perskaityti abiejų rajonų įsakymai, pagal kuriuos eilė skautų - skaučių pakelti į vyresniškumo laipsnius, atžymėti, kaip pavyzdingiausi stovykloje, leista kandidatams duoti įžodį. Įžodį davė apie 30 berniukų ir mergaičių. Pavyzdingiausius dovanomis ap dovanojo Skautams Remti D-jos pirm. p. Šlekys. Po įžodžio apeigų kalbas pasakė Vyr. Skautininkė v.s. O. Zailskienė, Vyr. Skautininkas v.s. Stp. Kairys, KLB Kr. Valdybos pirm. J. Matulionis, Kultūros Fondo atstovas V. Matulaitis ir SRD pirm. p. Šlekys. Nuleidus vėliavas, sugiedota "Marija, Marija", prisimenant seses ir brolius, likusius Tėvynėje. 9 val. suliepsnojo paskutinysis laužas, uždegtas KLB Kr. V-bos pirm. J. Matulionio. s. O. Gailiūnaitė perskaitė gražų sveikinimą Vokietijos skautams ir skautėms, kuriems čia pat svečių iniciatyva buvo surinkta $83.79. Pinigai išsiųsti tremtyje pasilikusiems sesėms ir broliams paremti. Aidint apylinkės kalvoms ir miškams, dainų, šūkių ir skautiškos programos pynė baigė Ragainės stovyklautojų smagiąsias dienas.

Stovyklai vadovavo: Seserijos rajone s. V. Kalendrienė, s. O. Gailiūnaitė, v.sl. D. Kerševičienė ir ps. Ir. Šernaitė; Brolijos rajone — ps. J. Pažėra, ps. kun. St. Kulbis SJ, s. Č. Senkevičius, psl. A. Dailydė ir v.sl. A. Alonderis, talkininkaujant visai eilei draugininkų bei jaunesnių vadovų. **- SKS -**

SKAUTIŠKI ŽAIDIMAI

Skautų veikimo programoje žaidimai yra pirmoje eilėje — išsireiškė skautybės įkūrėjas lordas R. Baden-Powellis.

Skautų vadovams ir vienetams padėti "Skautų Aidas" 1934 m. Kaune buvo išleidęs dvi puikiai skautininkų B. Montvilos ir K. Dineikos paruoštas knygas — "Žaisk" ir "Skautiški Žaidimai".

Tremtyje ir išeivijoje tiek skautai, tiek kitos lietuviško jaunimo organizacijos labai pasigedo panašaus turinio knygų. Akad. Skautų Sąjūdžio žurnalas "Mūsų Vytis" didžiai pasitarnauja visiems šią vasarą atkartota knygos "Skautiški Žaidimai" 2-ja laida. Ji išleista Seserijos ir Brolijos Vyriausiems Skautininkams pritarus.

"Skautiški Žaidimai" parduodami po $1.50. Skautams-ėms, užsisakantiems per savo vienetus arba perkantiems tiesiog iš MV redakcijos — tik $1. Užsakymus siųsti adresu: "Mūsų Vytis", 631 W. 54th Place, Chicago 9, Illinois. —SKS—

Lenkų politiniai išeiviai pradėjo leisti žurnalą "Polonia" ispanų k. Pirmajam nr. paskelbtas popiežiaus nuncijaus Ispanijai Mons. Antonintti palaiminimas. Šis žurnalas ypač nukreiptas prieš kitus du lenkų žurnalus, leidžiamus komunistų Pietų Amerikoj. Redaguoja W. Zaleski.

Iš kultūros ir knygų pasaulio

Lietuviai prancūzų literatūroj

Plejaden leidykla Paryžiuje leidžia prancūzų k. literatūros leksikoną, kuris duos įvairių tautų literatūrų apžvalgas. Dr. Webermanno tarpininkavimu ir lietuviai pakviesti turėti jame savąjį skyrių, kuris turėtų duoti lietuvių literatūros pagrindinių srovių ir idėjų sintezę, turėtų lietuvių literatūrą jungti su pasauline literatūra, iškelti europinius lietuvių literatūros atžvilgius, duoti pačius svarbiausius lietuvių literatūros vardus bei veikalus, duoti chronologinių įvykių lentelę: veikalų atsiradimo, autorių, gim. ir mirimo datas. Darbas turi apimti 9 mašinėle rašytus puslapius ir chronologinę lentelę.

VLIKo Inf. Tarnyba šiuo reikalu kreipėsi į prof. A. Maceiną, prašydama, kad jis paruoštų minimąjį darbą. Prof. A. Maceina su tuo sutiko. Ta proga tenka priminti, kad prof. A. Maceina yra parašęs lietuvių literatūros apžvalgą Vienoje išleistame austrų literatūros leksikone "Die Weltliteratur".

Įdomi Lietuvos istoriją liečianti knyga

Pereitais metais Londone buvo išspausdinta lenkų istoriko H. Paskewicz anglų kalba parašyta knyga: "The Origin of Russia". Joje duodama plati istorinė apžvalga apie slaviškų kraštų išsivystymą: Ką reiškia "Rus", Rytų slavai, Dniestro ir Bugo sričių populiacija, rusų problema ankstybesnėje lenkų istorijoje.

Veikalo III dalyje randami skyriai: Senoji Lietuva, Rytų slavai lietuviškoj valdžioj, Lenkų ir lietuvių unija.

Šitoje dalyje įdomu, kad pirmą kartą istoriniuose veikaluose lietuviškų valdovų vardai ir daugelio vietovių pavadinimai rašomi lietuviškoje formoje. Čia mes randame: Mindaugą, Gediminą, Jaunutį, Mantvydą, Traidenį, Algirdą, Kęstutį, Erdvilą, Tautvilą, Lengvenį, Narimantą, Vykintą, Kaributą, Skirgailą, Švitrigailą, Liubartą, Jogailą ir Vytautą; Vilnių, Kauną ir t.t.

Veikalas labai teigiamai vertina anų laikų Lietuvą ir lietuvius, jų valdymą užkariautuose slaviškuose kraštuose, jų politinius siekimus ir bandymus suungti visus rytų slavų kraštus po lietuviška vėliava.

Veikalas turi daugiau 500 psl. ir du žemėlapiu. Būtų patartina, kad kiekvienas lietuvis, įdomaujantis savo tautos praeitimi, šitą veikalą perskaitytų. Iš savo tautos galingos praeities jis gali semtis daug stiprybės.

Dr. M. Anysas.

Josef Mackiewicz, buvęs vilnietis žurnalistas, Vilniuje praleidęs visą karo metą — sovietų ir vokiečių okupacijas — išspausdino apysaką "Droga donikąd" (Orbis, London 1955, 384 psl.), kurioje vaizduoja lenkišką Vilniaus gyvenimą pirmosios bolševikų okupacijos metu bei NKVD metodus.

JAV Liet. Studentų Sąj. C. Valdybos dabartinė sudėtis: pirmininkas Pr. Joga, vicepirm. R. Mieželis, sekr. A. Dundzila ir A. Barzdukas, ižd. V. Valaitis, narys prie užsienio skyr. D. Valančiūtė, narys prie Šalpos Fondo Br. Juodelis

A. Sužiedėlis pasitraukė iš CV motyvuodamas tuo, kad gyvena toli nuo kitų narių. Tuo pat pagrindu atsisakė įeiti į CV kandidatas V. Kleiza.

Užsienių skyr. naujas pirm. L. Sabaliūnas, Studijų kom. sudaryta Los Angeles: L. Valiukas, pirm., I. Bertulytė, R. Dabšys, Vl. Miklius - Muchlia ir D. Pulkauninkaitė.

Garbės teismas: pirm. E. Vitkus, K. Keblinskas, P. Zaranka.

Studentų visuotinis suvažiavimas šiemet įvyks Clevelande spailo 25-26 dienomis.

Neperka komunistų veikalų

Jugoslavijos knygynai ėmė pardavinėti Markso, Engelso, Lenino, Gorkio ir jugoslavų komunistų autorių veikalus kaip makulatūrą. Vien tik "Novaja Kniga" Tuzloj pardavė 1650 kg. už simbolinę kainą 25 denarus kg. Veikalus nupirko "Optad" firma, užsiimanti popierio supirkinėjimu. Patyrusi apie tai, policija tuos prekybininkus perdavė teismui.

Jugoslavijos laikraščiai skundžiasi, kad knygynuose pardavinėjama katalikiškos knygos, nors jų skaičius esąs ribotas.

TAUPYK LAIKĄ IR VENK RŪPESČIŲ...

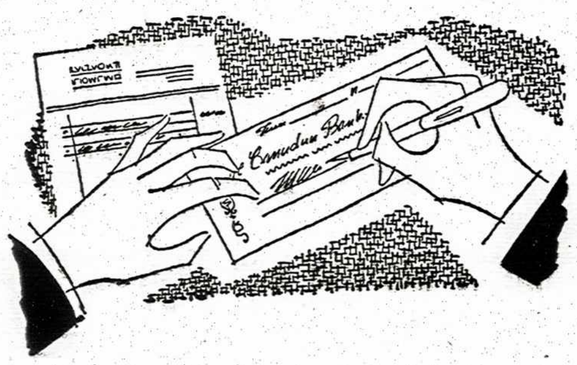

...MOKĖK SĄSKAITAS ČEKIAIS

Kodėl bastytis mieste sąskaitų apmokėjimui? Mokėdami už telefoną, anglis, šeimininkui ar mokesčių rinkėjui, nesvarbu kam, jūs sutaupysite laiką ir išvengsite rūpesčių, jei mokėsite visas sąskaitas, pasiųsdami čekį pagal jūsų einamąją sąskaitą The Canadian Bank of Commerce.

Yra ir daugiau palengvinimų jums, jei turėsite einamąją sąskaitą. Kiekvieno mėnesio gale jūs gausite atgal naudotus čekius ir banko sąskaitą. Naudoti čeiai tinka jums kaip kvitai. Tokiu būdu jūsų finansiniai reikalai bus visuomet tvarkoj Jūsų pinigai visuomet bus saugioj vietoj, jei laikysite The Canadian Bank of Commerce. Mūsų aktyvas siekia šiandien virš $2.000.000.000.

The Canadian Bank of Commerce priima mažą ar didelę sumą, viskas tinka einamosios sąskaitos atidarymui. Apsilankykite artimiausiame mūsų skyriuje dar šiandien ir atidarykite einamąją sąskaitą. Kiekvienas mūsų tarnautojas jums mielai patarnaus.

The Canadian Bank of Commerce

ĮSTEIGTAS 1867 METAIS

VIRŠ 680 SKYRIŲ VISOJE KANADOJE

Norėdami pirkti ar parduoti nekilnojamąjį turtą kreipkitės į didžiausią lietuvišką įstaigą

JOINT REALTY LTD.

899 BLOOR ST. W. OL. 6381 1609 DUNDAS ST. W. OL. 7996

PASIRINKIMAS ĮVAIRIOSE VIETOSE IR ĮVAIRIŲ KAINŲ BEI STILIŲ NAMŲ, BIZNIŲ, ŪKIŲ, VASARVIEČIŲ IR KIT.

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 7996:

F. SENKUS,
V. PLIOPLYS,
P. BUDREIKA,
J. RINKEVIČIUS,
J. BALTAKYS,
BARCEVIČIUS,
B. POSIUS,
BERŽANSKIS,
B. KRIAUČELIŪNAS,

Jums visada patarnaus skambinant telefonu

OL. 6381:

R. ŽULYS,
B. SERGAUTIS,
B. MARIJOŠIUS,
S. JUCEVIČIUS,
A. PALECKIS,
P. KRILAVIČIUS,
J. KAŠKELIS,
J. KARPIS.

Turėdami rūpesčių dėl morgičių sutvarkymo ar įmokėjimo padidinimo nieko neatidėliodami kreipkitės ir viską lengvai išspręsite šiai įstaigai tarpininkaujant. SKAMBINDAMI KLAUSKITE J. KARPIS.

Atliekame visus draudimus prieinamiausiomis sąlygomis. KLAUSKITE B. SERGAUTIS.

PRIKLAUSOME TORONTO, ONTARIO, KANADOS IR TARPTAUTINĖMS REAL ESTATE SĄJUNGOMS.

A. MORKIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
1077 BLOOR ST. W. TEL. OL. 8450.

Pirmasis lietuvis Toronte REALTOR, priklausantis Toronto Real Estate Board & National Association of Real Estate Boards.

TODĖL:

1. Didžiausias pasirinkimas namų ir biznių visuose miesto rajonuose su įvairiais įmokėjimais ir įvairiomis kainomis.
2. Parūpinamos paskolos su 6%.
3. Geriausios sąlygos morgičius sutvarkyti.
4. Įsitikinimui, — prieš perkant ar parduodant bet kokią nuosavybę malonėkite paskambinti agentams:

F. JONYNAS, tel. OL. 8459, V. MORKIS, tel. OL. 8459,
V. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450, J. IVANAUSKAS, tel. OL. 8450.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.
Teisininkas — Advokatas — Notaras
100 Adelaide St. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

DĖMESIO!
Lietuvis Elektros — Radio Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:
europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.
Be to, apimu namus pilnam instaliavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.
Skambinti telef. KE. 1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija

DEDA NAUJAS APŠILDYMO KROSNIS:

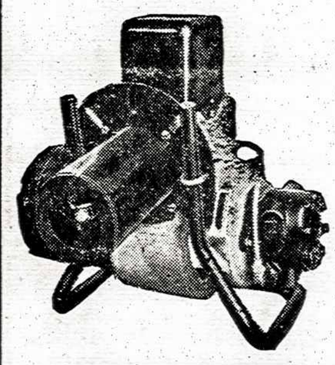

- ★ Vandens ir oru apšildymo,
- ★ Paprastas ar "Air Conditionning",
- ★ Perstato apšildymą iš anglių į alyvą.
- ★ Taip pat atlieka įvairiausius elektros instaliacijos darbus.

Pigiausios kainos.

Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.

Išsimokėjimo sąlygos — 24 mėn. Techniški patarimai veltui.

Smitas Electric and Heating Co

71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. OL. 8719.

J. J. ELLIS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. ME. 2471

Perkant ar parduodant betkokią nekilnojamą nuosavybę, paskambinkite į šią lietuviams gerai žinomą firmą. Sukeliami morgičiai bei sudaromos paskolos labai mažu procentu. Turime didelį pasirinkimą namų, biznių. farmų, sklypų ir tt. visuose Toronto rajonuose.

DUNDAS - MANNING,
Grocery store, $4.000 pilna kaina plius prekes, geras biznis, $125 nuoma mėnesiui už krautuvę, 7 kambarių butą ir garažą. Savaitinė apyvarta $600, galima dar pagerinti.

BROCK - DUNDAS,
$3.000 įmokėti, 6 gerų kambarių, tikro mūro, su gerais baldais ir kt. smulkmenomis, namas. Viena moderni virtuvė, geros kietmedžio grindys, vieta garažui. Viena atvira skola 10-čiai metų.

RUNNYMEDE - BLOOR,
$4.500 įmokėti, 7 gražių nepereinamų kambarių, visai atskiras, rupuotų plytų namas, alyvos šildymas, puikios kietmedžio grindys, modernios virtuvės, geras įvažiavimas iš gatvės.

HIGH PARK - KEELE ST.,
$4.000 įmokėti, 8 didelių nepereinamų kamb., labai gero mūro namas. Šis namas ypatingai gerame stovyje — malonumas parodyti!

GRENADIER RD. - HIGH PARK,
$4.500 įmokėti, 11-kos gražių k., visai atskiras, gero mūro namas, naujas karšto vandens alyvos šildymas, 2 modernios virtuvės, 2 tualetai, platus įvažiavimas, dvigubas garažas.

HAVELOCK - BLOOR,
Su augštesniu įmokėjimu 12-kos gražių kamb., presuotų plytų, gero mūro, visai atskiras namas, vandeniu-alyva šildymas, 3 modernios virtuvės, labai gerai išlaikytas, geras rūsys, gražus didelis kiemas, naujas garažas.

P. MALIŠAUSKAS
Bus.: ME. 2471, Res.: KE. 7425

HAVELOCK - BLOOR,
Apie $1.200 įmokėti, 5 kambarių mūrinis namas, alyva šildomas, kietmedžioi grindys, moderni virtuvė, didžiulis gražus kiemas, geros išsimokėjimo sąlygos, greitas užėmimas.

INDIAN GROVE - BLOOR,
$3.000 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, kietmedžio grindys, moderni virtuvė, vieta garažui.

DURIE - BLOOR,
$5.000 įmokėti, 6 kambarių, gražus atskiras namas, kvadratinis planas, alyva šildomas, kietmedžio grindys, privatus įvažiavimas, namas be skolų, geras pirkinys, skubus pardavimas.

RUNNYMEDE - BLOOR,
$5.000 įmokėti, 7 kambarių per du augštus, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, alyva šildomas, moderni virtuvė, privatus įvažiavimas, 10 metų skola, geras pirkinys.

CONSTANCE - RONCESVALLES,
$6-7.000 įmokėti, 11 kambarių atskiras mūrinis namas, kietmedžio grindys, vandeniu alyva šildomas, garažas su šoniniu įvažiavimu, labai geras nuomavimui.

DELAWARE AVE.,
Apie $7.000 įmokėti, 10 kambarių, atskiras mūrinis namas, vandeniu alyva šildomas, kvadratinis planas, kietmedžio grindys, kambarys ir vonia rūsyje, dvigubas garažas, ultra moderni virtuvė, gražus kiemas, vienas iš gerjausių namų toje gatvėje, viena skola likučiui.

P. KERBERIS
Bus.: ME. 2471 - - Res.: LL. 1584

Kanados lietuvių studentų suvažiavimas

(Atkelta iš 6 psl.)

reiškimo būdas sustabdo laiko tekmę. Po paskaitos išsivyščiusios gyvos diskusijos tenutraukiamos artėjančios tamsos.

Atsisveikina namo skubą philadelphiečiai. Prieblandoje atsistuma nuo kranto pilna valtis montrealiečių. "Namo, broliukai, namo..." Nuo kranto miškas mosikuojančių rankų ir, atsisveikinimo šūkiai aidi be paliovos. Ak, norėtųsi juos sulaikyti, bet kiekvienas turi įsipareigojimų, darbų...

Vakaro tyloje per užmigusias salas ir nurimusius vandenis skrieja lietuviškos dainos žodžiai ir jaunatviškas juokas. Laužavedys susilaukė naujos pajėgos — D. Šeputaitės, kuri plastiškų numerių pravedimu bei jumoro forma peržvelgiant dienos įvykius, įneša gyvos nuotaikos. O tų dainų, dainų! Jau rytuose ima balti ir eilės apie laužą išretėjo, bet jos viena po kitos skamba, nors jau tyliau ir romantiškiau...

Pirmadienis poilsio, atskirų grupių pasitarimų diena. Daromos iškylos į kaimynines salas, raižomas vanduo galingų motorvalčių... Po pietų dingsta palapinės, ir viena valtis po kitos suka Honey Harbour link. Norėtųsi dar pabūvoti, nes taip neseniai susitikome, vos spėjome susipažinti ir štai vėl išsiskiriame.

B. Audrys.

Nuotrupos iš medaus salos

(Atkelta iš 6 psl.)

familiarius kažkur seniai, seniai girdėtus garsus. Vėliau įsiklausęs iššifruoju ištisos dainos žodžius "Tėveli, meistreli, mokyk savo vaikus" ir staiga susimąstau. Ar tai koksai dykumų miražas, kuris apgauna keliautojus ar ištikrųjų kažkas realaus vyksta vandenyje, paįvairintas mūsų liaudies motyvais. Ištiesęs kaklą spoksau pro uolos kampą žemyn ir pamatau vientik galvas tekyšančias iš vandesn, kurios sudaro gražų ratelį. Ne, tai tikrai ne miražas, nes Griausmo, Ginto, Geniaus, Raimos, Danguolės, Birutės, Ilonos, Vilties ir kitų kolegų bei kolegių balsai liudija realybę. Lietuvis kur tik bebūtų, kad ir vandenyje, neužmiršta liaudies meno. Vėliau įsismaginę supliekia "Kalvelį", o "grakštūs" kolegos "plastiškai" išpildo "Blezdingėlę", kad ir kolegės nebeišdrįsta parodyti savo sugebėjimų. Šokėjų triukšmą nustelbia linksmas žuvėdrų krykštavimas, o liūdnas ir pilnas nusivylimo kol Prano veidas liudija kažką baisaus — žuvėdras suviliojo jo nepaprasto grožio maisto dėžė... "Nejaugi ji panaši į šiukšlių dėžę?" — kraipydamas galvą, šį kartą jau rimtai, išstena Pranas.

Dienos maišėsi su naktimis ir buvo pripildytos triukšmo, nusivylimų, džiugesio bei staigmenų. Bostoniškis Raima vaikščiojo iš vienos salos pusės į kitą niurus ir susimąstęs, kad kaip gi jis šį kartą neatsilaikė prieš montreališkių moteriškas viliones. Du "karšti šuniukai" kainavo lėktuvo kelionės rezervaciją. Ne tiek praradimas rezervacijos, kiek vyirškos ambicijos pažeidimas slėgė jį visu sunkumu.

Saulei negailestingai kepinant, vargšas kol. Pranas darydamas pranešimą, turbūt, nesąmoningai nukrypo nuo temos, kada mintys pradėjo suktis apie gaivinančius gėrimus. Tas nelaimingas buteliukas taip supainiojo jo pranešimą, kad susijaudinęs nuo besiklausančių skardaus juoko, nebegalėjo prieiti prie iš anksto numatytos išvados.

Nors stovykla ir vyko toli nuo civiilzacijos, tačiau finansai, kaip giltinė, persekiojo rengėjus. Stovyklos vadovas kol. Bronius suko galvą, kaip brangiau pardavus salą liuksusinei jachtai, sustojusiai salos įlankoje. Gaila, kad tikrieji tos salos savininkai nesusidomėjo tuo pirkiniu.

Laužui blėstant ir dainai vis tyliau ir tyliau skambant pasigirsta iš kitos salos pusės linksmas krykštavimas ir kliksmas sukeltuose vandens sūkuriuose. Ar tik ne undinės keliasi iš paslaptingųjų jūrų gelmių su tikslu suvilioti saulės kaitros išvargintus stovyklautojus. Deja, Gintui ir Griausmui patikrinus, vieton undinių pasirodė būta mūsų Danutės. Amžinai nerimstantis Algimantas, norėdamas visiškai įsitikinti žinių tikslumu, nėrė į tamsiuosius vandenis. Ką tikrumoje surado, jis vienas, turbūt, težino.

Stovyklos vadovybei davus sutikimą apleisti salą, sėdau į laivelį. Mosuojant rankoms ir aidint atsisveikinimo dainoms tolsta krantas. Lengvai atsidūsta ir mano bendrakeleiviai. Pagaliau vėl grįžtame į ten, kur patogios lovos ir minkšti foteliai... O vis dėlto Kanados Centro Valdyba dar nespėja žengti su laiku ir ruoštasis suvažiavimas toli neprilygo kitur vykstantiems ištaiginguose viešbučiuose bei moderniškose vasarvietėse...

Dalyvavęs.

Žvilgsnis į studentiškąsias problemas

(Atkelta iš 6 psl.)

bės yra laikinos. Tai įrodė praeitasis karas. Tačiau sužavėti dolerio galia užmiršta praeitį ir vėl kartoja tas pačias klaidas.

Skyriaus veikimas bus nepilnas ir siauros apimties, jei nebus ryšio su kitais skyriais. Nuolatinį tarpskyrinį bendradarbiavimą palaikyti įmanoma tiesioginiu ir netiesioginiu keliu. Tiesioginis kelias yra bendri suvažiavimai, subuvimai, kada nariai asmeniškai — kokia ta aplinka bebūtų — šokiai, stovyklos, paskaitos — turi progos susitikti ir nors ir ne specialiai bet vienų ar kitų studentišku reikalu šnektelt. Šis tiesioginis kelias yra tinkamiausias, bet dideli atstumai ir laiko stoka jį apriboja. Todėl būtinas netiesioginis — korespondencinis bendradarbiavimas. Skyrių valdybos turi vesti tarpskyrinį susirašinėjimą, pasidalindami žiniomis, skyriuose vyraujančiomis nuotaikomis, iškylančiomis idėjomis bei sumanymais. Todėl skyrių valdybų uždavinys kaip galint plačiau išvystyti tarpskyrinį bendradarbiavimą, o ne užsidaryti, kaip kadaise kinai, savo aplinkoje.

Be kitų reikalų vienas iš svarbiausių yra studentiškos spaudos klausimas. Gal būt, jau visi pastebėjo "Tėviškės Žiburiuose" vieną kartą į mėnesį išeinantį Kanados studentų skyrelį "Studentiškuoju Keliu" Jis yra dar menkokas turinio atžvilgiu, nes studentų kol kas parodytas mažas susidomėjimas. Trūksta bendradarbių ir žinių iš įvairių Kanados vietovių. Kol kas skyrelis tenkinasi vien tik informacija bei studentiškųjų reikalų nagrinėjimu, bet palaipsniui norima eiti prie platesnės apimties turinio, kur galėtų pasireikšti visi plunksnos gabumus bebandą studentai. Čia kaip tik idealios sąlygos naujų talentų brendimui bei jų išryškinimui, naujų idėjų bei reformų kėlimui, nes čia visi gali drąsiai reikšti savo mintis. Skyrelis skirtas studentams, o ne kokiems žurnalistams bei rašytojams. Skaitančioji visuomenė puikiai supranta šią padėti ir reikiamai įvertins, nes pradedantiems žmonėms tenka ir suklysti.

Iki šiol studentija skyrelio atžvilgiu pritarė tyla, bet tyla ne visuomet reiškia sutikimą, todėl kaip tik reikia šiuo klausimu pasisakyti. Pirmame skyrelio numeryje redakcija pasisakė, kad skyrelis yra nepolitinis, nesrovinis, bet respektuojas visus įsitikinimus, kurie neprieštarauja žmoniškumo principams ir lietuviškiems reikalams. Dabar kyla klausimas, ar skyrelio redakcijos užsibrėžtoji linija pakankamai gera, gal pageidautina kitokio pobūdžio ir pan.

Bendradarbiavimas skyrelyje yra visų studentų garbės reikalas. Jei tau, kolega, rūpi bent kiek studentiški ir lietuviški reikalai, asmenybės ugdymas ir t.t., tau turi tuo pačiu rūpėti ir studentiškosios spaudos reikalas. Jei dideli Kanados plotai ir brangus laikas neleidžia dažnai susitikti, dalinkis mintimis per studentiškąjį skyrelį. Jis bus ir susirinkimo vieta ir mūsų veiklos veidrodis. Skyriai neatidėliojant turi paskirti korespondentus, kurie visuomet informuotų redakciją apie skyrių bei pavienių narių studentiškąjį gyvenimą. Kiekvieno studento pareiga kuo nors prisidėti prie skyrelio praplėtimo, nesvarbu ar tai būtų straipsniai iš savo studijuojamos srities, ar savo nuosavos kūrybos — beletristikos bei poezijos ar kitokoi pobūdžio rašiniai. Aimanos apie nesugebėjimą rašyti, kaip retkarčiais išgirstame, studentui gėda ir minėti. Tokios kalbos užmirštamos jau ankstyvose gimnazijos klasėse.

Iki šiol buvo pasitenkinta vien Centro Valdyba, nes mažas studentų skaičius ir dar mažesnė jų veikla nereikalavo kitų Sąjungos statute numatytų organų. Tačiau kokia veikla bebūtų ji yra susijusi su finansais, o kur piniginiai reikalai ten ir prasideda nesklandumai. Norint to ateityje išvengti reikalinga turėti revizijos komisiją. Suvažiavimas yra kompetentingas šį klausimą išspręsti, todėl nevertėtų jo atidėlioti.

Garbės teismas nebuvo dar iki šiol reikalingas ir, tikėkime, jo ir ateityje neprireiks. Tačiau kas gali garantuoti už tokį neaiškų dalyką kaip ateitis. Ar nereikėtų numatyti ką nors, kad reikalui esant kas nors būtų kompetentingas ir turėtų teisę panaudoti reikiamas priemones.

Pagal Studentų Sąjungos Statutą nariai moka po vieną dolerį į metus nario mokesčio. Penkiasdešimt centų lieka skyriui, o likutis eina į C. valdybos įždą. Dėl kažkokių priežasčių mokestis nebuvo renkamas, todėl C. valdyba kreipiasi į narius, paragindama iki š.m. gruodžio 1 d. mokestį sumokėti. Už mokesčio surinkimą yra atsakinga skyriaus valdyba. Šis mokestis yra ne vien C. valdybos bei skyrių iždams papildyti, bet tikram narių skaičiui nustatyti. Iki šiol, kas studentas — tas ir narys, nors jis nesiteikia pasirodyti per metus nei į vieną skyriaus renginią pobūvį. Iš tokių "mirusiųjų sielų" visvien nėra naudos, nebent pasididžiavimui didesnėmis skyriaus narių skaitlinėmis. Nesumokėję mokesčio ir pakartotinai paraginti, neturi teisės dalyvauti balsavime bei kituose svarbesniuose L. Studentų Sąjungos reikaluose.

B. Vaškelis.

"HAY FEVER"
reiškia nemalonumą betkurioje kalboje. Bet Kanadoje jūs galite rasti FACE-ELLE lignino nosinaites, geriausią draugą, kokį bet kada esate sutikę. Pasirinkite dėžutę su FACE-ELLE užrašu...

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KITOKIĄ NUOSAVYBĘ KREIPKITĖS Į LIETUVIŠKĄ BIURĄ

A. MINIOTA

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1333A Dundas St. W., Toronto OL. 8443 – OL. 8444
579 College St. (kampas Manning) OL. 2324, – OL. 2325

Mūsų šios savaitės pasiūlymai:

1. $7.000 įmokėti, 500 vietų kinas ir 4 butai susidedą iš 14 kamb. Labai lengvos išsimokėjimo sąlygos. Pilna kaina tik $45.000. Vakarų Toronte.
2. $40.000 pilna kaina. 9 butų mūrinis, atskiras namas. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Bloor rajone.
3. $3.500 įmokėti. 200 akrų ūkis su modernišku inventoriu. Yra galimybių auginti tabaką. Pilna kaina $12.500. Maždaug 70 mylių nuo Toronto.
4. $5.000 įmokėti, 10 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Kaina $18.500. Parkdale rajone.
5. $4.000 įmokėti, 10 kamb. per du augštus. Mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.
6. $20.000 pilna kaina. 8 kamb. per du augštus. Rusholme Rd. rajone.
7. $20.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas. Bloor - Runnymede rajone.
8. $5.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Bloor - Clendenan rajone.
9. $22.000 pilna kaina. 9 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Labai geram stovyje. Indian Rd. - Bloor rajone.
10. $1.500 įmokėti. 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, alyva šildomas, garažas. Dovercourt Rd. rajone.
11. $2.000 įmokėti. 6 kamb. mūrinis namas, apie 10 metų senumo. St. Clair - Caledonia Rd. rajone.
12. $10.500 pilna kaina. 5 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas. Rusholme Rd. - Bloor rajone.
13. $1.000 įmokėti. 8 kamb. mūrinis namas. Alyva šildomas, pilnas rūsys. Naujos kietmedžio grindys. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Dovercourt Rd. rajone.
14. $1.500 įmokėti. 5 kamb. mūrinis namas, garažas, gerame stovyje. St. Clair - Caledonia Rd.
15. $1.600 įmokėti. 7 kamb. mūrinis namas. Labai gerame stovyje, didelis kiemas ir įvažiavimas. Lengvos išsimokėjimo sąlygos. Dundas - Runnymede rajone.
16. $2.000 įmokėti, 6 kamb. mūrinis namas, alyva šildomas. Bloor - Ossington rajone.
17. $14.000 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis namas. 2 mod. virtuvės, alyva šildomas. Indian Rd. - Bloor rajone.
18. $3.000 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas. Vandeniu - alyva šildomsa. 2 mod. virtuvės. Bloor - Dufferin rajone.
19. $3.500 įmokėti. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas. College - Dufferin rajone.
20. $3.500 įmokėti, 8 kamb. mūrinis namas, mod. virtuvė, garažas, didelis kiemas. Bloor-Montrose rajone.
21. $15.700 pilna kaina. 6 kamb. mūrinis, atskiras namas, mod. virtuvė, garažas, privatus įvažiavimas. Glenholme - St. Clair rajone.
22. ...16.500 pilna kaina. 8 kamb. mūrinis namas. 2 garažai. Viena skola balansui. Dufferin - Bloor rajone.
23. $3.000 įmokėti. 8 kamb. mūrinis, atskiras namas, garažas. Pilna kaina $16.500. Gilmour - Annette rajone.
24. $5.000 įmokėti. 7 kamb. amerikoniškų plytų, mūrinis, atskiras namas. 2-jų metų senumo. Vandeniu - alyva šildomas. Didelis kiemas. Bloor - Montrose rajone.
25. $18.000 pilna kaina, 7 kamb., mūrinis, atskiras namas, vandeniu - alyva šildomas, garažas, šoninis įvažiavimas. Armadale - Bloor rajone.
26. $18.900 pilna kaina, 6 kamb. mūrinis, atskiras namas. Vandeniu - alyva šildomas. Annette - Runnymede rajone.
27. $5.000 įmokėti, 9 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, garažas, didelis kiemas. Beatrice - College rajone.
28. $7.000 įmokėti, 7 kamb. mūrinis namas, 2 mod. virtuvės, 2 prausyklos, 2 garažai, St. Clair rajone. Viena skola balansui.
29. $3.000 įmokėti. 6 kamb. mūrinis namas, alyva I amodiš ,2s5 nis namas, alyva šildomas, 2 virtuvės, garažas. Shaw - Bloor rajone.

Turime daugelį kitų labai gerų ir įvairiomis kainomis bei įmokėjimais namų, kurių dėl vietos stokos neįmanoma paskelbti.

V. JUČAS OL. 8444
D. KAROSAS OL. 8443
V. PALIULIS OL. 2324
R. KUPREVIČIENĖ OL. 8443
J. BUCANTAS OL. 8444
P. DAMBRAUSKAS OL. 8443, Namų tel. RO. 9-6198

VL. ANDRIJAUSKAS (W. Andrews)
Active Mortgages Sales Brokeris

1147 DUNDAS ST. W. TEL. LL. 1346
TORONTO, ONT.

MORGIČIAI PERKAMI, PARDUODAMI, ATNAUJINAMI.
TAIP PAT MORGIČIAI STATYBININKAMS 6%.

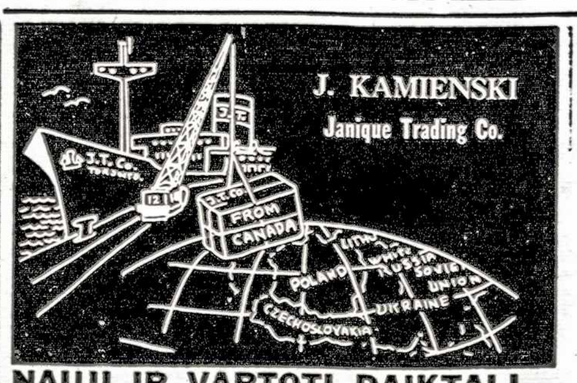

NAUJI IR VARTOTI DAIKTAI Į VISUS RYTŲ EUROPOS KRAŠTUS

Muitas ir persiuntimo išlaidos užmokamos čia.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:
835 Queen Street W., TORONTO, Telefonas EM. 4-4025.
SKYRIAI:
WINNIPEG, Man., 677 Main St. Telefonas 927695.
HAMILTON, ONT., 652A Barton St. Telefonas LI. 5-0264.
ST. CATHARINES, Ont., 78 Geneva St. Telefonas 5-7480.
EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St. Tel. No. 23839.
BUFFALO, N.Y., U.S.A., 1162 Broadway, Tel. FI. 1272
ir kitose vietose.

V. VASIS - Vasiliauskas

REAL ESTATE and BUSINESS BROKER

872 Bloor Street West (prie Ossington Ave.) Telef. ME. 4605 - 4606

PARDUODAMA:

1. Bloor - Crawford, $1.000 įmokėti, 6 gražių kambarių atskiras, didelis kiemas, garažui vieta.
2. Bloor - Dovercourt Rd., $2.500 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, 3 virtuvės, geras pajamų namas.
3. Bloor - Ossington, $3.500 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras, gero mūro, alyva šildomas, didelis kiemas ir garažas, labai geras pirkinys.
4. Rusholme Rd. - Bloor, $5.000 įmokėti, 9 kambarių, atskiras, gero mūro, kvadratinis planas, alyva šildomas, labai didelis ir gražus kiemas, gražioje vietoje, geras pirkinys.
5. Rusholme Rd. - Dewson, 15 didelių kambarių — 3 atskirų butų — 3 vonios, 3 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, atskiras, gero mūro, privatus įvažiavimas, didelis kiemas ir garažas.
6. Roncesvalles - Wright, $3.500 įmokėti, 6 didelis kambariai, moderni virtuvė, alyva šildomas, labai gero mūro, didelis kiemas.
7. High Park - Roncesvalles, $3.900 įmokėti, 6 dideli kambariai ir 2 apšildomas verandos, 2 augštų, atskiras, apynaujis namas, vandeniu alyva šildomas, 4 gabalų vonia, didelis kiemas ir 2 garažai.
8. Bloor - High Park Ave., $5.900 įmokėti, 10 didelių kambarių, gero mūro, 2-jų butų, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, 2 garažai, prie pat Bloor, geras pirkinys.
9. Dundas - Dufferin, 2 apynauji atskiri namai. Vienas 2-jų atskirų būtų, antras 4-rių atskirų butų, po 4 gabalus modernios vonios, vandeniu apšildomas, geras pirkinys, parduodamas labai geromis sąlygomis.
10. High Park Blvd., 14 labai didelių kambarių, atskiras, labai gero mūro, centrinis planas, vandeniu alyva šildomas, 3 vonios, modernios virtuvės, didelis gražus kiemas ir 2 garažai, parduodamas su visais gerais baldais, mėnesinės pajamos $680, labai geras pirkinys geromis sąlygomis.
11. Indian Rd. - Geoffrey, 11 didelių kambarių, gero mūro, atskiras, 4 modernios virtuvės, 2 vonios po 4 gabalus, vandeniu alyva šildomas, gražus kiemas, šoninis įvažiavimas ir garažas, vertas dėmesio pirkinys.

Priklauso Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Board.

REIKALINGAS PARDAVIMO AGENTAS.

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms. Sudarome paskolas, įkainuojame parduodamas nuosavybes. Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu: ME. 4605.

V. BUTRIMAS **V. VASILIAUSKAS**

SPORTAS

V-tųjų Š. Amerikos L. Sportinių Žaidynių antrojo rato varžybos įvyks Clevelande rugpiūčio 20-21 d. Organizacinis komitetas paskelbė atsišaukimą į Clevelandiečius, prašydamas visokios paramos suvažiavusiems sportininkams priimti. Atsišaukime tarp kitko pranešama:

"Tad visus kviečiame į talką! Svečių - sportininkų apnakvydinimu bei maistu rūpinasi G. Modestavičienė, 1355 E. 82 St., tel. RA. 1-3592, pabaigtuvių vakaru — O. Jokubaitienė, 14323 Darvin, tel. MU. 1-9143, laimėtojams dovanų parūpinimu — J. Žilionis, 986 E. 79 St., tel. EX. 1-6394. Varžybinio komiteto pirmininkas — Algirdas Bielskus, 771 E. 91 St. ir vyr. varžybų teisėjas dr. Alg. Nasvytis".

Vilniuje liepos 8 d. buvo su įprastu bolševikiniu iškilmingumu atidaryta "10-ji jubiliejinė moksleivių spartakiada, skirta TL 15-tų metnių garbei". Pasveikino ją bolševikinis švietimo minst. Pupeikis, LKJS ck sekretorius Petkevičius ir kt. Prieš tai buvo pravesta "pirmoji moksleivių turistinė estafetė" skirta "taikai ir draugystei". Ir vis — okupantų garbei...

Per Vilniaus radiją liepos 15 d. St. Butautas pažymėjo, kad į ateinančiais metais įvykstančią Sov. Sąjungos "Tautų spartikiadą" iš Lietuvos vyks 500 sporto meisterių. Neseniai Kauno bėgikė Irena Šimkevičiūtė, 80 metrų nubėgusi per 11,4 sekundės, 3 sekundėm prašoko prieškarinį Lietuvos rekordą ir tėra pralaimėjusi tik pasaulio rekordininkei Dirmolenkai.

Rugpiūčio mėn. Kaune įvyks Sov. Sąjungos krepšinio pirmenybės. Prieš 5-rius metus toks Sov. Sąjungos krepšinio čempionatas vyko Vilniuje, kur Lietuvos krepšininkai įkopė į ketvirtą vietą. Dabar tikisi pasirodyt dar geriau. Kūno Kultūros ir Sporto Komiteto prie Sov. Lietuvos Ministerių Tarybos pirm. pavaduotojas Čaikauskas, liepos 17 d. per Vilniaus radiją pabrėžė, kad bolševikams "fizinė kultūra ir sportas tarnauja pilnam komunizmo pastatymo reikalui". Pranešėjas pažymėjo, kad pokariniais metais Vilniuje esą pastatyti 3 stadijonai, kuriuose iš viso yra 30.000 vietų. Baigiama įrengti jaunimo salė ir pradėta plaukymo baseino statyba. Kaune statomas atviras rankinių žaidimų stadionas, kuriame išsiteks 5.000 žiūrovų. 1945 m. įsteigtas Kūno Kultūros Institutas paruošė daugiau kaip 600 asmenų su fiz. kultūriniu lavinimu. Šalčius, Ivaškevičienė, Labanauskas apgynę disertacijas mokslo kandidato laipsniui. 48 sportininkams suteiktas "TS sporto meistro vardas", o 31 Lietuvos sportininkas dalyvauja S. Sąjungos rinktinėse. Tarp jų yra ir du kartu Europos, o penkis kartus Sov. Sąjungos čempionas Algirdas Šocikas, tris kartus Sov. Sąjungos čempionas Juozas Udras. Į "šalies šachmatų rinktinę įtrauktas tarptautinis meistras V. Mikėnas".

Odos džiova išgydoma

Hamburgo universiteto odos ligų klinikos vyr. gydytojas prof. J. Kimming padarė pranešimą dermatologų draugijos suvažiavime apie naują preparatą Isonikotin rūgšties - hidrazidą, kuris puikiai gydąs odos džiovą visose stadijose.

Preparatas buvęs atrastas 1950 m. Bayer - Leverkusen dažų fabriko laboratorijose ieškant specialaus preparato prieš džiovą. Po eilės metų bandymų dėl preparato veiksmingumo nebesą jokių abejonių.

Svetimšaliai Vokietijoje

Vokiečių statistiniais duomenimis, šių metų pradžioje Vak. Vokietijos teritorijoje buvo įregistruoti 466.500 svetimšaliai. Daugiausiai jų gyvena Bavarijoje, paskum Šiaurės Rheino - Wesfalų krašte, toliau Žemutinėj Saksonijoj ir kitur. Hamburge yra 19.700, Vak. Berlyne 18.000. Iš visų tautinių grupių daugiausiai yra lenkų: — 64.300. Paskiausiomis žiniomis, į Vokietiją vasaros darbams pasisiūlė atvykti 100.000 italų darbininkų, bet bus įsileisti tik 10.000, ir tai iki rudens. Atlikus vasaros darbus, paskum jie turės grįžti atgal į Italiją. Fed. vidaus reikalų ministerija, susitarus su Bavarų vidaus reikalų ministerija ir atitinkamomis amerikiečių pabėgėliams globoti įstaigomis, Fuertho apskrityje paskyrė užsieniečiams Zirndorfo stovyklą. Prie jos įrengimo ir išlaikymo žymia dalimi prisideda amerikiečiai. Ten bus taip pat padėta užsieniečiams emigruoti, jie apmokami kalbų, paruošiami profesiškai etc.

V. R.

Paieškojimai

Kazys Kazlauskas ir **Stasys Čekavičius,** gimę Garliavos valsčiuje, Stanaičių km., po karo gyvenę Vokietijcje Anglų zonoje, prašomi atsiliepti, ar kas apie juos žino malonėkite pranešti Čekavičiui Vincui, 134 Argyle St., Toronto, Ont.

Dasys Albertas, anksčiau gyvenęs Monteraly ar Toronte, prašomas prisiųsti "TŽ" adresą. Turime persiųsti laišką.

.. ŠYPSENOS ..

Linksma viltis

Prie Varšuvos krautuvės stovi ilga pirkėjų eilė. Praeivis klausia paskutiniįjį

— Ką galima gauti šioj krautuvėj?

— Iš Sovietų Sąjungos atėjo didelė rankinių laikrodžių siunta.

— O! Tai aš stosiu į eilę. Gal būt, ir mano laikrodis yra atsiųstas.

Nesusipratimas

Laive vienas prancūzas valgomajame turėjo vietą prieš anglą. Prancūzas nemokėjo angliškai, o anglas nei žodžio prancūziškai. Prancūzui tylom sėdėti atrodė nejauku, tai jis nusprendė bendrakeleiviui nors gero apetito palinkėti. Jis atsistojo, pasilenkė ir tarė:

— Bon appetit!...

Anglas suprato, jog prancūzas prisistatydina, tad ir jis atsistojo, mandagiai nusilenkė ir tarė:

— James Griffith!

Abu vienas kitam nusišypsojo ir valgė toliau tylomis. Taip kartojosi kiekvieną kartą, kai jie susitikdavo prie stalo. Pagaliau anglui toks žaidimas atsibodo. Jam atrodė, kad prancūzas gal nevisai normalus yra, kad taip kelis kart į dieną prisistatydina. Jis dėl to pasibėdojo vienam laivo karininkui ir sužinojo, kad prancūzas neprisistatydina, bet gero apetito palinki.

Kaip tik jie vėl susitiko prie stalo, anglas pirmas atsistojo, maloniai šypsodamasis nusilenkė ir tarė:

— Bon appetit!

Tada atsistojo prancūzas, maloniai nusilenkė ir šypsodamasis tarė:

— Jame Griffith!

Jis tarėsi išmokęs du žodžius angliškai.

Vedėjas truputį suklupo

Radijo stotis staigiai sustoja, jos nebesigirdi. Vedėjas paskambina į techninę dalį, klausdamas, kas atsitiko.

— Atrodo nieko labai rimto— paaiškina transliacijų vedėjas. — Tuojaus pakeisime lempą ir vėl veiks.

— Gerai, Ačiū — atsakė vedėjas. Tik jūs bent tuojaus pat praneškite klausytojams kas čia atsitiko.

Skirtumas

Po daugelio metų nesimatymo Vakarų Vokietijoj susitinka du broliai — dortmundietis ir leipcigietis — ir pradeda lyginti gyvenimo sąlygas abiejose zonose.

— Ar jūs su amerikonais galite gerai sugyventi? — klausia leipcigietis.

— Sugyventi galima. Tik aš negaliu priprasti prie to, kad jie beveik visą laiką rankas laiko kelnių kišenėse.

— Tai jie labai panašūs į raudonarmiečius!

— Kaip!? Argi ir Ivanai taip pat daro?

— Taip. Skirtumas yra tiktai toks, kad jie rankas laiko ne savo, bet mūsų kišenėse...

Leopardas su pižama

Rašytojas, Nobelio premijos laimėtojas Hemmingway, vienoje bičiulių kompanijoje pasakojo apie savo nuotykius bemedžiojant Afrikoje.

— Prisimenu, kaip vieną rytą nušoviau leopardą dar su pižama...

— Dėl Dievo, — sušuko viena ponia — o kas gi tą žvėrį apvilko?

— **Paryžius.** — Ir Prancūzijos premjeras Faure bei užsienių r. min. Pinay pakviesti į Maskvą. Jie vyksią po Adenauerio.

Dr. M. Arštikaitytė
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
167 College, kambarys 9.
Tel: įstaigos: WA. 1-3584,
Namų: WA. 3-5555.
Toronto

Dr. Aleksas Valadka
1081 BLOOR ST. W.
(prie Dufferin)
Telefonas ME. 2933.
Kabinetas
UŽDARYTAS
nuo liepos 31 d. ligi
rugpiūčio 22 d.

Dr. A. Pacevičius
Gydytojas ir Chirurgas
NAUJAS KABINETAS
280 Roncesvalles Ave.
Telefonas OL. 4778.
Priėmimo valandos: 11-1 val. p.p.; vakarais nuo 6-8 val. vak.; trečiadieniais ir šeštadieniais 11-3 val. p.p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Dr. Jonas Yčas
Gydytojas ir chirurgas
1390 DUNDAS ST. W.
(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)
Priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir 6.30-8, šeštadieniais 2-4. Kabinetas uždarytas trečiadeniais. Kitu laiku pagal susitarimą.
Telefonas LO. 1794
Toronto

Dr. N. Novošickis
DANTŲ GYDYTOJAS
Baigęs universitetą Vokietijoje ir Kanadoje
345 BLOOR ST. WEST
(kampas Bloor ir Huron gatvių)
TORONTO
WA. 3-2003
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir nuo 2-9 val. vak. (pagal susitarimą).

Raštinė: OLiver 4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą
1082 BLOOR W., TORONTO 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. Alexander SZATMARI
NERVŲ LIGŲ GYDYTOJAS
260 St. Clair Ave. W.
Darbo val. 2-7 val. pp. ir pagal susitarimą.
Telef. įstaigos WA. 1-0556
namų LL. 5228.

Seymour Hermant
ADVOKATAS, NOTARAS
ir tt.
Suite 410
394 Bay St., Toronto, Ont.
Telef.: EM.4-9912
arba EM. 4-8532.

JEFFERY, JEFFERY & FROST
Advokatai, Notarai
91 Yonge St., Toronto
Telef. EM.6-5255
Prašoma kreiptis į
N. ČEPULKAUSKIENĘ

James B. Trotter,
B.A.
Teisininkas, advokatas, notaras.
Įstaiga: 220 Roncesvalles Ave.
Tel. LA. 0846.
Buto tel. RO. 6-2944
Toronto.
Priimama susitarus iš anksto.

GEORGE BEN, B.A.
teisininkas — advokatas ir notaras.
Kalba slavų kalbomis.
1147 Dundas St. W., Toronto
Telef.: OL. 8431 ir OL. 8432.

A. STANČIKAS
Baigęs National Radio Institute Radio ir televizijos skyrių.
TAISAU
RADIO APARATUS
Aparatai paimami ir grąžinami į namus veltui.
Darbas garantuotas.
Prašau skambinti ME. 1602, kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 9 val. iki 12 val. ryto.

Dr. K. Žymantienė
GYDYTOJA ir CHIRURGĖ
1393 DUNDAS ST. WEST
Toronto
(tarp Gladstone ir Rusholme)
Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1-3 ir nuo 6-8 val. p.p., šeštadieniais nuo 11-2 val. p.p., kitu laiku pagal susitarimą.
Telefonas OL. 6851

Dr. John REKAI
Chirurgas ir akušeris
Dr. Paul REKAI
Vidaus ligų specialistas, X RAY (Rentgenas)
219 St. Clair Ave. W., Toronto
Susitarti telefonu WA. 3-2395

Dr. F. Tickett
Gydytojas
ir
chirurgas
Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų
11 Gore Vale Ave. Toronto
Telef. EM. 8-3754

Dr. Chas. OKUN
DANTISTAS - CHIRURGAS
838 Dundas St. W. Toronto
kampas Euclid Ave.
Priima vakarais pagal susitarimą.
Telef. EM. 8-9822

Akių specialistas
M. STEFANUK
(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga
BATHURST MEDICAL BUILDING
312 Bathurst St. Telef. EM. 3-6373
(at Dundas)

AKIŲ SPECIALISTAS
L. LUNSKY. R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 College St. W. Toronto
Telef. WA. 1-3924

OKULISTĖ
B. BEJNAR - BUKOWSKA
dirba nuo 1944 metų,
94 LAWS ST., TORONTO
(prieš 3146 Dundas St. W.)
Telefonas RO. 7-0052
Priėmimo val.: 10 ryto iki 9 vak., sekmad. ir šventad. nuo 2-4 val. popiet.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto, (arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: EM. 3-7461
Telef. namų: BE. 3-0978

DANIEL D. STOKAL, B.A.
advokatas, notaras ir tt.
PERKĖLĖ
savo biurą į
21 DUNDAS SQUARE
Suite 501 — Herman Building
Toronto
Telefonas EM. 6-1681-2
Ketvirtadienio vakarais:
575 Queen St. W. - 6-8 val. v.
Telef. EM. 8-2646

ROSE HEATING & TINSMITH CO.
Įrengia naujas, visų apšildymo rūšių krosnis: vandens, oro ar kombinuotas, kūrenamas anglimis, alyva ar gazu. Daro pagrindinius krosnių išvalymus (vacuum), nes nevalytos krosnys sudegina daugiau kuro ir neduoda šilumos. Atnaujina senus oil burnerius, krosnis, tvarko ir pravedą naujas apšildymo šakas. Atlieka visus skardos darbus, deda vamzdžius nuo stogų vandeniui nubėgti. Įrengia vėsintuvus (fans) restoranams, dirbtuvėms, prausykloms ir virtuvėms.
DIDELIS PASIRINKIMAS. IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS. DUODA GARANTIJAS.
543 Sherbourne St., Toronto. WA. 1-9758
SAV. E. J. ZALECKIAI.

GERIAU PAS LIETUVĮ, NEGU SVETIMTAUTĮ!
Visais auto remonto reikalais mielai pasirengęs padėti
Imperial Auto Collision
Pilnas DUCO ir DELUX užbaigimas.
PATARIMAI DUODAMI VELTUI
Mūsų specialybė — auto korpuso (body and fender) darbai
Pakraunamos gazo-alyvos baterijos Sureguliuojami ratai
561 - 567 KEELE ST.
1½ Block South of St. Clair
TORONTO, ONT.
TEL. JUnction 4773
Namų tel. CE. 1-3444
Sav. G. KERAITIS

INTER - CITY Heating Installation
Atlieka namų apšildymo, gazo, vandentiekių, drenažo įrengimus bei pataisymus, pavasario sezonui išvalo krosnis su vacuum cleaner.
JONAS PUTERIS
67 ESSEX ST. Tel. OL. 8010.

SUMODERNĖKITE!

Mes įrengiame automatinį šildymą
GAZO ar ALYVOS
Mūsų specialus pasiūlymas lietuviams, šio laikraščio skaitytojams:
ALYVOS KROSNIS (burner) su pilnu įrengimu $260 ir daugiau. Su alyvos sutartimi 5 m.
Skambinti
GARNEY & CO.
15 BARTON AVE., Toronto
ME. 2554
Kainos apskaičiuojamos veltui

Kanadoje yra vietos JŪSŲ svajonėms...
Kiekvienas iš mūsų svajoja. Kaikurie tetrokšta tik gyventi santaikoje su savo kaimynais... laisvai išauginti savo vaikus. Kaikurie pirmą kartą savo gyvenime norėtų laisvai panaudoti savo talentus... Taip, Kanadoje yra vietos jūsų svajonėms... ir laisvės, kuri padeda juos įvykdyti. Kanada yra galimybių kraštas. Kanadoje yra vietos JŪSŲ svajonėms
MELCHERS SPIRITO VARYKLOS
MELCHERS DISTILLERIES LIMITED

PARDAVIMAS
Naujų mašinų ir sunkvežimių
IMPERIAL — CHRYSLER — PLYMOUTH — FARGO
HUDDLESTON MOTORS CO. Ltd.
2803 DUNDAS ST. W. (prie Keele). TEL. RO. 2-8333
Puikus garažas, atliekami visi remonto (body) ir atnaujinimo darbai.
Lietuvių kalba informacijas suteikia kvalifikuotas auto mechanikas Br. ZOLPYS.

PARKDALE VAIRAVIMO MOKYKLA
419 RONCESVALLES AVE.
Ekspertai teikia instrukcijas įvairiomis kalbomis. Dviguba kontrolė. Daug lietuvių per mus įsigijo šoferio leidimą. Tel. įstaigos KE. 8573, namų RO.
Telefonas įstaigos KE. 8573, namų RO. 7-5663.
HENRY URBANSKI.

Radio-Televizijos Technikas
J. STANIONIS
Taisau radijo, televizijos aparatus, patefonus. Darbas garantuotas. Skambinti vakarais po 6 val.
ME. 5142.
115 Montrose Ave., Toronto.

STANLEY SHOE STORE
Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs EE—EEE
1438 Dundas St. W. Toronto
prie Gladstone

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!
Vaškas, šepečiai, terpentinas
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Toronto, Ont.
Tel. EM. 4-2715

LIETUVIŠKA
moterų kirpykla
JANETS BEAUTY SALON
407 Roncesvalles Ave.
prie Howard Park Ave.
Toronto.
Tel. OL. 6415.
Sav. I. VILIŪNIENĖ

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ
Siuvėjas
A. BERESNEVIČIUS
Didelis pasirinkimas importuotų medžiagų moterų ir vyrų kostiumams ir paltams. Užsakymus atlieku žemiausiomis kainomis.
1299 DUNDAS ST. W. TORONTO
Tel. LL. 3222.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Parduodu ir įstatau naujas krosnis ir oilburnerius.
Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų.
Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.
Pranešu savo naująjį adresą:
999 College St., Toronto. Tel. OL. 6123
ANT. JUOZAPAITIS.

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parap. žinios

— Šis sekmadienis vyskupijos parėdymu pavadintas "Education Sundy — švietimo sekmadienis". Parapijų kunigai įpareigojami pamokslų metu tikintiesiems nušviesti švietimo problemas. Lietuviškos parapijos misija iškelti lietuvių visuomenei šias problemas iš lietuviškojo taško. Į ateinančio sekmadienio 11 val. pamaldas maloniai kviečiame atsilankyti tėvus, auklėtojus ir įvairias mokyklas ir universitetus lankanti lietuviškąjį jaunimą. Ypatingai taip pat kviečiami buvę studentai, įvairiuose kraštuose (Vokietijoje, Austrijoje ar kitur lankę bet nebaigę universitetus).

— Praėjusį sekmadienį, Žolinėje, 9.30 val. ankstyvosios pamaldos atlaikytos Liet. Kat. Moterų Draugijos intencija, Moterų Draugijos tradicinės šventės proga.

— Dievo Motinos dangun paėmimo šventėje, pirmadienio vakare parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos mišios Marijos garbei.

— Wasagos kurorte lietuviškos pamaldos sekmadieniais vyksta 11 val.

— Šį šeštadienį, esant gražiam orui, Wasagoje parapijos salėje įvyksta pobūvis - šokiai.

— Šio sekmadienio 11 val. šv. Mišios aukojamos už prieš vienerius metus mirusios a.a. Gėnės Lelienės vėlę. Tą pačią dieną po pamaldų Toronto Vilties Kalno kapinėse ant velionės kapo šventinamas pastatytas paminklas - kryžius.

— Restauruotai bažnyčiai užsakyti Kryžiaus Keliai. Stacijas gamina dail. Dagys medyje siluetinių bareljefų formoje. Turimos gipsinės stacijos bus panaudotos kitur.

— Sutuokta: Gediminas Daugėla ir Regina Birkštytė.

Pakrikštyta Stasys Algimantas Didžbalis ir Petras Ronaldas Belikonis.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Parapijos statyba kiek pagyvinta. Pamaldų salė ir su susijusios pagalbinės patalpos galutinai paruoštos tinkavimui. Tinkavimo darbas šią savaitę pradėtas. To galėjome pasiekti dėka parapijiečių nuoširdaus atsiliepimo į prašymą paskolinti statybai pinigų. Per šį mėnesį iš Toronto lietuvių gauta $5.819,71 paskolos. Viso iš torontiečių nuo statybos pradžios gauta $31.283,-87 paskolos. Iš šios sumos iki šiol išmokėta davėjams $7.290.-00. Vietoje skolintis iš banko augštais nuošimčiais ir ilgam terminui prašome pačių torontiečių, nors ir smulkią sumą paskolinti. Tuo būdu greičiau baigsime statybą ir parapijos nesiegs bereikalingi nuošimčiai.

— Orkestro studijos bendra pamoka atėinantį ketvirtadienį, 6 val. vak. klebonijos patalpose. Visiems orkestrantams dalyvavimas būtinas. Prašomi atsinešti muzikos instrumentus, gaidas ir muzikos sąsiuvinius.

— Visi berniukai ir mergaitės, buvę moksleivių ateitininkų stovykloje, Wasagoje, kviečiami susirinkti į kleboniją rugpiūčio 21 d. 3 val. p.p., sekmadienį.

— Vaikučių pirmoji komunija, dėl vykstančių Lietuvių Dienų Montrealyje, nukeliama į rugsėjo 10 d., šeštadienį.

— Vyrai ir mergaitės, nesesni 25 m. amžiaus, norį gauti pastovų darbą The Bell Telephone Co. of Canada, gali kreiptis klebonijon.

— Pakrikštyti: Ronaldas Liudas Oleka, Elena Daiva Gataveckaitė.

Šv. Andriejaus liut. bažnyčioje, Carlton ir Jarvis gt. kampe, 21 rugpiūčio, 9.30 val., lietuvių pamaldos. Dalyvaus kun. Trakis iš Čikagos. **Kun. dr. M. Kavolis.**

Advokatas Ant. Liudžius

tremtinių reikalams teisinis patarėjas, dirbąs Bernhard & Scott įstaigoje — 73 Adelaide St. W., Suite 436, tel. EM. 6-5679 ir EM. 6-5670 — grįžo iš atostogų ir priiminěja klijentus pirmadieniais ir trečiadieniais 6-8 v. vak., antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais 10-1 v. pp. Neturinčius laiko atvykti įstaigon nurodytu laiku priima 165 Galley Ave. susitarus telefonu. Buto telef. LO. 5613.

Važiuojantiems į Montrealį

KLB Toronto Apylinkės Valdyba kviesdama ir ragindama visus Toronto ir apylinkių lietuvius vykti į III Lietuvių Dieną, įvykstančią rugsėjo 3-4-5 dienomis Montrealyje, nori pasiūlyti patogią, pigią ir nevarginančią kelionę traukiniu.

Kaip jau buvo skelbta per "Tėvynės Prisiminimų" radijo programas, kelionė ten ir atgal važiuojant ekskursija kainuoja: $17.85 grupei nuo 10-14 žmonių $14.65 grupei nuo 15-24 žmonių $12.90 grupei nuo 25-100 žmonių. $11.70 virš 100 žmonių.

Susidarius 217 žmonių CNR Companija duotų atskirą traukinį, kur būtų galima išvažiuoti ir grįžti pageidaujamu laiku ir traukinyje važiuotų vien tik lietuviai.

Norinčius važiuoti traukiniu pasinaudojant minėta nuolaida apylinkės valdyba prašo registruotis šiose vietose: Liet. Namuose, pas l. einantį administratoriaus pareigas P. Budreiką. "Tėviškės Žiburių" redakcijoj, svetainėj "Tulpė", J. Beržinsko krautuvėj ir J. Margio vaistinėj.

Užsiregistruoti ir įmokėti pinigus prašoma ne vėliau rugpiūčio 25 d., ketvirtadienio.

Traukiniai reguliariai išeina iš Toronto šia tvarka: 9.15 ryto, 4.00 p.p. ir 11.30 val. vak. Po 25 rugpiūčio, paaiškėjus žmonių skaičiui, bus susitarta dėl išvažiavimo laiko. Smulkesnių informacijų teirautis pas Toronto apylinkės pirmininką J. R. Simanavičių, tel. OL. 1274.

Toronto apyl. valdyba.

PS. Užsiregistruojant įmokama $12.90. Tikimasi, kad traukiniu važiuojančių bus tikrai daugiau 25. Jei važiuojančių bus daugiau 100, dalis pinigų bus grąžinta.

Moksleivių ateitininkų susirinkimas

Ši sekmadienį, rugpiūčio 21 d., 3 val. p.p. Prisikėlimo parapijos patalpose įvyks moksleivių ateitininkų susirinkimas. Bus renkama nauja valdyba. Moksleiviams naam dslayir Moksleiviams nariams dalyvavimas būtinas. Kviečiami ir ne ateitinikai nuo 12 iki 18 m. amž

Moterų Šalpos Grupės "Daina" susirinkimas, turėjęs įvykti šio mėnesio 28 d., nukeliamas į rugsėjo 25 d., sekmadienį, pas narę M. Yokubynienę. **Valdyba.**

Sveiksta V. Dailidė

Toronto Generalinėje ligoninėje padaryta operacija agr. V. Dailidei. Ligonis negalavo kojų skausmais, kurie buvo priežastis ilgas stovimas darbas ir kraujo silpna cirkuliacija. Operacija pavyko gerai ir ligonis grįžo į savo namus.

Iš Lenkijos atvyko į Torontą mergaitė ir berniukas, kurių tėvai čia gyvena. Jie buvo išvežti į Vokietiją darbams, o vaikučiai buvo likę pas gimines. Vaikai buvo išleisti Kanados Raudonojo Kryžiaus rūpesčiu, kuris veikė per Lenkijos Raudonąjį Kryžių.

Tokių atvejų yra daug ir, kaip praneša lenkų spauda, tokių bylų pradėtų yra visa eilė.

Nacionalinė Kanados paroda vyks nuo rugpiūčio 26 d. iki rugsėjo 10 d.

Nauja Calvert serija

(NCP) Kodėl kanadiečiai vartoja išsireiškimus — "two bits" už 25c, "so long" — atsisveikinant, "white elephant" — nereikalingai prabangai išreikšti?

Šie išsireiškimai bus aiškinami Calvert Distillers Limited, Amherstburg, Ont. firmos serijoj "Kanadiečiai sako", kuri spausdinama "TŽ" kas antrą savaitę.

Panašaus pobūdžio informaciniai straipsneliai buvo spausdinami kas mėnesį prieš 2,5 metų bendru vardu "Calvert's Canadian Notebook". "Kanadiečiai sako" serija parengta atsižvelgiant į Calvert senas tradicijas bei paslaugas auklėjimui, sportui, pramogoms. Jos parengime bendradarbiavo daugelis kompetentingų žinovų.

Minima serija spausdinama "TŽ" pradedant rugpiūčio 11 d nr. kas antrą savaitę, toje pačioje vietoje vis su naujais paaiškinimais.

Toronto ir apylinkės lietuviams rengiama

ŠAUNI GEGUŽINĖ

ŠĮ SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 21 dieną, 1 val. p.p. prie gražaus SIMCOE EŽERO,

Kaškelio ir Preikšaičio parke

(1 mylia nuo Keswick, Lake Shore Road).

GROS "CUBANA ORCHESTRA", VEIKS BUFETAS, LOTERIJA; PLAUKIMO RUNGTYNĖS. Visus mielus tautiečius kviečiame atvykti atsigaivinti gražiausion savųjų kuriamon kurortinėn vietovėn ir į pirmą linksmą gegužinę. Svečiai pagal galimybes automašinom bus paimti iš Lietuvių Namų 9.30 val ir 1 val. Autobusai iš centrinės autobusų stoties (Dundas - Bay St.) vyksta iki pačios gegužinės vietovės.

Rengia LAS K.V. Socialinis skyrius.

Svečiai

Pereitą savaitę Toronte lankėsi žinomas Amerikos lietuvių visuomenininkas ir verslininkas St. Gabaliauskas, prieš tai veik porą savaičių vasarojęs Wasagoje, lankęsis taip pat Keswicke. Ta proga p. Gabaliauskas aplankė ir "TŽ" redakciją. Iš Toronto p. Gabaliauskas išvyko į Montrealį, iš kur jau vyks į JAV.

Pereitą sekmadienį Toronte savo bičiulius aplankė čikagiečiai dr. J. Starkus su šeima ir L. Enciklopedijos redaktorius P. Čepėnas su ponia ir dukra. Jie visi išvyko toliau į Montrealį, kur p. Čepienė su dukrele liks paviešėti kokią savaitę pas seserį - tetą. p. Čepėnas vyks į Bostoną dirbti LE redakcijoje, nes tuojaus bus spausdinamas jo suredaguotas tomas. Ponai Starkai tęs savo atostoginę kelionę JAV-se.

Pereitą šeštadienį Doma Šleževičienė, grįždama iš atostogų, kurias praleido pas pp. Paplauskus Otavoje, buvo sustojusi Toronto aerodrome, kur ją sutiko ir palydėjo išskrendant į Čikagą Toronto liaudininkų klubo pirmininkas Vacl. Vaidotas, F. Kupčiūnienė ir P. Budreika.

Inž. Bioševas Valejus su šeima lankėsi Toronte pas p. Butkevičius. Ta proga jie aplankė ir "TŽ" redakciją.

Skautų Jamboree

VIII-ji pasaulinė Skautų Jamboree, vykstanti Niagara on the Lake miesto pakraštyje, istorinėje vietoje, kur gen. Brock stovyklavo laike 1812 m. karo, apima apie kvadratinę mylią ploto. Stovykla padalinta į 10 rajonų. Lietuvių vienetas įsikuria Aloutte rajone, kur be kanadiečių ir amerikiečių stovyklauja prancūzai, ceiloniečiai, suomiai, portugalai. Venecuelos lietuvių vienetas įsikuria Pacific rajone.

Stovykla atidaryta lankytojams rugp. 20-27 d.d. (išskyrus rugp. 26) nuo 2 val. p.p. lig 10 val. vak. Įėjimas 25¢ asmeniui. Uniformuotiems skautams-ėms — laisvas.

Stovyklos viešas atidarymas bei visų skautų paradas įvyks rugp. 20 d., šeštadienį 2.30 val. p.p., kurį priima Kanados Gen. gubernatorius Vincent Massey CH, Pasaulio skaučių vadė Lady Olave Baden Powel ir kt. augšti svečiai. Vakare 8.00 val. masinis orkestrų koncertas.

Sekmadienį, rugp. 21 d. 4 v.v. maskaradas Fort George aikštėje ir kit. vakaro įvairenybės.

Kitomis savaitės dienomis įvairių tautų pasirodymai vakarais. Rugp. 26 d. apie 8000 skautų dalyvauja CNE atidaryme Toronte. Rugp. 27 d. 2.30 stovyklos uždarymas. 7.30 v.v. orkestro koncertas. Paskutinė diena lankytojams.

Lietuvių visuomenei vertėtų aplankyti šią pasaulinio masto retą stovyklą ir pamatyti kaip įvairių spalvų ir tautų skautai, kuriuos jungia bendra skautiška dvasia, reprezentuoja savo kraštus.

Toronto skautai-ės, norintieji aplankyti šią stovyklą registruojasi pas vieneto vadovus. Išvykstame rugp. 20 d. ryte.

ps. J. Pažėra,
Toronto tunto tuntininkas

Iškyla į VIII Pasaulinę Skautų Jamboree

Lietuvos Skautų Brolijos Vadija organizuoja lietuvių skautų 3 dienų iškylą į VIII Pasaulinę Skautų Jamboree prie Niagara on the Lake rugpiūčio 26, 27, 28 dienomis. Niagara on the Lake pasiekiama per Niagara važiuojant River Road keliu Queenstono link (12 mylių nuo Niagaros). Nakvynės vieta — p. Bieliūno ūkis, apie 6 mylias nuo Wellando prie kelio R R 1. Važiuojant per Niagara reikia važiuoti Queen Elizabeth keliu apie 3 mylias Fort Erie link ir prie Montrose House išsukti ir važiuoti R R 1 keliu Wellando link. Kelias nuo Queen Elizabeth vieškelio ir nuo Wellando bus atžymėtas ženklais.

Jei kas turi galimybės aplankyti Jamboree anksčiau, pranešame, kad p. Bieliūno ūkiu nakvynei galima bus pasinaudoti nuo rugpiūčio 20 d. iki rugpiūčio 28 d. t.y., visą Jamboree lankymo laiką. Tačiau atvykę turi turėti savo susisiekimo priemones, patys pasirūpina maistu, palapinėmis ir t.t.

Jamboree lankymas prasideda rugpiūčio 20 d. 2.30 val. p.p., kada įvyks Jamboree atidarymas. Pradedant rugpiūčio 20 d. Jamboree galima lankyti kiekvieną dieną nuo 2 val. p.p., išskyrus penktadienį, rugpiūčio 26 d. Tą dieną Jambaree skautai vyks į Torontą, į Parodą ir lankytojai į stovyklą nebus įleidžiami.

Iškylos dienotvarkė: Rugpiūčio 26 d. — suvažiavimas ir susitvarkymas; rugpiūčio 27 d. — prieš piet lankymas Niagaros ir maudymasis Crystal Beach maudyklėse. Po pietų 1.30 val. iš p. Bieliūno ūkio iškyla į Jamboree uždarymą, kurioje lietuviai skautai kviečiami dalyvauti organizuotai. Rugpiūčio 28 d., sekmadienį, lietuviai skautai, dalyvavę Pasaulinėje Skautų Jamboree bus pervežti į p. Bieliūno ūkį. 11 val. pamaldos, kuiras laikys ps. kun. Kulbis, 2 val. p.p. skautų ir visuomenės pasilinksminimias p. Bieliūno ūkyje. 6 val. p.p. skautų laužo programa lietuvių visuomenei, kur kviečiami pasirodyti visi iškylos dalyviai. Čia turėsite progos susipažinti su Jamboree dalyvavusiais skautais iš Venecuelos, Mostono, Montrealio ir kitų vietovių. Visuomenė kviečiama skaitlingai dalyvauti pasilinksminime ir skautų laužo programoje, kur žada būti įdomi.

Pranešame, kad iškyloje kviečiamos dalyvauti ir sesės skautės. Joms p. Bieliūno ūkyje yra numatytas atskiras stovyklos rajonas. Sesės skautės galės visą Jamboree lankymo laiką pasinaudoti nakvyne p. Bieliūno ūkyje. Visos iškylavimo sąlygos tokios pat kaip skautams. Informacijos ir kitais reikalais Niagaroje prašoma kreiptis į ps. P. Balsą, 2434 Bellevue St., telef. ELgin 4-4757; Wellande — į J. Bieliūną, R R 1 Welland, telef. Welland 5906.

Tad, iki greito pasimatymo Jamboree iškyloje prie Niagara on the Lake! **ps. P. Balsas**
Jamboree Iškylos vadovas.

Padėka

Kanados liet. studentų pirmajame suvažiavime atlaikiusiam šv. Mišias Šv. Jono parap. klebonui kun. P. Ažubaliui, nepabojant ilgos kelionės atvykusiam, ir įdomia ir išsamia paskaita dr. H. Nagiui, ir visiems mūsų bičiuilams ir kolegoms vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie suvažiavimo ruošimo, aipgi paremusiems piniginiai — kun. P. Ažubaliui $10 ir S-gos Toronto skyriui $22 — KLSS centro valdyba reiškia nuoširdų ačiū

Padėka

Visiems pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu liūdėsio valandoje, mano brangiam vyrui Kostui Orentui, mirus ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą širdingai dėkoju. **Z. Orentienė.**

Vakariniame Toronte parduodamas biznis — Cigare & Gift Store su labai gera apyvarta. Savininkai reikalingi poilsio ir pageidauja lietuvio pirkėjo su nemažesniu kaip $10.000 .mokėjimu grynais. Skambinti Peter Galvan Real Estate, OL. 7561.

SALES REPRESENTATIVE, for very large Insurance Co. Preferably between age 25-50 who speaks several languages and has a car. This ir real opportunity with excellent future. Garanteed monthly salary. Group insurance. Apply in writing to the "Tėviškės Žiburiai".

REIKALINGA vyresnio amžiaus moteris prižiūrėti vaiką. Skamb. RO. 6-3090.

REIKALINGA padėjėja į krautuvę — mergaitė ar moteris. Kreiptis iki 12 val. tel. EM. 8-0154.

REIKALINGA PARDAVĖJA maisto produktų krautuvėje. Kreiptis — 335 Roncesvalles, tel. LL. 1258.

Išnuomojamas butas II a. Bloor - Ossington rajone iš 2 kambarių, virtuvės ir verandos be baldų, ir III a. 2 kambariai ir vieta pastatyti mašinai. tel. OL. 8010.

Išnuomojamas didelis frontinis kambarys III-me augšte vienam asmeniui. Galima naudotis virtuve. 53 GoreVale Ave., tel. EM. 8-0948.

Išnuomojamas puikus did. kambarys I augšte. 66 Stafford Str. /tarp King - Adelaide/, EM. 2-2705 po 6 val. vak.

Išnuomojamas kambarys III augšte. 693 Dovercourt Rd., arti Bloor. LO. 8951.

Išnuomojamas front. kambarys I augšte, 339 Ossington Ave., tel. LO. 4566.

Išnuomojamas kambarys II augšte su garažu. Bloor - Runnymede rajone, tel. RO. 6-5667.

JUOZAI, ar tu prisidėsi prie mūsų vaikų išlaikymo ar ne? Prašau atsakyti iki š.m. rugpiūčio 21 d., Vėliau visą reikalą perduosiu teisingumo organams tvarkyti. Laukiu. Tavo Žmona.

KOSTUI ORANTUI mirus,

gilią užuojautą reiškiame jo žmonai Zinaidai Orantienei ir jo broliui Viktorui Orantui

Antanas ir Liucija Vilkai.

Buvusiam Šakių Notarui

a. a. JONUI RIAUBAI mirus,

jo šeimą giliai užjaučia

Br. Kačiulienė ir jos sūnus Kęstutis.

Lietuvaitės seserys Kotrynietės, gyvenusios kurį laiką Toronte ir išvykusios Italijon, pailsėjo du mėn. Grottaferratoje prie Romos ir gavo naujus paskyrimus. Seserys Patricija ir Teresė paskirtos į lietuvių Šv. Kazimiero kolegiją Romoje, kurią nuo pat pradžios aptarnauja šv. Kotrynos ordino seserys. Sesuo Humiliata paskirta į Koelną dirbti ligoninėje operacijų skyriuje. Sesuo Gabrielė, neprisijungusi prie anų trijų, įstojo į seserų kazimieriečių kongregaciją Čikagoje.

BALTIC MOVERS & CARTAGE

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. ŠALDYTUVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.

30 DEWSON ST. TEL. OL. 1403 TORONTO

Permainos

(Atkelta iš 5 psl.)

re! Nuo tada "Laisvės Statulos" žiburys vargiai lietuvių tautą beužimponuotų! **Prezid. Eisenhowerio nekantrus atsakymas į klausimą dėl pavergtųjų išlaisvinimo dar prieš Ženevos konferenciją — "You are certainly not going to declare war, are you?" atrodo Lietuvoje buvo išgirstas geriau, nei mes pradžioje manėme!**

Visi apvylė

Pavergtieji tėvynėje yra apvilti. Jungtinės Tautos pasirodė teesančios visų pasaulio tautų agentūra "didžiųjų" tautų apetitams tenkinti. Jos nei vienu žodžiu savo metiniame raporte nerado reikalo prisiminti pavergtųjų, tačiau didžiausią kėlė triukšmą dėl keliolikos pavergtų Amerikos lakūnų Kinijoje! Vargiai pavergtuosius galėjo padrąsinti ir žadama Jungtinių Europos Valstybių federacijos idėja, kur vėl viskas skilo pajudinus Saaro klausimą. Apviltais ir išgąsdintais rodės net "bufferio" ir laisvos valstybės kaip Turkija, Pakistanas, Pietų Korėja ir Formoza, kurios baidėsi, kad Amerikai patikėjus Bulganino "sirenoms", jos sugniuš po milžiniška savo karo meto biudžeto našta, kurią iki šiol prilaikė Amerika. Tada jos bus sekantis lengvas kąsnis Kremliui! Rūpinosi ir Amerikos kariškiai NATO štabe, matydami, kaip europiečiai panikiškai "nusiginkluoja" vis garsiau reikalaudami amerikiečius nešdintis kur "jiems priguli". Europiečiai nesutinką leisti amerikiečiams statyti daugiau aerodromų savo kraštuose, Prancūzai savo veik visą kariuomenę ruošiasi permesti "Šiaurės Afrikos išlaisvinimui nuo jos gyventojų valdžios" ir taip pat žada iš ten varyti lauk amerikiečius. Italija, Prancūzija ir Ispanija nesutinka pas save įsileisti daugiau JA V-bių karių, nei jų šeimų!

Tolimesnės permainos Sovietijoje

Tikimasi, jog bus panaikinta laiškų ir spaudos pranešimų cenzūra; leidžia dar padidinti užsienio laikraščių korespondentų skaičių; kur kas švelniau elgiamasi su žydais — partija užtraukė kritikuoti sionistus, kosmopolitus — leidžiama ribotam skaičiui išvykti į Izraelį. Žydų sinagogos tarp aštuonių TSRS miestų veikia ir..."Minsk, Vilna, and Kovno" (Taip vadina juos "The New York Times"!). "Literaturnaja Gazeta" staiga susidomėjo Vakarų menininkais, o "Inostrannaja Literatura" net pradėjo spausdinti užsienio autorių gabaliukus, net ruošiasi ištisai išspausdinti Ernest Hemmingway paskutinę novelę, nors taip neseniai, jis buvo apšauktas "kapitalistų pakaliku", "Inturist" karštligiškai planuoja naujų viešbučių statybą Maskvoj, Leningrade ir Kiive! Tačiau šiam plane nerandame Pabaltijo miestų. Tai pagaliau matyt, nei nerūpi pasaulio didžiųjų demokratijų turistams, kurie sekdami prezidento "Išlaisvintojo" liniją, nemano, kad mažosioms tautoms, ištisus penkiolika metų aklai jais pasitikėjusioms, verta skirti didesnio dėmesio.

— **Roma.** — Kanados vyriausybė sutiko įsileisti šiemet 2500 italų imigrantų - specialistų ir šiaip darbininkų.

St. Catherines, Ont.

Vietos valdyba organizuoja ekskursiją į Lietuvių Dieną Montrealyje, kuri įvyks rugsėjo 3, 4 ir 5 dienomis.

Tuo tikslu v-ba prašo visų tautiečių, norinčių toje ekskursijoje dalyvauti užsiregistruoti pas A. Dauginaitę, tel. 20210. Taip pat prašomi užsirašyti tie tautiečiai, kurie numato vykti savo mašinomis ir kurie sutiktų priimti bendrakeleivių.

Suorganizuota bendra kelionė galėtų būti daug linksmesnė, saugesnė ir pigesnė. O didelis dalyvių skaičius Lietuvių Dienoje iš mūsų b-nės būtų geras įnašas į tos dienos pasisekimą.

Valdyba.

VIENNA, Ont.

Padėka

Už suruošimą mūsų sūnaus gimimo proga antros staigmenos - "Shower", už gražias bei vertingas dovanas, reiškiame nuoširdžią padėką: p.p. Pūkams, Jakuprėšams, Korsakui, Grebliūnui, Žemaičiams, Nortuvienei, T. Kyzeliams, J. Kyzeliams, Klajukui, Lileikiui, Balčiūnams, Mačiuliams, Meknevičiui, Kuprėnui, Vaičiūnui, Langams, Razokui, Lukošiams, Vilkams, Rutkauskams, Vainavičiui, Juliui, Tamošiui, Spranavičiui.

Ypač gili padėka priklauso rengėjams — P. ir p. Pr. Pūkams.

J. ir A. Arimai.

R R 1 Vienna, Ont.

PALAIKYKIME SAVUOSIUS!

DUNDAS MEAT & GROCERIES krautuvė perėjo į naujo savininko ČEPO rankas. Čia gaunami įvairiausi maisto produktai. dešros, sūriai, konservai, silkės, vaisiai, daržovės ir kt. už prieinamiausią kainą.

Atsilankykime ir įsitikinkime.

911 DUNDAS ST. W.
Toronto
Telef. EM. 6-7171.

724 QUEEN ST. W.

lietuvis P. Vyšniauskas ATIDARĖ

"CIGAR STORE"

Gaunama: rūkalai, žurnalai (anglų ir lietuvių k.), atsigaivinimai, suvenyrai ir kt.

Atidaryta visą dieną neišskiriant nei sekmadienių.

Tel. EM. 8-0154

LIUTKUS PLUMBING CO.

Atlieka visų rūšių PLUMBINGO darbus.

626 EUCLID Ave., Toronto
Tel. ME. 1639.

NAUJI RADIJO PRIIMTUVAI — Tikra šių dienų sensacija!

Naujausi, su natūraliu balso perdavimu (High Fidelity), vokiečių gamybos radijo priimtuvai: KOERTING — SABA — BLAUPUNKT.

Muzikos kabinetai, automatiniai gramofonai, garsams užrašyti magnetofonai, televizijos aparatai, be to, įvairiausi gintariniai papuošalai bei odos išdirbiniai gaunami generalinėje atstovybėje —

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.
926 Dundas St. W., Toronto - EM. 4-1633

Sav. K. MOTUŠIS.

Radijo priimtuvų specialios trumposios bangos jums garantuoja Europos stočių priėmimą (Vilnius kasdien 6.30—7.00 p.m.). Pas mus atliekami specialistų technikų visokiausi radijo pataisymai bei perdirbimai. Lengviausios išsimokėjimo sąlygos: įmokėjus tik 10%, likusi suma ligi 24 mėn. Jūsų vartotas aparatas gali būti priimtas kaip įmokėjimo pagrindas

ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO. Centrinė Prekyba ir Biuras: 926 Dundas St. W., Toronto Tel. EM. 4-1633.

SKYRIAI IR AGENTŪROS:

Toronto — 697 Queen St. W.
HAMILTON — 236 James St. N. ir 224 King St. E.
Kitchener — 343 King St. E.
Waterloo — 96 King. St. S.
London — 740 Queens Ave. ir 345 Clarence St.
Ottawa — 156 First Ave.
Winnipeg — 715 Elgin Ave.
Vancouver — 340 Homer St.

ŽUKLAVIMO

IR ĮVAIRIUS KITUS SPORTO REIKMENIS SU ATITINKAMOMIS NUOLAIDOMIS GAUSITE TIK

J. Beržinskas

1212 DUNDAS ST. W., TORONTO. TELEF. LA. 9547

Čia pat galima užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

A. Garbenis

NARYS TORONTO REAL ESTATE BOARD.

REKOMENDUOJA

1. INDIAN RD. - BLOOR. Žemės sklypas 27 iš 190 pėdų ir 7 kamb. atskiras plytų namas. Viso sklypo didumas su namu 50 iš 190 pėdų. Garažai iš lainės, gražiai vieta tinka kontraktoriui. Kaina $18.500.
2. OAKMOUNT - BLOOR, atskiras plytų namas, 16 kamb. su baldais, pajamos apie $800 į metus, privatus įvažiavimas ir didelis sklypas. Pomirtinis pardavimas. Prašoma kaina $33.000, įmokėti $10.000
3. KING - prie Exhibition parko, 10 kamb., atskiras namas su baldais, modernus apšildymas su alyva, privatus įvažiavimas, plytų garažas. Prašoma kaina $17.000, įmokėti $3.000.

AL GARBENS

REAL ESTATE

1611 BLOOR STREET WEST. TORONTO, ONTARIO
Telefonai: LO. 2738, LA. 8772. Vakarais HU. 9-1543.

Visais turto pirkimo ar pardavimo reikalais kreipkitės virš nurodytu adresu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI